*Hızlı okuma teknikleri
*Okuma hızının ölçümü
*Anlama oranı
*Hızlı okumanın avantajları
*Nasıl hızlı okurum?

8. BASKI

ANLAYARAK HIZLI OKUMA

Bu kitabı okuduktan sonra isteseniz de yavaş olamayacaksınız…

GÜLSEREN ŞENYÜZLÜ

Hayat

Anlayarak Hizli Okuma

Hayat Yayınları: 282
Başarı Dizisi: 88

Yazarı
Gülseren Şenyüzlü

Kitabın Adı
Anlayarak Hızlı Okuma

Yayın Yönetmeni - Editör
Selim Çoraklı

© 2009, Hayat Yayıncılık İletişim, Yapım, Eğitim Hizmetleri ve Tic. Ltd. Şti.
Tüm yayın hakları anlaşmalı olarak Hayat Yayınları'na aittir.
Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir; izinsiz çoğaltılamaz, basılamaz.

ISBN: 978-605-5878-07-8
Sertifika No: 12451

Baskı Yeri & Tarihi : Ankara, 2018
Kapak Tasarımı : Ferhat Çınar
İç Düzen : Gonca Yıldırım
Baskı & Cilt : Ertem Basım
Başkent Organize Sanayi Bölgesi 22. Cadde
No: 8 Malıköy-Temelli / Ankara
Tel: (0312) 284 18 14
Sertifika No: 16031

Hayat Yayın Grubu
Nişancı Mahallesi Davutağa Caddesi No: 26/1
34050 Eyüp - İstanbul
Tel: 0212 6 3 11 00 GSM: 0530 290 99 78 Faks: 0212 613 11 55
www.hayatyayinlari.com - hayat@hayatyayinlari.com
twitter.com/hayatyayinlari - facebook.com/hayatyayinlari

Anlayarak Hızlı Okuma

Hızlı okumada son nokta...
Hızlı okumak istiyor ve hâlâ bu
kitabı almıyorsanız
siz delisiniz!

GÜLSEREN ŞENYÜZLÜ

Hayat

Yazma konusunda beni yüreklendirerek bana bu kitabı yazma cesareti veren Mustafa Çay'a,
Yazım aşamasında benden hiçbir desteğini esirgemeyen Serdar Taci Zengin'e,
Kendimi kaybettiğim zamanlarda normale dönmemi sağlayan Sebahattin Eker'e,
Kitabın oluşumunda bana bilgisayar hocalığı yapan yeğenim Onur Söğütkıran'a,
Kitabın okuyucuyla buluşmasını sağlayan Özgür Çoban'a,
Bu kitabı yazarken karşıma çıkan bütün güçlüklere rağmen hiç pes etmediğim için kendime

SONSUZ TEŞEKKÜRLER. . .

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ 7
I. Bölüm- Kim Çıkardı Bu "Hızlı Okuma" Denen Şeyi? 9
II. Bölüm- Hız Felakettir 12
III. Bölüm- Kendin İçin Bir şeyler Yapmanın Zamanı Gelmedi mi? 14
IV. Bölüm- Kokuşmuş Düşünceleri Beyninden At 16
V. Bölüm- "Hemen yapacağım." diyorsun, neden şimdi başlamıyorsun? 18
VI. Bölüm- Bahanelerle Bir Yere Varamazsın 20
VII. Bölüm- Uykunun Azı Karar Çoğu Zarar 22
VIII. Bölüm- Beyni Kemiren Yiyeceklerden Uzak Dur 24
IX. Bölüm- Aç Gençlerin Beslenmesi 26
X. Bölüm- Keramet Gözlerde, Onlara İyi Bakın! 28
XI. Bölüm- Ralliye Hazır mıyız? 29
XII. Bölüm- Hız Kazanmak Ne Kadar Zaman Alır? 32
XIII. Bölüm- Alıştırmalar 34
Ralliye Nasıl Hazırlanmalı? Gözlerini İyi Koru 34
Şimdi Hızını Test Etme Zamanı 45
Parmaklarla Egzersiz 71
Çevresel Görüşünüzü Geliştiriniz 71
Göz Kaslarımızı Çalıştırmamıza. 96
Yarayacak Alıştırmalar 96
Anneme Yalanlar - 2 97

Fahriye Abla....98
Karadut....99
Aşağıdakiler, Yukarıdakiler....99
Dert Ağacı....100
Labiret Oyunları....101
Metinlerde Sözcük Arama....108
Pulsuz Dilekçe....121
Tanıma- Kavrama Gücümüzü Arttıralım....127
Hızlı Tanıma Çalışmaları....128
Anneme Yalanlar....140
Okuma Hızımızı Azaltan Nedenler....142
%50'si Silinmiş Yazıları Tanıma:....148
Anahtar Kimde?....148
İnsanlık Ülküsü....149
Eksik Harf....150
Annem....152
Anamın Kitabı'ndan:....157
Kırk Yıl'dan:....160
Yüksek Ökçeler:....177
Himmet Çocuk:....181
Bir Kadının Mektubu:....203
Bir Motorda Dört Kişi:....215
Amacınızı Keşfedin....220
Nezaketle"Hayır"Demeyi Öğrenin....223
"Suç ve Ceza"....225
Karamazov Kardeşler....228
Nasıl Değerlendirildik?....231
Koza Kelebeği Bilmez....233
Üç Tane Sarı Gül....235
Bir Kavak ve İnsanlar....237
Karanfiller ve Domates Suyu....244
Geceydi....248
Bir Kartal Hikayesi....252
Sonsöz....262
Kaynaklar....263

SUNUŞ

Değerli Öğrencim!

Hiç kimse senden daha iyi, hiç kimse senden daha akıllı değil. Bunu asla unutma!

Bugün senin imrenerek baktığın insanların, bir zamanlar senin bulunduğun yerde olduklarını da unutma!

Seni hedefine götürecek olan şey"denemektir". Sonuç alana kadar uğraşmak. Asla vazgeçmemek.

Hedefe doğru ilerleyişin sırasında karşılaşacağın başarısızlıklar ve hayal kırıklıkları konusunda bilinçaltını direnmek üzere önceden planlamalısın. Başına ne gelirse gelsin, ne kadar yorulursan yorul asla pes etmeyeceğin konusunda kararlı ol.

Senin kişisel servetin şu olmalıdır: "Başarı yolculuğunda herkesten fazla direnmek."

Unutma, hayatın kendisi bir sınavdır. Başarmak istiyorsan DİRENÇ TESTİNİ başarıyla geçmen gerekiyor.

Başarı yoluna kendini adamayı başarırsan yoluna çıkan engel ne olursa olsun, onun üstünden, altından, etrafından ya da içinden geçmek için mutlaka bir yol bulacaksın.

Başarılar dilerim.

Gülseren ŞENYÜZLÜ

Gülseren Şenyüzlü

1957 yılında Eskişehir'de doğdu. İlk orta ve lise eğitimini Eskişehir'de tamamladı.

Eskişehir Anadolu Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünde lisans eğitimini tamamladı. Milli Eğitim Bakanlığına bağlı çeşitli okullarda öğretmenlik yaptı.

2000 yılından bu yana çeşitli özel okul ve dershanelerde Türk Dili ve Edebiyatı Dersi öğretmeni olarak görev yapmaktadır.

NLP

Hızlı Okuma

Hafıza Geliştirme eğitimleri alan Gülseren Şenyüzlü bu alandaki çalışmalarına da çeşitli özel okul, dershane ve kurumlarda devam etmektedir.

I. Bölüm

Kim Çıkardı Bu "Hızlı Okuma" Denen Şeyi?

(Vallahi ben çıkarmadım)

Hızlı okumanın başlangıcı -üzgünüm ama- öğrenmeye değil savaşa dayanıyor. Yanlış duymadınız II. Dünya Savaşına.

II. Dünya Savaşı sırasında Luftwafe (Alman Hava Kuvvetlerinin uçakları Londra'yı gece gündüz bombalıyordu. Londra'da gözcülük yapan askerlerin görevi şehre yaklaşan uçakların dost mu düşman mı olduklarını fark edip haber vermekti. Düşman uçaklarını gördüklerinde alarmı çalar ve halkın sığınaklara kaçması gerektiğini haber verirlerdi.

Görevlilerin uçakları fark edip haber vermeleri çok önemliydi. Uzak mesafeden uçakları ayırt etmek çok zordu ve bazen hata yapıyorlardı. En küçük hatanın maddi ve manevi kayıplara yol açtığı bu savaşta görme yetersizliği önemli bir dezavantajdı.

Havada da görevlilerin sorunu aynıydı, uçağın düşmanlara ait olması durumunda da pilotları yaklaşan uçağın amblemini

çok çabuk fark etmeleri son derece önemliydi. Ancak pilotlar da uçakların amblemlerini fark etmede geç kalıyorlardı. Bu da gene maddi ve manevi kayıplara neden oluyordu.

İngilizler, bu konuda çalışmalar başlatan OHİO Üniversitesinden yardım istediler. Dr. Renshaw'un buluşlarıyla "takistoskop" denilen bir alet geliştirdiler.

Gözün görüş hızını geliştirmeye yarayan bu aletli pilotlara ve gözcülere uçak resimleri önce büyük sonra küçültülerek hızla gösterildi. Merceği saniyenin 25'te, 50'de, 100'de biri hızla açılıp kapanan bu araçla pilot ve gözcülerin görüş hızları şaşırtıcı bir şekilde arttı.

Bu çalışmalar sayesinde bombardıman uçakları daha erken teşhis edildi, pilotların yanlış uçakları vurma tehlikesi ortadan kalktı ve gözcüler halka daha çabuk ulaştılar. Böylece hem maddi hem manevi kazanç da artmış oldu.

Daha sonra bu çalışma eğitimciler tarafından denendi ve "HIZLI OKUMA" ortaya çıktı.

Gözün egzersizler sayesinde daha hızlı görebileceği ispatlandı. Spor yaparak kaslarımızı geliştirmek gibi…

Amerika, ellili yıllardan bu yana hızlı okuma kursları düzenliyor. Şu an Amerika'da, ilköğretimden üniversiteye kadar her düzeyde"Speed Reading" kursları devam etmektedir.

Türkiye yetmişli yıllarda seminerler aracılığıyla hızlı okumayla tanıştı. Bugün sadece büyük şehirlerde devam eden sistem henüz yaygınlaşmamış durumdadır.

Sinema ilk çıktığında perde küçüktü; çünkü gözün ancak bu kadar alanı görebileceği sanılırdı. 1950'lerde, psikologların" göz ucuyla görme "peripheral vision" gerçeğini Hollywood benimseyerek sinema perdesini bugünkü büyüklüğüne çıkardı. Bu da başımızı sağa sola çevirmeden geniş bir alanın görülebi-

leceğini ortaya çıkardı. (Sinemaya gittiğinizde o koca perdeyi nasıl gördüğünüze dikkat ediniz.)

Bundan da "Hızlı Okuma" da yararlanıldı. Sözcüklere tek tek bakmak yerine 2-3 veya 4-5 kelimenin bir arada görülebileceği ispatlandı ve"Hızlı Okuma" da kullanıldı.

II. Bölüm

Hız Felakettir

Elbette hız felakettir; ama trafikte… Eğitimde hızlı olmak zorundayız.

Birileri aya çıktı, biz hâlâ asgari ücretle uğraştığımız için hızlı olmak zorundayız. *"Arkadaşların üniversite sınavına hazırlanmaya 8. sınıfta başladılar, sen son seneye geldin hâlâ bir şey yapmadığın için"* hızlı olmak zorundasın. Üniversitede şeref listesine girip iki bölüm okumak, ileride sana büyük şanslar getirdiği için hızlı olmak zorundasın. SBS'de arkadaşların konu tekrarlarını bitirdi. Soru çözmeye başladılar. Onlara yetişmek için hızlı olmak zorundasın. Dünya insanlığının daha mutlu, refah içinde yaşaması için elinden geleni yapıyor. Kişi başına düşen gelir payı benim ülkemdekinin çok üzerine çıktığı için hızlı olmak zorundasın.

Hızlı olmak için o kadar çok nedenimiz var ki saymakla bitmez… Biz yavaş olamayız. Bu lükse sahip değiliz. Gelecek bizden hesap soracak ve biz ne cevap vereceğiz?... *"Affedin, biz zamanımızı iyi kullanamadık mı?"* diyeceğiz…

Hızlı olmaya kendimizden başlamalıyız. Bütün bir toplumu düzeltemeyiz; ama kendimizi düzeltebiliriz. Diğerlerine örnek olarak sayımızı arttırabiliriz.

SBS'ye hazırlanan öğrenciler, size sesleniyorum 120 dakikalık bir sınavda süremizi iyi kullanamamışsak konuları iyi bilmek neye yarayacaktır?

Üniversite sınavına hazırlanan öğrenciler şimdi de size sesleniyorum. Verilen süreyi iyi kullanıyor muyuz? Süremiz yetiyor mu?

Benim hedefim SBS, YGS ve LYS'ye hazırlanan öğrenciler. Ben onların sınav sürelerini iyi kullanmayı öğrenebileceklerini biliyorum. Hızlı okuma kurallarını öğrendiklerinde artık sürelerini yetiştirememe problemleri de olmayacaktır.

Hızlı okumada hedef sadece SBS, YGS ve LYS'ye hazırlanan öğrenciler mi?.. Elbette hayır.

Benim öğretmenim, doktorum, mühendisim, avukatım, ev hanımım… hepsi hızlı okuma tekniklerinden yararlanacaktır.

"Çok okuyan çok bilir." diyerek bitireceğim sözümü.

Başarılı olmayı yürekten arzu etmelisiniz. Hiçbir şey yeterince arzu etmeden elde edilemez.

Çinliye şöyle demişler:

- 24 saatlik yolu 1 saatte giden tren icat ettiler.

Çinli cevap vermiş:

- İyi de biz geri kalan 23 saatte ne yapacağız?

III. Bölüm

Kendin İçin Bir şeyler Yapmanın Zamanı Gelmedi Mi?

Hızlı okuma çalışması sırasında neler öğreneceğiz?

- Hızımızı dakikada 150 kelimeden 500-600 veya 850 kelime/dakikaya nasıl çıkaracağız? Hızlı okuma seminerlerine katılan öğrencilerin %90'ı bunu 5 hafta içinde başarıyorlar.

- Beyninizin iki yönünü de kullanmayı başaracaksınız.

- Kavrama düzeyiniz -hızlı okumanıza orantılı olarak -artacak, bunu şaşırarak göreceksiniz.

- Öğrenme işi işkence olmaktan çıkacak ve eğlenceye dönüşecek.

- Sistemli çalışmayı öğrenerek yüksek notlar almayı başaracaksınız. (Biz bunu denedik ve sonucu gördük)

- Sınavlarda dikkatli ve hızlı olmayı bir araya getirebilir miyiz? Elbette. Bu sonucu yaşayarak göreceğiz.

- Okuma sırasında gözlerinizin sıçrama ritmini nasıl arttırabileceğinizi,

- Seslendirmelerden, gereksiz geriye dönüşlerden nasıl kurtulabileceğinizi,

- Blok halinde okuma yeteneğimizi nasıl geliştirebileceğinizi,

- Okunan metinlerdeki bilgileri beyin süzgecinden geçirerek özünü nasıl kavrayacağımızı,

- Kısa sürede tekrar etmenizi sağlayacak not alma sistemini,

- Okuduğunuz metinlerdeki bilginin içeriğini nasıl ayıklayacaksınız?

- Okuma pozisyonunun öğrenmede ne kadar etkili olduğunu,

- "Nerede ve ne zaman" yapılan çalışmaların öğrenmede verimi sağladığını,

- Uyku düzeninin, yemek alışkanlığının, soluk alma tekniğinin ve bazı spor etkinliklerinin başarımızı nasıl olumlu etkilediğini öğreneceksiniz.

Sadece giriş, beynin ısınmaya başlayacaktır.

IV. Bölüm

Kokuşmuş Düşünceleri Beyninden At

(Ben atamam)

Başarısızlığımızın temel nedeni düşüncelerimizdir. Başarısızlık beynimizde başlar. Genellikle bir işe başaramayacağımızı düşünerek başlarız. Hemen önyargı hazır… Ben yapamam… Bu bizim galiba milli talihsizliğimiz… Babam biz bir iş yapacağımız zaman hemen sorardı… "Yapabilecek misin?"

İşte korku iliklerimize kadar işledi artık…

Ehliyet alacağım, arkadaşımın babası direksiyon öğretmeni ve beni çalıştıracak. Böyle bir fırsat bulmuşum, değerlendirmek istedim. Direksiyon kursuna başladım her şey çok iyi gidiyor. Ben canla başla çalışıyorum. Yazılı sınav çantada keklik… Sıra geldi direksiyon sınavına… Babam etrafımda dolaşıyor "Yarın becerebilecek misin?" diye… Rahat olmak ne mümkün? Geceden mideme kramplar girmeye başladı. Sınav alanına geldik, sürücü kursu benden emin, ilk sıraya beni yerleştirmişler. Ne bilsinler korkudan mideme kramplar girdiğini… Yanıma trafik polisi oturdu, arkada -öğrencisinden emin- hocam ve bir görevli… Ben direksiyona geçtim; ama bacaklarım zangırdıyor, kollarımda elektrik çarpmaları… Anahtarı çevirdim… Araba istop… Bir daha, bir daha… Ve üçüncü dene-

mede arabayı çalıştırabildim. Gayet dikkatle benden istenenleri yerine getirdim ve sınavı başarıyla sonuçlandırdım… Ama başlangıç bir felaket olarak hafızalardan hiç silinmedi ve cevap… Bir dahaki sefere inşallah…

Yanaklarım alev alev, içimden kendime öfkeler yağdırıyorum… Utanç diğer taraftan… Eve geldiğimde babam haklı çıkmaktan gururlu "Ben sana başaramazsın demiştim kızım, hiç önemli değil üzülme, bir dahaki sefere inşallah…" dedi.

Ben o gün öğrenilmiş çaresizliğin varlığını bir kez daha ispatlamış oldum.

Yaşadıklarım bana şunu öğretti: Olumsuz düşünce olumsuza; olumlu düşünce olumluya götürüyor insanı.

Başkalarının olumsuz sözlerine kulak asmamayı yaşayarak öğrendim…

Senin yaşaman gerekmiyor… Benim deneyimlerim, diğerlerinin deneyimleri sana ders olsun.

Şunu unutma! Sen her şeyi yapabilecek güçtesin. En uzak yerlere gitmek, en yükseğe tırmanmak senin de hakkın… Çünkü sen bu güce sahipsin.

Başarı senin içindedir…

V. Bölüm

"Zaman keskin bir kılıçtır,
sen onu kullanmazsan o seni acımasızca kesecektir."

Arap atasözü

"Hemen yapacağım." diyorsun, neden şimdi başlamıyorsun?

Planlı kişiler başarıya ulaşırlar. İşlerinizi erteleme alışkanlığı da tembelliğin farklı bir çeşididir.

Basit işlerle uğraşanlar asıl işlerini yapmaya asla zaman bulamayacaktır.

Arkadaşlarını telefonla sık sık ara. 10 dakikası 1 kontör "Aman Allah'ım ne büyük şans, ucuzluk harika!" …Dakikayı kesinlikle doldur yoksa ziyan olur. Eee, tabii kontör bu, boru değil… O kadar para vermişsin, ziyan mı olsun paracıkların. Zaman dediğin kaç paralık şey… Ondan bol ne var şu dünyada, para mı verdik ona…

Arkadaşların aradığında sakın "Hayır!" deme… "Suya gidenin susağı, oduna gidenin baltası ol." nasılsa zamandan daha bol bir şeyin yok.

Akşam eve geldin, açlıktan ölüyorsun."Çok yoruldum!"

diye evdekilere hava at… Hemen yemeğini ye, kumandayı eline al ve televizyonun karşısına geç… "Oğlum-kızım ders çalışmayacak mısın?" diye soran olursa hemen atağa geç:

"Ben insan değil miyim, bütün gün o dersten diğer derse gitmekten anam ağladı… Ben hiç dinlenmeyecek miyim?.. Batsın bu dünya… Madem böyle davranacaktınız beni niçin doğurdunuz?" de ve zeytinyağı gibi bir de suyun üstüne çık.

Yukarıdaki sahne, pek çoğumuza yabancı gelmedi sanıyorum. Ancak unutmayalım ki: "Ne ekersen onu biçersin." Hayat senin hayatın, dilediğin gibi yaşarsın. (Parasız pulsuz, işsiz güçsüz yaşayabilirsen tabii…)

Kendi yazgını başkalarından önce kontrol altına al.

VI. Bölüm

Bahanelerle Bir Yere Varamazsın

Başarı yolculuğuna çıkmışsanız hayatınızda bundan sonra mazeretlere yer yoktur. Daima ileriye bakmalısınız.

Yola çıkan kişinin yapacağı iki şey vardır: Yola devam etmek ya da vazgeçmek.

Yola devam etmeye karar vermişseniz geri dönemezsiniz, mazeretlere sığınamazsınız. Başarmak bir namus meselesidir artık sizin için.

Halk arasında"Oyun bilmeyen geline oyun yeri dar gelir." diye bir söz vardır. Eğer başarı yolculuğuna çıkmışsanız mazeretlerin arkasına sığınamazsınız. Bahaneler bularak cayamazsınız.

Başarmak istiyorsanız bu konu üzerinde plan yapmalısınız. Dr. Fitzhugh Dodson:" Amaçlarınıza plansız ulaşmaya çalışırsanız hiçbir amacı olmadan süzülen bir gemiye benzersiniz der."

Siz bu dünyaya tesadüfen gelmediniz. Bir amaçla getirildiniz. O amaç da"Büyüyüp okyanus olmaktır; bir kova su değil."

Siz teksiniz ve çok değerlisiniz. Elbette sizin de zaman zaman yılgınlıklarınız olacaktır. Ancak bu, sizi başarı yolculuğundan alıkoymamalıdır.

Başarı yolculuğuna çıkmadan önce başarılı olmak için kendinize söz verin… Ve sonra da kendinize inanın…

Hayat bir sahneyse, siz oyununu en iyi oynayan oyuncu olun.

"Ben istersem başarabilirim." deyin her gün kendi kendinize…

Ben istersem başarabilirim…

VII. Bölüm
Uykunun Azı Karar Çoğu Zarar

Ulusal Zihin Sağlığı Derneği'nden Dr. George Stevenson şöyle diyor: "Sağlıklı olmak için bütün insanların en az altı saat uykuya ihtiyacı olduğunu güvenle söyleyebilirim. Bazı insanların diğer kişilerden daha fazla uykuya ihtiyacı vardır. Daha az uyuyarak idare edebileceğini sananlar yalnızca kendilerini aldatırlar. Unutmayın, uyurken ruhsal olarak yeniden dolmaktasınız ve yaşamınıza neşe ve zevk katabilmeniz için yeterli uyku şarttır."

Uyku, zihin huzuru ve beden sağlığı için vazgeçilmez bir önem taşır. Uykusuzluk zihinsel bozukluklara yol açar. Uyku ihtiyacı kişiye ve yaşa göre değişiklik göstermektedir. Ancak ruh sağlığı uzmanlarının ortak fikri günlük 6 - 8 saatlik uykunun normal olduğudur.

Uyku esnasında spritüel olarak yenilenirsiniz. Uykuyu kendinizi şarj etme olarak gösterebiliriz. Yorgun beyin bir süre sonra öyle acıkır ki uyku uğruna her şeyi feda eder. Direksiyon başında uyuyakalan sürücüler gibi…

Denekler üzerinde yapılan çalışmalar, uykusuz kalan kişilerin hafıza ve koordinasyon problemi yaşadıklarını ortaya koy-

muştur. Bu kişilerde sersemleme, şaşırma, yanlış yöne sapma da gözlenmiştir.

Fazla uyumanın da aynı sonuçlara neden olduğu denekler üzerinde yapılan çalışmalar sonunda ortaya çıkmıştır.

O halde uyku miktarı kişiye göre değişmektedir.

Sabahları uyandığımız saatte yataktan fırlayalım. Biraz daha denildikten sonraki uyku bize zarar verecektir.

"Ali uyu. Uyu, uyu, yat, uyu." hemen aklıma ilkokul alfabesindeki bu sözler geldi. Bak kitaplar bile uyumanı istiyor. Öyleyse bol bol uyumalıyım de ve akşama kadar yataktan çıkma. Seni çok uyuduğun konusunda uyaran olursa, cevap hazır. "Başarılı olmada uykunu yararı çok."

"Çok uyumalıyım, çoooook…" de ve uyumaya devam et.

Kıssadan hisse: Uykunun azı karar, çoğu zarar. Ölçüyü iyi tutturmak lazım.

Hayalleri olanlar asla uyumazlar.

Pat Mesiti

VIII. Bölüm

Beyni Kemiren Yiyeceklerden Uzak Dur

Ben her sabah bir motivasyon sözü yiyerek güne başlarım. Kahvaltıdan sonra günlük duamı üzerine içerim. İşte benim günlük duam:

Geldiğin gibi gitme… Geçip giderken tozu dumana kat… Birilerinin dudağı uçuklasın."İnsanlar ne oldu" diye paniklesinler, bir şeyleri değiştir. Hayatını anlatılanlarla değil, bildiklerinle yaşa… Bir şeyi yaparken en iyisini yap!

Molalarımda motivasyon kasetlerinden bölümler yerim ve kendimi biraz daha güçlendiririm.

Başkalarının öfüldenip pöfürdenmelerine hiç aldırmam.

Özel olarak hazırladığım sözleri MP3 üme kaydederim. Zaman zaman bende de -her insan gibi- umutsuzluk, hayal kırıklığı, boş verme isteği oluyor. Böyle durumlarda hazırladığım sözlerden oluşan özel kokteylimi içerim.

Kokteylin tarifi sık sık değişiyor. Size bir örnek verebilirim. Siz de kendi kokteylinizi kendi koşullarınıza göre hazırlarsınız.

- ✓ Yarım bardak havuç suyu, yarım bardak domates suyunun içine yeşil ve kırmızı biber parçacıklarını atın derin bir kapta mikserle 10 dakika çırpın…

  Şaka şaka… Asıl tarif aşağıda.
- ✓ Bir gün güneşini kapatırsa kara bulutlar, sakın korkma! Güneşinin yerini alacaktır yüreğindeki umutlar.
- ✓ Uçurumun kenarında bile olsan sırf hayata gıcıklık olsun diye gülümsemelisin. Senin gülüşünle mutlu olacak biri mutlaka vardır.
- ✓ Her kışın yüreğinde bir ilkbahar titreşir; her gecenin peçesi altında bir şafak gülümser.
- ✓ Tüm cevaplar yüreğinde yatıyor. Korkularına doğru yürü, o zaman uçmayı öğrenirsin.
- ✓ Rotanı bir yıldıza göre ayarlarsan her fırtınayı aşarsın.

Yukarıdaki notlar zaman zaman değişir. Bu sözleri küçük karton parçalarına yazar, çantama atarım.

Bunaldığımda, çok yorulduğumda, olaylar üstüme üstüme geldiğinde onları çıkarır okurum. Bazen de kendi sesimle bu sözleri kaydettiğim MP3'ümü dinlerim. Bu bana güç verir. Size de öneririm. Siz daha ilginç yollar da bulabilirsiniz.

"Problem vahşi köpeklere benzer, korkarak kaçarsanız sizi cesaretle kovalar; cesaretle kovalarsanız sizden korkarak kaçar." diye bir söz okumuştum yıllar önce… Ne zaman zorluklarla karşılaşsam bu söz aklıma gelir. MP3'ümü çıkarır dinlerim, ortam uygun değilse çantamdaki kartonu çıkarır okurum. Bu bana güç verir ve yoluma devam ederim.

IX. Bölüm

Aç Gençlerin Beslenmesi

Ben çocuk doktoru değilim; ama iki çocuk yetiştirdim fidan gibi. Ben anne ve babaların hatta öğretmenlerin şikayet ettiği çocukları savunan avukat gibiyim. Ben onları suçlu bulmam, şikayet etmem, hatta onları daha çok severim.

Kemik gelişimi, kas ve dokuların sağlam oluşması, bağışıklık sisteminin oluşumu, ruhsal gelişim 18 yaş, bazı bilim adamlarına göre 20-25 yaşına kadar tamamlanıyor. Ve bu yaşlarda beslenme çok önemli.

Bu amaçla çocuklarımıza ne yapmalıyız? sorusuna cevap: "Onları besleyiniz." olacaktır.

Elbette protein, vitamin ve madenlerden söz ediyorum.

0 - 20 yaş arası süt ürünleri, vitaminler çok önemli. Bunun yanına et, balık, yumurta, karaciğer, meyve, sebze eklenmeli… Gelişmeleri, hareketli olmaları, hastalıklara direnç gösterebilmeleri için de bitkisel yağlar alınmalı.

Karnı doyan her genç beslenmiş midir? Hayır…

Geliriniz ve sosyal düzeyiniz ne olursa olsun pek çok genç %50 yetersiz beslenmektedir.

Evdeki yemek listelerinin annenin canının isteğine göre önemsenmeden, yaş grupları dikkate alınmadan hazırlanması

önemli bir neden. Evde veya dışarıda yemek saatleri arasında abur cubur yemek bir başka neden. Anne ve babaların beslenme konusunda iyi örnek olmamaları da çabası.

Beslenme konusunda aile hekiminizden yardım alabilirsiniz. Bilinçsiz beslenme ileride bedensel bozuklukların yanında ruhsal bozukluklara da neden olabiliyor.

Gençlerimiz protein, vitamin ve madenleri; hatta yağ ve şekerleri gerektiği oranda -yeterli- alabilirler. Ama bunun yanında almaları gereken "S" vitamini var ki bu içlerinde en önemlisi. Bu besin "SEVGİ" dir. Sevginin yeterince verilmesi duygusal ve düşünsel yönden gencin sağlıklı olmasını sağlar.

Sevginin azlığı duygusal ve düşünsel yönden problemli olmalarına neden olur. Kişilikleri gelişmez.

Sevgi çokluğu da gerekenden fazla güven sağlayarak kişilik gelişmesini engeller.

Gençlere iyi bir beslenmenin yanında sevgi ve saygı verilmesiyle sağlam kişilikler yaratılacaktır.

İyi bir gelişme ve düşünce sağlığı için gerekli besinler: Kepekli un, soya, yoğurt, peynir, ciğer, bira mayası, polen, yumurta sarısı.

Doku sağlığı için: C vitamini kaynağı meyve ve sebzeler

Sağlıklı deri, gelişme, iyi görüş için: A vitamini kaynağı balık yağı, süt kaymağı, peynir, karaciğer ve sebzeler.

Not: Ben beslenme uzmanı değilim. Çocuklarımı büyütürken doktorlardan, kitaplardan çok şey öğrendim. Sizler de doktorunuza danışın, piyasada pek çok kitap var onlardan alın, okuyun… Benim en çok yararlandığım kitap Gayelord Hauser'in"Özel Beslenme" kitabı oldu. Sizlere de öneririm.

X. Bölüm

Keramet Gözlerde, Onlara İyi Bakın!

Gözler sağlığımızın aynasıdır. "Işıl ışıl gözler" ruh ve beden sağlığı yerinde olan kişilerde vardır. Mutsuz olduğumuz anlarda gözlerimiz donuklaşır… Beden rahatsızlığımızı da ilk yansıtan gözlerimizdir.

Beslenme bozuklukları, vitamin eksiklikleri görme bozukluklarına neden olur. Göz sağlığımızı iyi korumalıyız.

Ders çalışırken bir süre sonra başınızın ağrımaya başlaması, gözbebeklerinin diplerinde duyduğumuz ağrı, gözlerde yanma, sulanma göz sağlığınıza dikkat etmeniz konusundaki uyarılarıdır.

Özellikle kitapların "fotokopi kağıdı" dediğimiz kar beyazı kağıtlara basılmış olması göz sağlığımızın bozulmasında çok etkilidir.

Şunu unutmayın beynimiz 24 saat çalışan ve yorulmayan bir organdır. Baş ağrılarımız gözlerimizle ilgilidir çoğu zaman…

A vitamini, gözyaşı salgısı taşıyan kese ve damarların sağlığı için gereklidir. Gözlerini saatlerce kullanmak zorunda olan kişilerin daha fazla A vitaminine ihtiyacı vardır.

B2 vitamini iyi görmeyle ilgilidir. B2 vitaminin eksikliğinden doğan görme bozuklukları vardır.

İyi görme için özellikle D vitamini ve kalsiyum da gereklidir.

XI. Bölüm

Ralliye Hazır mıyız?

Temel Kavramlar

OKUMA: Beynin gözler aracılığıyla yazılı metinleri kullandığı özel bir öğrenme sürecidir. Gözlerle metinlerdeki yazıların resimlerinin çekilmesiyle başlar, beyinde bu resimlerin anlamlandırılmasıyla sona erer. Üç aşamada gerçekleşir: Görme, tanıma, kavrama.

Etkili Okuma: Öğrenmenin gerçekleşmesi (anlaşılması) durumudur.

Hızlı Okuma: Belirli bir sürede daha fazla sözcük okuma yeteneğidir. Kişiye -yaşa- eğitim düzeyine -sözcük dağarcığına göre değişim gösterir. 150 kelimenin altındaki hız "yavaş" olarak değerlendirilmektedir. Eğitimli kişilerin hızları 500 - 1000 kelime arasında değişmektedir. Ancak okuma hızı okunan metnin konusuna -okuyan kişinin amacına göre dğişiklik göstermektedir. (Ders kitabının, bilimsel metinlerin okunma hızıyla öykü-roman türünün okunma hızı asla aynı olmayacaktır. Şiirin okunmasında da çok farklı hızlar karşımıza çıkacaktır.)

Etkin Okuma: Hem hız hem de kavramanın birlikte gerçekleştiği ideal okumadır.

Sıçrama-Odaklanma: Gözlerin kelimeler üzerinde tek tek odaklanıp sonra diğerine sıçramasıyla oluşan okumadır. Fazla mal göz çıkarmaz

(Gözlerimiz sıçrama esnasında değil, odaklanma esnasında görür.)

Blok Okuma: Birden fazla sözcüğü tek odaklanmada görmeye dayanan okumadır. (Hızlı okumada üzerinde en çok durulması gereken okumadır.)

Aktif Görüş Alanı (Aga): Gözün tek odaklanmada kesin olarak gördüğü ve okuduğu alandır. AGA'nın büyüklüğü kişiye, okunan sözcüklerin uzunluğuna göre değişir. Ancak bunun da sınırı görme alanıyla ilgilidir.

Görme Açısı: Gözün görebildiği alanın sağ ve sol uçları arasındaki açıdır. Normal kişilerde bu açı 150 derecedir.

Görme: Gözler sağlıklı ise görme her zaman normaldir.

Tanıma: Gözler aracılığıyla beyne ulaşan sembollerin hafızadaki diğer sembollerle karşılaştırılması olayıdır. Tanıma aşamasında bu semboller anlamsızdır. "İyilik" sözcüğünü düşünelim.

Tanıma “i”, “y”, “i”, “l”, “i”, “k” sembollerinin kavranmasıyla gerçekleşir.

Kavrama: Beynin tanıdığı sembollere anlam yüklenmesi durumudur.

Belleme: Kavranan bilginin tekrar kullanılabilecek uzun süreli hafızaya yerleşmesidir.

XII. Bölüm

Hız Kazanmak Ne Kadar Zaman Alır?

Hızlı olmada önemli olan kararlılıktır."Sakın vazgeçme."

I. Aşama: Bilinçsizlik - Kararsızlık

Bu aşamada korku ve heyecan birlikte: Başarıp başaramayacağınızdan emin değilsiniz. Bir yanınız başarabilirim bu çalışmaya katılmalısın diyor, diğer yanınızsa hayır…

Kendinizi bisiklet kullanmayı öğrenen çocuk gibi düşünün… O da başlangıçta hiçbir şey bilmiyordu…

II. Aşama: Bilinçli Yeteneksizliklik (Kararlılıkla Kararsızlık Arası)

Bu aşamada hızlı okumanın tarihçesini, önemini, neler kazanabileceğinizi öğrendiniz.

Bisiklet önünüze getirildi, size her parçanın işlevi anlatıldı. Nereye oturacağınızı, pedalı nasıl çevireceğinizi öğrendiniz. Direksiyona nasıl hakim olacağınız söylendi.

Bu aşamaya kadar sadece "öğrenim" yoluyla ilerleyeceksiniz. Asıl eğitim bundan sonra başlayacak.

Iıı. Aşama: Bilinçli Yeteneklilik Dönemi

Artık direksiyon sizin elinizde. Dengede durmayı, sağa-sola dönmeyi kendi çabalarımızla öğreneceğiz. Elbette birkaç denemeyle bisiklet yarışlarına katılmayı ya da bisiklet üzerinde cambazlık yapacağımızı düşünmeyeceğiz… İlk aşamada yapacağımız şey "düşmeden dengede durmak" olacaktır. Ancak bu süre içinde pek çok kez düşebileceğimizi, hatta bazen kafa kol kırıkları yaşayacağımızı, yaralar bereler içinde kalabileceğimizi unutmayalım. En zor aşama bu dönemdir. Bu dönemi sabırla atlatabilirsek bundan sonra güzel günler bizi bekliyor olacak.

Asla vazgeçme!

Sabreden derviş, muradına ermiş. Ya da. . .

III. AŞAMA: BİLİNÇSİZ YETENEKLİLİK

Bu aşama başarının doruğuna ulaştığınız aşamadır.

N'olamaz, n'ayır… Artık hızlı okuyorum! dönemi bu dönemdir.

Artık başarabildiğimizi görüyoruz. Çalışma isteğimiz başarıyla orantılı olarak artmış durumda.

Zaman içerisinde otomatikleştiğimizi, düşünmeden refleks halinde sonuca ulaştığımızı göreceğiz.

VE MUTLU SON!

Her şey kendine söz geçirebilmekle başlar.

Yusuf SONER

XIII. Bölüm

Alıştırmalar

Tek amacın başarmaksa asla başarısız olamazsın.
Gülseren Şenyüzlü

Ralliye Nasıl Hazırlanmalı? Gözlerini İyi Koru

Okuma gözlerde başlar. Göz satırlar üzerinde "kayan bir hareket" yaparak okuyamaz. Okumanın gerçekleşmesi için gözün durması gerekir.

Emile Javal, gözün hareket ederken sıçramalar yaparak ilerlediğini, her duruşta birkaç görüntüyü içine alan fotoğraf çektiğini ispat etti.

Göz, okumak için kelimeler üzerinde duraklar sonra diğer kelimelere geçer. Gördüğüne emin olmadığında geri dönüşler yapar.

Hızlı oku, arkandan ben okuyacağım.

Yukarıdaki bir "normal okuma" örneğidir. Göz her sözcükte durarak fotoğraf çekerek okumayı gerçekleştirir.

Hızlı oku, arkandan ben okuyacağım.

Yukarıdaki "pasif okuma" örneğidir. Göz geri dönüşler yaparak ilerler.

Hızlı oku, arkandan ben okuyacağım.

Yukarıdaki "hızlı okuma" örneğidir. Göz her duruşta birden çok sözcük okuyabilir.

Gözlerimiz sağ-sol, yukarı-aşağı dairesel hareketler yaparak sıçrar. İdmansız gözün hareketleri de yavaş olacaktır. Tembelleşen, çalıştırılmayan göz kaslarının hızlı sıçramalar yapması beklenemez. O halde hızlı okumaya göz kaslarımızı çalıştırmakla başlayacağız.

DİKKAT: Bu alıştırmaları sabırla 5 hafta boyu, sayılarını arttırarak uygulamalıyız.

Alıştırma 1:

Not: Kalem ya da parmağımız gözümüze yaklaştığında çift görme oluşacaktır. Bunun hiçbir olumsuz yanı yoktur.

Elimize bir kalem alıp kalemin ucuna bakacağız. Kalemi önce gözümüze doğru yaklaştıracak sonra uzaklaştıracağız. (Kalem yerine işaret parmağımızı da kullanabiliriz.) Bu hareketi gün boyunca, aklımıza geldikçe uyguluyoruz.

Alıştırma 2:

Kalem ya da işaret parmağımızı gözümüze 40 cm uzaklıkta tutarak geniş bir daire çiziyoruz. Gözlerimizi daire boyunca parmak ya da kalemden ayırmıyoruz. Bu hareketi de gün boyunca aklımıza geldikçe uyguluyoruz.

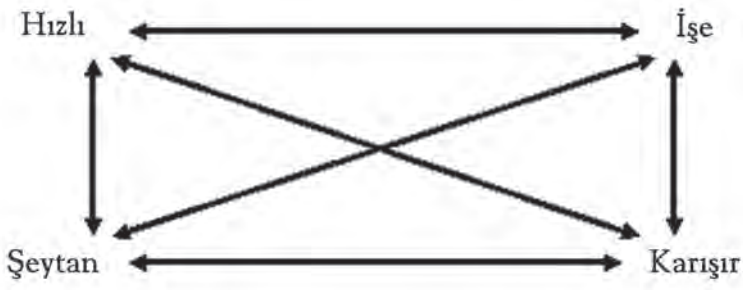
Alıştırma 3:

Başımızı öne eğerek çenemizi görmeye çalışıyoruz. Sonra sol omzumuzu, daha sonra sağ omzumuzu görmeye gayret ediyoruz.

Başarma inancın büyükse çeneni görmeyi başarabilirsin
Gülseren Şenyüzlü

Alıştırma 4:

Şekilde görülen sözcükleri oklar doğrultusunda gözlerinizi hızlı hareket ettirerek okuyunuz.

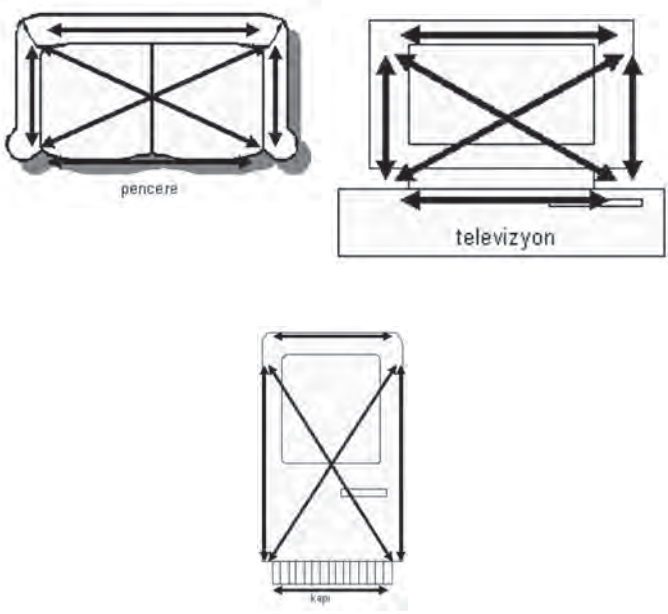
(Bu alıştırmayı her yöne 10 kez bakacak şekilde uygulayınız. İlk günlerde mide bulantısı, gözlerde yaşarma, gözlerin küçülmesi …vb. gibi sorunlar yaşayabilirsiniz. Belli aralıklarla alıştırmayı yapmaya devam ediniz, zamanla problem ortadan kalkacaktır.

Kendinizin spora başladığını düşünün. İlk günler her yeriniz ağrıyacak, et kesiği oluşacaktır. Spora devam ettiğinizde bu ağrılar yavaş yavaş yok olacaktır. Asla vazgeçme!)

Alıştırma 5:

Bu, evde, büroda, okulda… kısacası her yerde uygulayabileceğimiz pratik bir alıştırma.

Eve geldiniz, koltukta oturuyorsunuz, odada bulunan dört köşeli eşyalardan birini belirleyiniz. Bu; televizyon, dolap, kapı, pencere… olabilir.

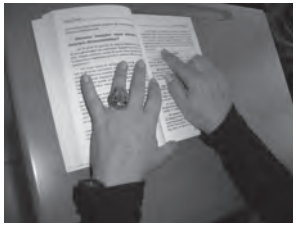

NOT: Bu alıştırmayı pencereden veya balkondan dışarıya bakarken de uygulayabilirsiniz. Karşıki binanın pencereleri sizin ideal bir alıştırma aracı olacaktır. Mesafe genişledikçe göz kaslarınız zorlanabilir. Dinlenerek devam etmelisiniz.

Alıştırma 6:

Elinize bir kitap alınız. Bu kitabın satırlarını parmağınızla takip ederek satırlara hızla bakınız. (Okuyun demiyorum sadece bakıyorsunuz.)

NOT: 5 hafta her gün 50 sayfayı bu şekilde inceleyiniz.

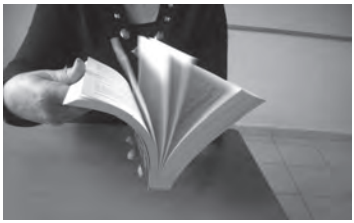
Alıştırma 7:

Elimizdeki kitabı bırakmıyoruz. Bu kez sayfalarını hızla çevirme çalışması yapacağız. Soldaki sayfanın tam ortasına bakarak sayfanın tamamını görmeye çalışınız. Sonra aynı işlemi sağ taraftaki sayfada uygulayınız. Sayfaları hızla çevirerek bu uygulamayı 50 sayfa boyunca devam ettiriniz.

5 hafta düzenli bir şekilde uygulamaya devam ediniz.

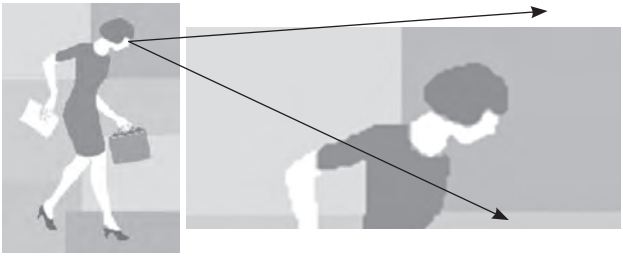
Alıştırma 8:

Elimizdeki kitabı hâlâ bırakmıyoruz. Kitabı iki elinizle tutunuz. Sağ elinizin baş parmağını kitabın kapağına getiriniz ve elinizi oynatarak sayfaları hızla çeviriniz.

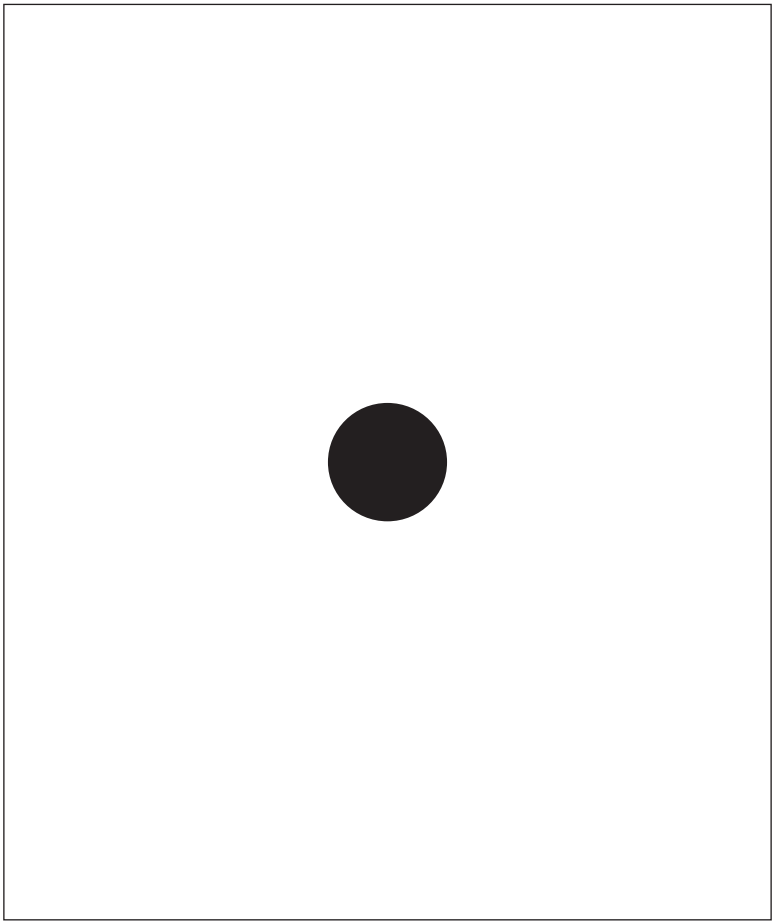

Alıştırma 9:

Yolda yürürken karşıya bakarak sağ-sol ve karşıda bulunan nesneleri görmeye çalışınız. Bu uygulama görüş alanınızı genişletirken kavrama gücünüzü de güçlendirecektir.

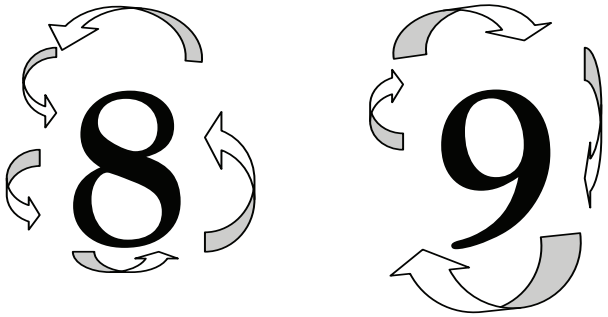

Alıştırma 10:

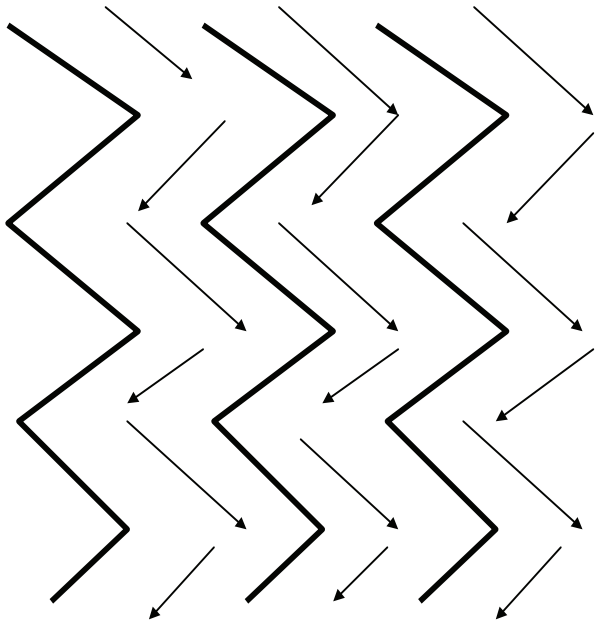
Alıştırma 10'da bembeyaz bir sayfanın üzerine çizilmiş iri siyah bir nokta görüyorsunuz. Her gün-belli aralıklarla- bu noktaya yoğunlaşınız. Bu alıştırma dikkatinizi bir noktada yoğunlaştırabilmeyi size öğretecektir. Başarılı kişiler probleme baktıklarında çeldiricileri hemen fark ederler, bu da yoğunlaşma sonucunda gerçekleşebilmektedir. Biz de bu uygulamalar sayesinde dikkatli olabiliriz.

Alıştırma 11:

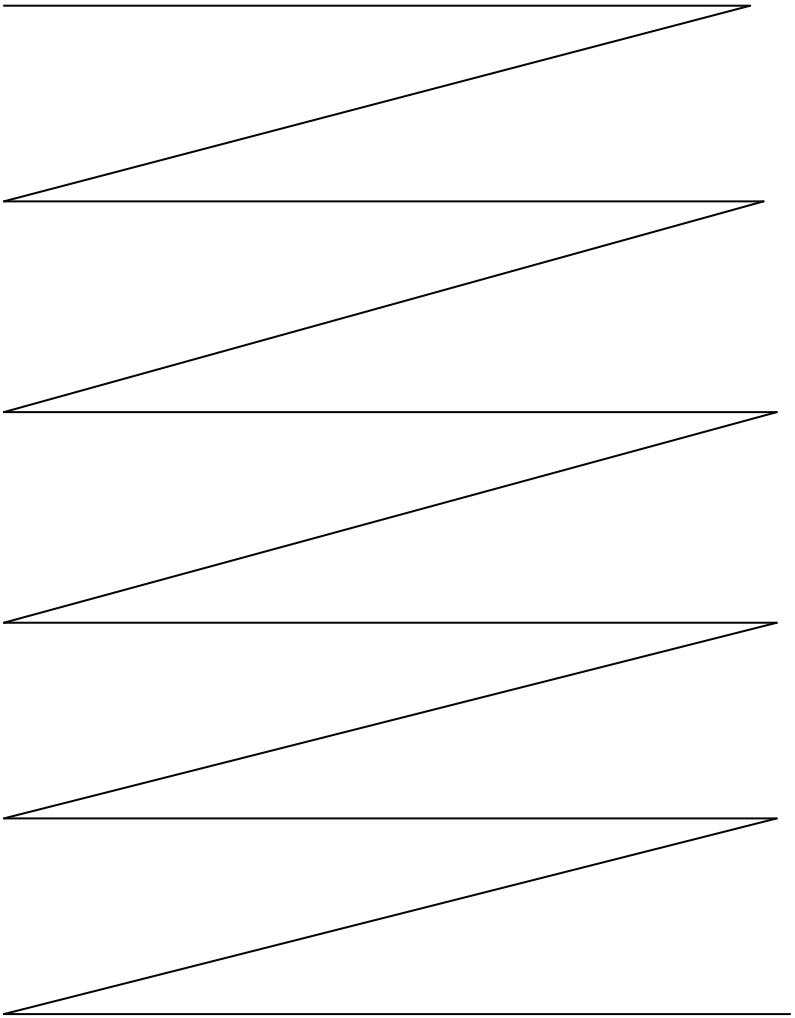
Okları izleyerek rakamların etrafında 10 tur atınız.

Alıştırma 12:

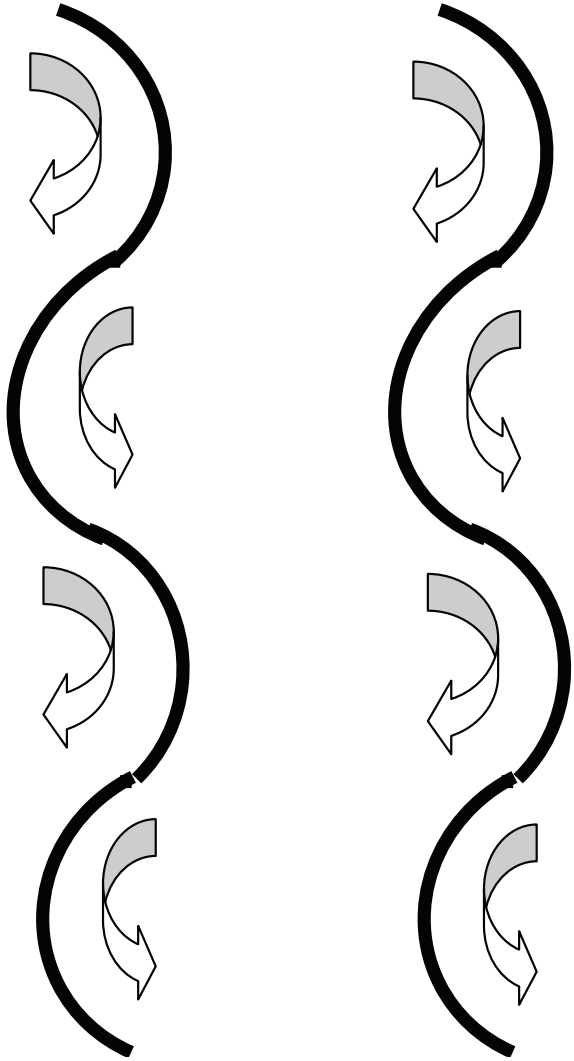
Gözünüzü kaldırmadan çizgileri ok yönünde takip ediniz.

Alıştırma 13:

Gözünüzü kaldırmadan çizgileri izleyiniz (10 kez)

Alıştırma 14:

Gözünüzü kaldırmadan ok yönünde çizgileri izleyiniz. (10 kez)

Alıştırma 15:

Çizgiyi takip ederek yazıyı blok görmeye çalışın (Anlamak amaç değildir. Anlamadığınızda üzülerek vazgeçmeyiniz.)

Üniversiteye Giriş, Başarı mı Yarış mı?

Denebilir ki yaşamın kendisi uzun bir yarıştır ve bu yarışın dışında kalamayız. Doğrudur, yaşam uzun soluk isteyen bir maraton koşusuna benzer. Kimileri hızlı koşar çabuk kesilir, kimileri de ağır; ama sürekli bir tempoyla koşunun sonunu getirir. Yaşamı sürekli bir yükselme çabası olarak görürsek, yarışma kaçınılmazdır. Bu bakımdan yarışma yararlıdır da. Kendi yeteneklerimizi ve gücümüzü sınamamıza yarar. Bir yarışta sonuncu gelen kişi de başarılı sayılabilir, eğer o kişi bir önceki yarıştan daha iyi bir derece yapmışsa! İnsanın kendi kendini geliştirmesi, yeteneklerini sürekli işlemesi de başarıdır ve başarıların en anlamlısıdır.
Ne yazık ki son yıllarda başarı, en önde olmak, ilk sıralara girmekle eş anlamlı sayılmaktadır. Lisede çok başarılı olan genç, aşırı çalışmaktan, aşırı heyecan ve kaygıdan dolayı başarısız olabilmektedir.
…….

Prof. Dr. Atalay Yörükoğlu

İnancın yüreğindeyse, damarlarında yürür

Şimdi Hızını Test Etme Zamanı

Göz alıştırmaları yoluyla göz kaslarımız epey güçlendi. Kendimizi test etmenin zamanı geldi sanırım. HAZIR MIYIZ?

NOT: Aşağıdaki metni anlama kaygısı çekmeden okumanız çok önemlidir. Sakin olursanız gerçek başarınızı görebilirsiniz.

Kronometrenizi ayarlayınız. Aşağıdaki öykü 579 sözcükten oluşuyor. Okumaya başladığınızda kronometrenizi de çalıştırınız Okuma sonunda kronometrenizi de aynı anda kapatınız.

Okuma hızımızı nasıl hesaplayabiliriz?

Metni okumak için harcadığınız saatin dakikalarını 60 ile çarparak saniyeye çeviriniz. Metnin sözcük sayısını bulduğunuz saniyeye bölerek 60 ile çarpınız ve böylece dakikada okunan sözcük sayısını bulunuz.

Örnek: Metnin sözcük sayısı: 579

Saniye ve dakika olarak okuma süresi: 5 dakika 10 saniye

5 x 60 = 300

300 + 10 = 310

579 / 310 = 1. 868

1. 868 x 60 = 112. 08

Dakikada okunan sözcük sayısı 112'dir.

Sözcük sayısı	579
Başlama saati	
Bitirme saati	
Dakikada okunan sözcük sayısı	

Başarılar dilerim...

Yarış!

"Vazgeç! Bırak artık! Yenildin"
Diye bana bağırıyorlar.
"Artık hiçbir şansın yok,
Bu kez başaramayacaksın!"

Ve başımı dik tutmaya çalışarak,
Uğradığım yenilgiye karşı,
Yarışın izleri
Belleğimde canlanıyor

O sahneyi anımsadıkça,
Umut alıyor yiten isteğimin yerini,
O kısacık yarışı sadece düşünmek bile,
Benliğimi canlandırıyor birden.

Çocuklar yarışıyor, küçük ve büyük çocuklar
Ne kadar da iyi anımsıyorum.
Elbette heyecan var yüreklerde! Fakat korku da,
Bunu tahmin etmek hiç de güç değil.

Her biri yarışı kazanmak umuduyla
Sıralanıyorlar.
Kazanmasa da,
Hiç değilse, ikinci olmak istiyor her biri.

Babalar izliyor oğullarını,
Her biri tezahürat yapıyor kendi oğluna
Ve her biri çocukların,
Kazandığını babasına göstermek istiyor.

Düdük çalıyor ve yarış başlıyor!
Umutla yanan küçük yürekler.
Her çocuğun yüreğinde,
Kazanmak umudu yanıyor alev alev.

Babası kalabalığın içinde
Kendisini izleyen, çocuklardan özellikle biri
Bitiş noktasına yaklaşırken düşünüyor:
"Babam ne kadar da gururlanacak benimle!"

Ama koşarken
Yokuş aşağı
Ayağı kayıyor
Kazanacağını düşünen çocuğun.

Düşmemek için çaresizce
Ellerini uzatıyor,
Ama kalabalık kahkahâlârla gülerken
Öndekilere yetişmek
Ve kazanmak için,
Daha hızlı koşmaya çalışıyor,
Ama ayağı yine kayıyor ve yere kapaklanıyor
Bir kez daha

"Keşke bir kez mahcup olsaydım" diyor,
Keşke çıksaydım yarıştan ilk düştüğümde,
"Ben iyi bir koşucu olamam,
Hiç koşmamalıyım bir daha"

Fakat kendisine gülen kalabalığın arasında
Babasının yüzünü görmeye çalışıyor.

Babasının yüzündeki ifade ona yine,
"Hemen kalk ve yarışı kazan!" diyor.

Hemen ayağa kalkıyor
En sonuncu çocuğun da arkasında şimdi.
" Eğer yetişmem gerekiyorsa, öndekilere." diyor
Kendi kendine
" Çok daha hızlı koşmam gerek."

Tüm gücüyle koşup,
Sekiz, on çocuğu geçiyor,
Ama o kadar güç ki en öndekine yetişmek.
Yine kayıyor ayağı ve bir daha
Kapaklanıyor yere!

Bitiyor her şey! Kalkamıyor yerden,
Gözünden bir damla yaş süzülüyor,
" Artık koşmamın hiçbir anlamı yok.
Üç kez düştüm, bitti artık!
Boşa koşmanın anlamı ne? "

Artık yerden kalkmak bile istemiyor.
Umudunun tümünü yitirmiş,
Artık öyle gerilerde kalmış ki,
Yarışı kaybettiği apaçık ortada.
O yere kapaklanıyor.
Öyle bir düşüyor ki

Kazanamayacağını anlıyor
Utanç ve üzüntüyle yok olmayı diliyor
Fakat düşerken

Babasının
Kaygılı ve kendisine
"Kalk ve yarışı kazan!" diyen gözlerini görüyor.

Hemen kalkıyor ayağa,
Sadece biraz geride kalmış, o kadar
Bütün gücüyle koşmaya başlıyor,
Aradaki açığı kapatması gerek,
Öndekilere yetişmek
Ve kazanmak için,
Daha hızlı koşmaya çalışıyor,
Ama ayağı yine kayıyor ve yere kapaklanıyor
Bir kez daha

Keşke bir kez mahcup olsaydım diyor,
Keşke çıksaydım yarıştan ilk düştüğümde,
"Ben iyi bir koşucu olamam,
Hiç koşmamalıyım bir daha"

Fakat kendisine gülen kalabalığın arasında
Babasının yüzünü görmeye çalışıyor.
Babasının yüzündeki ifade ona yine,
"Hemen kalk ve yarışı kazan!" diyor.

Hemen ayağa kalkıyor
En sonuncu çocuğun da arkasında şimdi.
"Eğer yetişmem gerekiyorsa, öndekilere" diyor
Kendi kendine
"Çok daha hızlı koşmam gerek"

Tüm gücüyle koşup,
Sekiz, on çocuğu geçiyor,
Ama o kadar güç ki en öndekine yetişmek.
Yine kayıyor ayağı ve bir daha
Kapaklanıyor yere!

Bitiyor her şey! Kalkamıyor yerden,
Gözünden bir damla yaş süzülüyor,
"Artık koşmamın hiçbir anlamı yok.
Üç kez düştüm, bitti artık!
Boşa koşmanın anlamı ne? "

Artık yerden kalkmak bile istemiyor.
Umudunun tümünü yitirmiş,
Artık öyle gerilerde kalmış ki,
Yarışı kaybettiği apaçık ortada.

"Kaybettim, nasılsa" diye düşünüyor,
"Neden koşayım ki artık
Hep bu üzüntüyle yaşayacağım yüreğimde"
Fakat o anda biraz sonra yüz yüze geleceği
Babası geliyor aklına.

Usulca bir ses sanki kulağına, "Kalk!" diyor.
"Kalk ve diğerlerinin yanında yerini al.
Sen buraya başarısız olmaya gelmedin,
Kalk ve yarışı kazan."

"İstemiyorsan da kalk" diyor o ses,
"Her şeyi kaybetmiş değilsin henüz.
Kazanmak, her düştüğünde
Yeniden kalkabilmek değil midir zaten? "

Kalkıyor yeniden düştüğü yerden
Ve yeniden başlıyor koşmaya yeni bir umutla
Kazansın veya kaybetsin,
Hiç değilse pes etmeyecek.

Üç kez düştü, ayağa takılıp.
Üçünde de ayağa kalktı.
Artık yarışı kazanma umudu kalmasa da
Sonuna kadar koşacak.

Herkes yarışı kazananı alkışlıyor
Bitiş çizgisini geçerken,
Başı havada, gururlu ve mutlu,
Düşmemiş ve utanmamıştı.

Üç kez düşen çocuk
Bitiş çizgisini sonuncu olarak geçiyor.
İzleyenler onu yarışı kazanandan daha çok
Alkışlıyorlar,
Yarışı tamamladığı için.

Sonuncu gelmiş olsa da,
Başı önünde, utançla,
Oradaki kalabalığın alkışlarını duysanız,
Yarışı kazandığını sanırsınız küçüğün

"Pek başarılı olamadım" diyor babasına,
Üzüntüyle.
"Benim için kazanan sensin" diyor babası.
"Her düştüğünde ayağa kalkmayı bildin; çünkü."

Evet, her şey güç ve karanlık göründüğünde,
Ve karşı koyamayacağımı hissettiğimde,
O küçük çocuğun hali gelir gözlerimin önüne
Ve yarışı sürdürecek gücü bulurum kendimde

Yaşam da zaten bir yarış değil midir?
İnişleri ve çıkışlarıyla.
Ve kazanmak için yapmamız gereken,
Her düştükten sonra ayağa kalkabilmektir.

"Vazgeç! Bırak artık! Yenildin!"
Yine yüzüme bağırırlar böyle.
Ama içimdeki ses bana hep,
"Kalk ve yarışı kazan!" der.

D. H. Grober

**** Hızlı okumaya çabalarken öykünün tadını çıkaramadınız. İlk uygulamalarda bu tür olumsuzluklar yaşayacaksınız. Sakın vazgeçmeyin!. .***

Alıştırma 16:

Blok okumanın ilk adımını atıyorsunuz. Önce ikili sözcük bloklarıyla çalışacağız. Bu arada rakamlardan oluşan sözcük bloklarıyla da çalışacağız. Hem sözcükleri hem de rakamları bloklar halinde okumayı öğreneceksiniz.

* Her iki sözcüğün tek odakta okunması çok önemlidir. Sözcüklerin ortasında gördüğünüz nokta gözünüzün orta nokta hizasıdır. Bu noktayı dikkate alarak sözcüklere tam ortadan ve birkaç milimetre aşağıdan bakınız.

help him

o

interview with

o

guest writer

o

Boston University

o

legendary statues

o

they live

o

hope your

o

thanks your

o

this world

o

yadım et

o

Behruz Çinici

o

insan isterse

o

dünyayı birleştirebilir

o

yol bulabilir

o

doğruyu bul

o

değerini koru

o

her sabah

o

hayallerini sat

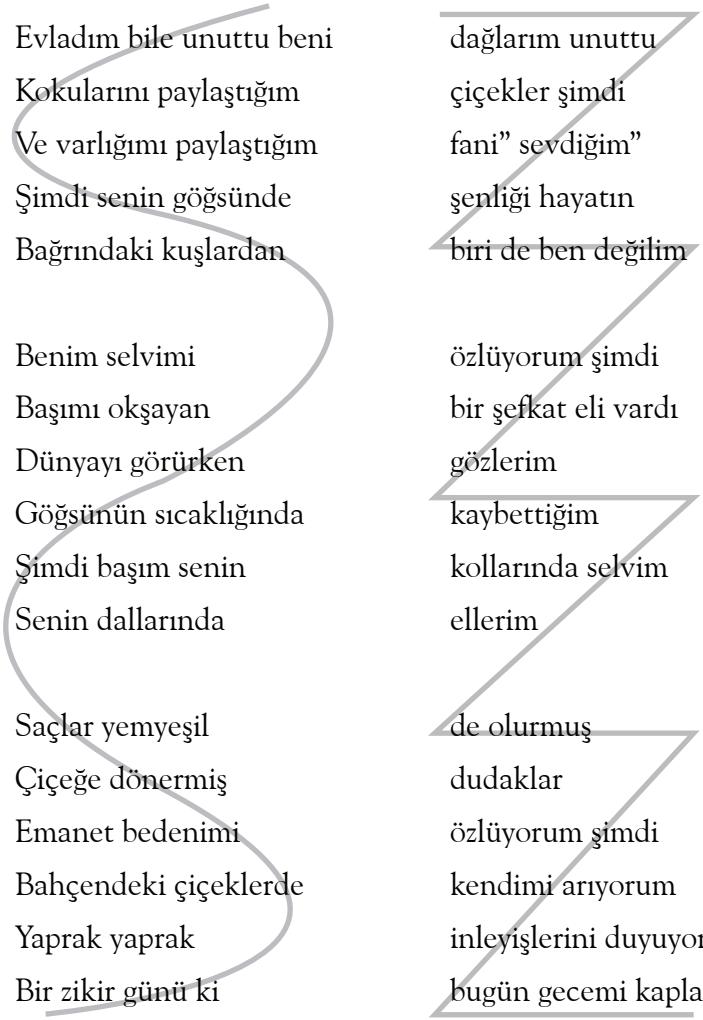
o

which	started
o	
with	positive
o	
Cold	married
o	
özlem	tepeçalı
o	
evening	breakfast
o	
restaurant	homework
o	
newspaper	horrible
o	
sakın bozma	esprilerini
o	
mantarlı	et sote
o	
complete	şarapları
o	
zülfüne	sana aşık
o	
languages	german
o	
buharlaştı	gökyüzü

gözünü	kapa
o	
engelsizlerden	kork
o	
soğuk	evli
o	
canım	arkadaşım
o	
thank you	birtday
o	
Adanalı	yapacaklarım
o	
different	kirlendiler
o	
gönül çelen	direksiyon
o	
Ayşegül	hıçkırık tuttu
o	
süperdir	bardaktan
o	
başkomserim	iki buçuk
o	
conversation	sarışın kız
o	
kaçmışlardı	sunday

Alıştırma 17:

* Çizgileri takip ederek yazıyı okumaya çalışın. Burada önemli olan göz kaslarını geliştirmektir, okumak değil.

Fani ağacım başucumda sevdiğim ağacım
Bugünkü günüm bir gün senin de gecene dolar
Sendeki emaneti de teslim alır toprağın

Bir gün seninle de kavuşacağız
Kana yaprak kemiğe odun
Bedenimiz eriyip gitmiş olacak
İkimizin ağacı doğacak yeniden
Çürümezse benim bir mezar başlığım
Senden birkaç odun parçası
Ve benden birkaç kemik kalacak
Ve eğer senin de bir ruhun olursa
Bahçemiz ikimizin olacak

Şimdi Baki'yi özlüyoruz birlikte
Fenadan bekaya seyahatin hayalleri

Alıştırma 18:

* Aynı çalışmayı aşağıdaki üçlü sütun üzerinde uygulayacağız. Soldan sağa sırayla okumalısınız. Bloklara birden odaklanmanız çok önemlidir.

Görme aşaması	okuma sürecinin	ilk adımıdır
o	o	o
Bu aşamada	meydana gelebilecek	en küçük bir
o	o	o
kusur diğer bütün	okuma süreçlerini	olumsuz etkileyecektir
o	o	o
Bu yüzden	bir düzeltme	çalışmalarımızı her
o	o	o
zaman bir önceki	adımı düzelterek	yürüteceğiz
o	o	o
Görme aşaması	nasıl gerçekleşir	Önümüzdeki sayfaya
o	o	o
bakıyorsunuz gözleriniz	yatay ve dikey	boyutu olan bir
o	o	o
alanı görüyor	Gözler bu alanın	fotoğrafını çeker
o	o	o
Her bir gözümüzde	görme işleminde	görev alan
o	o	o
1. 5 milyon	civarında görme	hücresi vardır
o	o	o
Bu hücrelerde	glikoz	kullanılarak sürekli
o	o	o
Elektrik enerjisi	üretilir Baktığımız	alana gelen

Alıştırma 19:

* Soldan sağa sırayla okumalısınız. Bloklara birden odaklanmanız çok önemlidir.

fabulaus	kalıcı dostluklar
o	o
find many	üşenme erteleme
o	o
What city	çiçek açtık
o	o
good thing	arama motorları
o	o
have studied	sorunun cevabı
o	o
Before your	aynı yanıt
o	o
after diner	salona girdim
o	o
scholarly activities	haydi başlayalım
o	o
Stand up	şirket yönetimi
o	o
giving up	neler kazanacağız
o	o
Being one	aynı yanıt
o	o
you should	Gülseren Şenyüzlü
o	o
you can	tutkuyla çalış
o	o

Programs combine

o

Emin ellerdesiniz

o

ayla hanım

o

mutluluk paylaştıkça

o

herkes bir arada

o

ısıt hayatı iyice

o

hayatı yaşadıkça

o

teşekkürler Türkiye

o

iflas etmek istiyor

o

kalbinizi sevgiye

o

tüm insanlarla iyi

o

kırık kalplerin

o

sosyal ilişkilerinizde

o

sınırsız sevgiye

o

sevin affedin

hayata geçiş

o

ne yaptın ya?

o

bebeğiniz hapşırdı

o

artar gel barışalım

o

mutlu anlarımız

o

teşekkürler çocuklarım

o

öğreneceğiz çocuklar

o

headway oxsfort

o

Türkiye ayağa kalk

o

açın yaşamınıza sevgi

o

iletişim kurmalıyız

o

iyileştirilmesi gerekli

o

sorunlar var mı?

o

ihtiyacımız vardır

o

sevginin gücünü

Alıştırma 20:

* Üçlü sözcük grubu çalışmasına tek odaklanmayla üç sözcükten oluşan alanı görmeniz amaçlanmaktadır. Alanı görmekte zorlanırsanız alıştırma sayısını arttırınız.

you can climp
o
not easy to
o
there are many
o
or another chance
o
swimming, boating, fishing
o
may not be able
o
hard to believe
o
the first technopolis
o
the next year
o
the students brought
o
you should have
o
according to researches
o
that you can

bütün arama motorları
o
kafamı uzun süre
o
insanları durduran şey
o
konuşma saatim geldi
o
fazla kilosu vardı
o
soruların cevabı netti
o
bu cevaptan sonra
o
ben insan değil miyim
o
demeye lüzum mu var
o
ona gitsem dertli
o
el, komşu dertli
o
ben nasıl güleyim
o
seni çok seviyorum

Alıştırma 21:

* Aşağıdaki metnin içine alışık olmadığınız, konuyla ilgisi olmayan sözler yerleştirilmiştir. Bu metni önce yukarıdan aşağıya doğru; sonra sol-sağ odaklanmasıyla okuyunuz. Odaklanma noktaları konulmadığından bu noktaları kendiniz belirleyiniz. Hızınızı gittikçe arttırınız.

kendinize duyduğunuz güven	gözlerinizden okunursa insanlar
iyilik yap iyilik bul	kararmış kara kuru yemiş
hayat göründüğü gibi değildir	sevgiyi gözden kalbe taşı
zalimin zülmu varsa	sevenin Allah'ı var
ikisi de duygusal insandı ama kavga etmeden	birbirlerini çok seviyorlardı duramıyorlardı, olmayacaktı bu
ikisi de ayrılmak	istemiyordu; ama olmuyordu
çal çoban çal üfle zurna üfle	güm güm oynasın uzun uzun çek
tek çare vardı: erkeğin aklına bir şey	boşanmak; ama istemiyorlardı geldi. Eşine dönerek
"beni seviyor musun" dedi düşünmeden hem de çok	Eşi de " evet " dedi yolum düştü dara şimşek
ak akçe kara gün içindir	oku oku, ama adam ol
bugün düğün var her şartta büyürse	evimize gelin çiçeği dikelim ayrılmayalım kurursa ayrılır
günler geçmeye başladı damlaya damlaya göl olur	çiçekçide karşılaştılar bir gün sakla samanı gelir zamanı

Alıştırma 22:

yıldızlar gökyüzünde onları asla göremezsiniz bakmalısınız eski bir çamuru gördü diğeri acımızda gizlidir gıdak Neredeyseniz, olduğunuz yer- desiniz izlemeyi seçer çok düm teka düm tek arasında bir kadının Eğer Mustafa Çay deh deh aman da kocasının hayalini gözünde sesini kulağında duymasaydı I love you seninle bir gün bir yerde yarım kalan her şeyi miyav miyav miyav	eğer aşağıya bakarsanız kafanızı kaldırıp yukarıya söz…mahkumlardan biri yıldızları değişim bakış gıdak yumurtam sıcak çoğu insan sadece azı da izlemeyi şu anda parmaklarınızın hayallerini tutuyorsunuz olmasaydı asla başlayamazdı eğer o kadın o sabah görmeseydi başarırsın diyen asla bu kitap olmayacaktı Hüsamettin I love you mutlaka karşılaşacağız ve yaşasın bizim takım Üsküp, Eskişehir, İzmit

Alıştırma 23:

neden dünyaya geldim	cevabı ancak Tanrı bilir
geleceğe bir mum yakın	Ayşe teyze nereye?
Bilmem karar vermedim	bu nasıl bir soru?
uzayda yapılan yolculuk	yaşamak için yemeli
yemek için yaşamamalı	bak bak sen lafa
Okul kutsal bir yer	üstün insan üretir
sizin oralarda da	ikindi güneşleri uzun
olur mu? Oralarda	da sevilen horlanır
seven vurulur mu?	Tibet'in gençlik pınarı
sen yeterince izledin	artık ayağa kalk
ve bir şeyler başar	birileri seni izlesin
ha ha ha ne güzel	ya ya ya, şa şa şa
bizim takım çok yaşa	suçsuz; ama hükümlüydü
ışığı yaktıran karanlıktır	şimdi ayağa kalk
ve kendine meydan	oku, bunu yapabilirsin
dek dek aman da	kökleriniz toprağa sıkıca
bağlı olsun kökleriniz	yeterince sağlamsa her
türlü rüzgara dayanabilirsin	Fenerbahçe çok yaşa

Alıştırma 24:

gülümsemek eşittir başarı	hemen şimdi gülümseyin
sonra üzgün hissedin	yapamazsınız, işe yaramaz
sizi durduran şeylerden	kurtulun ve gülümseyin
ha ha ha demiştim	Yaşa Galatasaray
bir domuza şarkı	söylemeyi öğretmeye çalışmayın
deliyle asla tartışmayın	size yanlış davranan
birine kızdığınız zaman	öfkeli, alev alev
öfkeden kudurmuş halde	olduğunuzda ağzınıza geleni
yazın, sonra parçalayın	öfkeniz yatışacaktır hatta
kimsenin de haberi	olmayacaktır sizin öfkenizde
Aman petrol, canım petrol	artık sana muhtacım
hatalarınızı kabul edin	ımh, özür dilerim…
sorun çıktığında hedef	sorunu çözmektir, savaş
kazanmak değil insan	isterse her şeyi
değiştirebilir oooo karamela	sepeti bir iki üç dört
sen neye hazırsan	o da sana hazırdır

Alıştırma 25:

hayat bir kayık	başarı ise bir balık
balığı kayığa atlaması	çok zor sen git al
kayık istediğin yerde mi	değilse küreklere asıl
Türkiye, Almanya, Belçika	senden ne haber
her şey seninle başlar	diğer insanlarla büyür
motivasyon yılgın insanları	çılgın insan yapar
önce engelleri sev	sonra da onları aş
düm teka düm tek	bir şarkısın sen
insan isterse şartlar	ne olursa olsun
hayatının unvan maçını	kazanabilir bu senin
neyi başarmak istiyorsun	nasıl başarmak istiyorsun
başarılı olmak öğrenilir	ilham veren insan
sıfırdan büyük zirveye	sıra dışı bir iş
o piti piti	karamela sepeti
baba ile oğlunun	etkileyici başarı öyküsü
40 yaşında Amerika'da	evdeki gaz lambası

Alıştırma 26:

sağlık her şeyden	önemlidir. Altın leğenin
kusana faydası nedir?	içinizdeki define sandığı
zihniniz nasıl çalışır?	mucizeler yaratan güç
terazi lastik jimnastik	zihinsel tedavi uygulama
bilinç altının oyunları	zengin olmak hakkınız
başarıya giden yoldasın	başarı yolunun anahtarı
düm teka düm tek	evlilikle ilgili sorunlar
bağışlamak ne kadar	önemlidir sizin için
korkularınızı atmak için	emlakçi Nuri'ye başvur
mutluluğun tarifi neydi?	yeni çağ felsefesi
para mutluluk getirmiyor	tüm malını mülkünü
körü körüne gitme	sakla samanı zamanı
sonsuzluğun ötesi içindedir	gücüne güven duy
neye inanırsan"o" sun	eşsiz kılan sensin
içindeki define sandığı	aklınızdan geçen düşünce
üzüm de toplayabilirsin	diken de toplayabilirsin
ha ha ha neredesin	seni çok özledim

Alıştırma 27:

en mutlu	insan kendi	içindeki en iyiyi
o	o	o
ortaya çıkarıp	uygulayabilen	insandır. Mutluluk
o	o	o
ve erdem	birbirini	tamamlayan şeylerdir
o	o	o
sizin içinizde	müthiş bir	güç vardır
o	o	o
Bu güce	kendinizi güvenle	teslim ettiğinizde
o	o	o
mutluluk	ayağınıza	gelecektir
o	o	o
Seçiminiz	mutluluk ve	başarıdan yana
o	o	o
olmalıdır	Mutluluk	bir alışkanlıktır
o	o	o
sabahları	gözünüzü açtığınızda	bugün mutluluğu
o	o	o
seçiyorum	Bugün eylemi	seçiyorum
o	o	o
Bugün	“herkes için	sevgiyi ve iyiyi
o	o	o
seçiyorum”	deyin. Bu olumlu	söze hayat
o	o	o
sevgi verin	onları çoğaltın.	Günde birkaç
o	o	o
defa verilen	nimetlere şükredin.	Barış isteyin
o	o	o

Alıştırma 28:

mutluluğu	içtenlikle	arzu edin
o	o	o
ailenizin	tüm bireyleri	iş arkadaşlarınız
o	o	o
ve bütün	insanlar için	barış ve
o	o	o
mutluluk	bolluk	isteyin
o	o	o
Arzu	kanatları	hayal gücü
o	o	o
ve inançtan	oluşan	bir dilektir
o	o	o
Yorgun beyin	uykuya öyle	bir acıkır ki
o	o	o
onu elde	etmek için	her şeyi
o	o	o
feda eder.	Uykusuz kalan	insanların çoğu
o	o	o
hafıza ve	koordinasyon	problemi yaşar
o	o	o
şaşırır	sersemler	ve yanlış
o	o	o
yönlere	sapar	Uyku bir
o	o	o
danışma	bürosudur	Uyumadan
o	o	o
önce olumlu	şeyler	düşünün
o	o	o
ve sonra	bilinçaltınıza	güvenin
o	o	o

Alıştırma 29:

yaşam kimseyi kayırmaz kimse özel değildir.
Uyum, sağlık, neşe huzur, başarı ilkelerini
benimseyen bir insansanız yaşamın sizi kayırdığını
hissedebilirsiniz. Yaşam size asla rahatsızlık, kaza
ya da acı getirmez Bunları bize getiren
kendi olumsuz düşünce ve hayallerimizdir. Ne
ekersen onu biçersin Yaşam size kin
tutmaz. Yaşam sizi asla kınamaz. Yaşam
elinizdeki yarayı iyileştirir. Yanan parmağınızı bağışlar
Sizi yeniden kusursuz bir bütün yapmak
için harekete geçer. Yaşam sizi kınamaz,
yaşam sizi cezalandırmaz. Doğanın güçleri kötü
değildir. Öfke, nefret kötü niyet ve düşmanlık
bütün hastalıkların ve felaketlerin arkasında
yatan sebeptir. Sizi üzenlere iyi niyetli
olduğunuzu göstererek onları bağışlayın. Bu acılar
aklınıza her geldiğinde onlara huzur dileyin

Alıştırma 29'a kadar gözlerimizin sıçrama mesafesini ve hızını arttırma çalışmaları yaptık. Bu egzersizlere devam ediniz. (5 hafta düzenli olarak uygulamalısınız.)

Bu alıştırmalar sırasında başınızı dik tutarak tam önünüzdeki noktaya odaklanarak gözlerinizi sıçratın. Boyun kaslarınız gevşesin; ama başınızı ısrarla dümdüz tutmaya çalışın. Başınız sıçrama eğiliminden vazgeçinceye kadar bu çalışmaları sürdürün.

* BAŞINIZI KONTROL EDEREK OKUMALISINIZ
* TÜM KASLARINIZI RAHAT BIRAKIN, GEVŞEYİN
* BAŞINIZI OYNATIYORSANIZ SİZİ UYARMALARINI İSTEYİN
* İlk defa görülen sözcükler için seslendirme yapacağımızı, geri dönüşlerde bulunacağımızı unutmayalım." king" sözcüğünün seslendirmesini öğrenmemişsek göz orada duracaktır. İkinci duruş da anlamı için olacaktır. Bu gecikmeler doğaldır. Alıştırmaların arasına yabancı sözcüklerin, anlamsız ve ilgisiz söz öbeklerinin yerleştirilmesi sizin bu beklemelere alışmanızı sağlamak amacıyla yerleştirilmiştir.

Okuma sırasında iç seslendirmenize engel olmak için hızınızı sürekli arttırmanız gerekmektedir. Bir zaman sonra iç sesiniz sizin hızınıza yetişemeyecektir. Anlayamadığınız endişesine kapılarak hızınızı düşürmeyin. Zamanla okuma ve anlama kendiliğinden gerçekleşecektir.

Okuma hızınızı arttıramadığınızda asla vazgeçmeyin. Bu"öğrenilmiş yavaş okuma" alışkanlığının size bir oyunudur. Sokakta, iş yerinde ağır hareket etmeye alışmış birinin yanına hızlı hareket eden birini verip ona uyum sağlamasını istemek gibi bir şeydir. İlk günlerde kişi diğerine yetişebilmek için olağanüstü çaba harcayarak, kendini yorgun hissedecektir; ama zaman içerisinde onun da aynı hızla hareket ettiğine şahit olursunuz. Ve artık yavaş kişi için hiçbir şey eskisi gibi olmayacaktır. İstese de eskiye geri dönemeyecektir.

Okuma hızınızı sürekli arttırmalısınız. Başlangıçta göz ağrısı, mide bulantısı hatta baş ağrısı olabilir. Bu durumda ne yapabiliriz?

* Ellerinizi birbirine iyice sürtünüz. Gözlerinizi sıkmadan kapatınız. Ellerinizi gözlerinizin üzerine bastırmadan kapatınız. Bir veya iki dakika hiçbir şey düşünmeden böyle bekleyiniz. Gözlerinizi açtığınızda dinlendiğini göreceksiniz.
* Şimdi gözlerimizi çalıştırmaya devam ediyoruz:

PARMAKLARLA EGZERSİZ

İki elinizin başparmağını gözlerinize 20 veya 30 cm. lik mesafede tırnaklarınıza bakacak şekilde bitişik tutun. İki parmağınızın her iki tırnağını da tek odaklamada görmeye çalışın. 1 veya 2 dakika bakmaya devam edin. Daha sonra parmaklarınızı yavaşça birbirinden uzaklaştırın. Görme netliği kaybolmaya başladığında beyninize" her iki parmağı net görme" emri verin ve bir süre bekleyin. (Bu alıştırmayı aklınıza geldikçe yapmalısınız.)

ÇEVRESEL GÖRÜŞÜNÜZÜ GELİŞTİRİNİZ

Bu her fırsatta, her ortamda uygulayabileceğimiz bir alıştırmadır. Başlangıçtaki alıştırmalarda da buna benzer bir çalışma yapmıştık. Dimdik önünüze bakın gözlerinizin bakış odağını değiştirmeden görebileceğiniz en geniş alanı içine almasını sağlayınız. Bir süre böyle bakınız. Bakışlarınızı görüntüden çekin ve neler gördünüz söyleyiniz ya da yazınız. Daha sonra kontrol ediniz.

Bu alıştırmayı mağaza vitrinlerinde uygulamak daha etkili olacaktır.

* Bu çalışma beynimizin kavrama keskinliğini ve zekamızı arttırdığı için çok önemlidir.

Gözler boş durdukça kalınlaşır, bunu hiç unutma!

Gülseren Şenyüzlü

Alıştırma 30:

NOT: 1'den 50'ye kadar karışık sıralanmış rakamları sırayı bozmadan okuyunuz. Gözünüzün geniş bir alana bir bakışta odaklanmasını sağlayınız. Yorulsanız da çalışmayı yarım bırakmayınız.

1 17 5

47 6 24

28 46 12 37

31 35 48

13 14 49 43 20 11
26 34

25 44 45 16

19 29 42 36

10 23 27

32 4

9 30 2 38

41 33 18 7

39 3 8

21 15 40

50 22

Alıştırma 31:

NOT: 1'den 100'e kadar rakamları sırasıyla bulunuz.

85 1 73 42 54 43 20
93 26 88 21 25 68
95 77 52 33 6
81 24 67 99 100
34
76 55 80 74 57 44 19
75 10 53
11 66
2 46 22 35 41 96
69 82 87
27 65 89 56 32 84
94
70
7 45 58
14 47 9 23 64
36 12 72 40
71 98 51
83 49 4 18 28 86 13
59 79
97 38 90
37 48 29 50
3 78 60 30 15 16
31 8 17 92 39 61 63
5 62 91

Alıştırma 32

NOT: 1'den 130'a kadar rakamları sırasıyla bulunuz

67 113 74
1 85 126 107 127 7 31 114 9 40
100
24 75 65 19 15 54
95 52 8 53 41 86
14 29 128
99 76 94 108
124
61 106 25 123 36 79 77 83
101 97
64 46 51 115
125 73 122 66
98 42
10 112 35 96 129
2 23 48 3 16
17 105 50 130
32 39 30 12 78
56 82 55 87
116 111
93 121
26 104

38 81 62 120

57 63

88 34 84 37 68

33 89 49

11 43 59 90

69 102 72

4 18 109

58 27 119

80 117 13

20 28 6 60

5 44 21

45 22 91 71

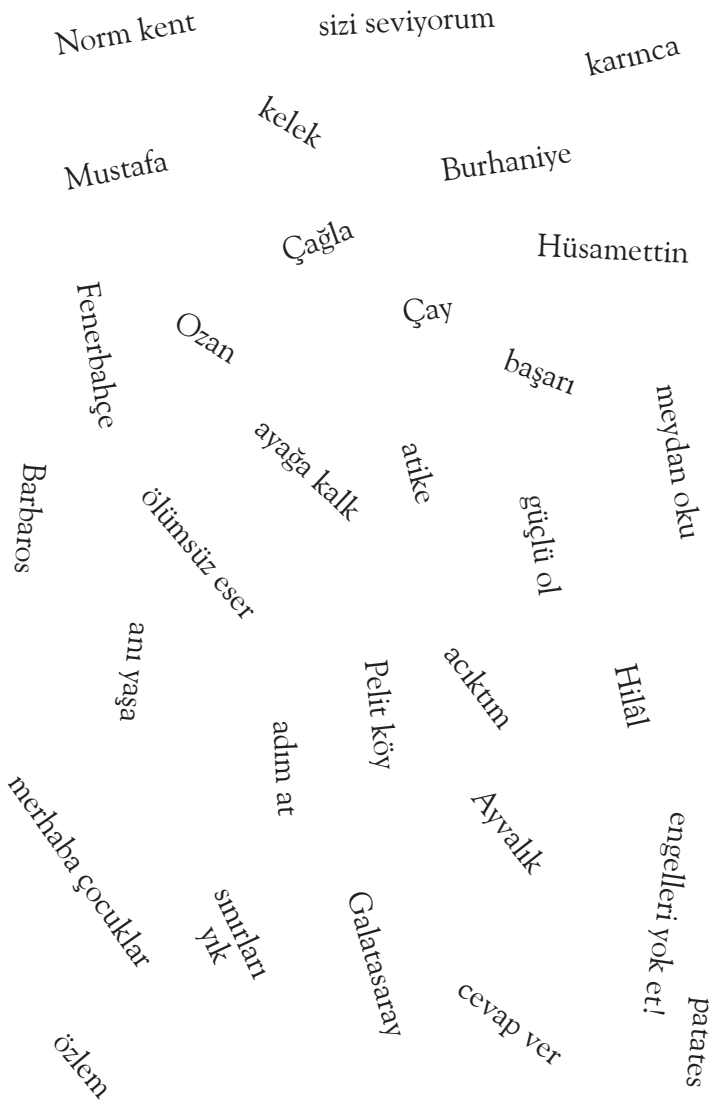
103 70 92

118 110

47

Alıştırma 33:

NOT: Kelimelerin tümünü hızla tarayınız. Anlamaya çalışmayınız.

Alıştırma 34:

ey mutluluk

evi
kiraya ver

ders
çalıştım

bir daha
arama

beni
bırakma

kara listede

uykunun değeri

Parasıyla
deeel mi?

Beni yaralama

Sen kimsin?

dilenci kadın

hapı yutmak

geldiysen
üç kere vur

seni
unutmayacağım

yapma
be hakim bey!

üzüntü
yok

NLP
uzmanı

Vicdansız
Mehmet

uykunun
değeri

o benim
kardeşim

ömrün bahtlı olsun

beyaz
melek

unutamam

yıllar

bana
zehir olan
şeker

bahar
geldi

aylar

geçse de

Alıştırma 35:

Alıştırma 36:

Alıştırma 37:

Alıştırma 38:

Alıştırma 39:

NOT: Aşağıdaki söz gruplarını önce aşağıya, sonra yukarıya doğru okuyunuz. Sayfayı yan çeviriniz ve söz gruplarını yukarıdan aşağıya okuyunuz. (Bu çalışma mide bulantısı oluşturabilir. Dinlenerek uygulayınız.)

döneceğim	tozlu	yollara	gelincikler
sereceğim	bitse	de	bir gün
nazlı	hayat	ben	hep
seni	seveceğim	gidene	kal
demem	asla	gitgide	azalmasın
göz	göre göre	bitmesin	ağlarım
beni	sensiz	koymasın	tanrım
başka	söz	söyleyemem	ağlarım
ben	ağlanacak	halimize	yıllardır
ben	insan	değil miyim	demeye
lüzum mu	var	kes	cezamı
hakim	bey	bende	meçhul
fail	var	ona	gitsem
o	dertli	buna	gitsem
bu	dertli	el	dertli
komşu	dertli	ben	nasıl
güleyim	yar	bir	ben

Alıştırma 40:

*** Sözcükleri soldan sağa hızlı bir şekilde tarayınız.**

nasıl →	ayrılacağız →	biz →	seninle
beni	sen	uğurla	yolculuğuma
aç	perdeni	kalbim	ışıkla
dolsun	ben	hiç	kıyamam
gözyaşlarına	söyle	karanlığa	söyle
şarkımızı	melekler	ağlar mı	hiç
bebeğim	yolumuz	ayrılmadan	günlerimiz
dolmadan	sarıl	biriciğim	öyle
hüzünlü	bakma	kar	tanesi
söyle	karanlığa	söyle	şarkımız
ben	hiç	kıyamam	gözyaşları
yasla	başını	yasla	göğsüme
lütfen	kader	bizi	ayırmadan
sarıl	biriciğim	bütün	kelimeler
yetersiz	şu	anda	neler
yaşadım	kısa	hayatımda	sen
benim	tek	hatıramsın	hiçbir
zaman	doymadım	sana	bin

Alıştırma 41:

beni	özlüyormuşsun	öyle	diyorlar
kıs kıs	gülüyormuş	tuzak	kuranlar
sense	besleyerek	yalnızlığımı	kabul
ediyormuşsun	aldattığını	beni	soracak
olursan	hayli	kırkınım	kırkınlık
bir	yana	hayli	şaşkınım
işte	ben	böyle	bir
hal	içindeyim	bazen	bilmeyerek
ne	yaptığımı	iyi kötü	güzel
çirkin	her	biçimdeyim	bazen
unutarak	yalnızlığımı	sana	karşı
ince	bir	sitem	içindeyim
the	everlasting	şirket	mor
ve	ötesi	placebo	every
children	scorpions	wind	renkli
rüyalar	bitter	sweet	sym
wonderful	life	Don Kişot	Hamle
dön	bebeğim	Insomnia	sazlık
rengarenk	az	sonra	gidecek
ben	yağmurlar	altında	yolcu
sensiz	ben	yolumu	bulamam

Alıştırma 42:

NOT: Gözün kavrama alanını genişletme alıştırmalarına devam ediyoruz. Söz gruplarının altındaki noktaya odaklanarak söz gruplarını bütün halinde önce yukarıdan aşağıya, sonra aşağıdan yukarıya doğru okuyunuz. (Anlamaya çalışmayınız, sadece çok hızlı bakınız.)

bu
o
adam
o
okyanus
o
sahilinde
o
yürüyüş yaparken
o
denize telaşla
o
bir şeyler atan
o
birine rastlar. Biraz daha
o
yaklaşınca bu kişini sahile
o
vurmuş denizyıldızlarını denize
o
attığını fark eder." Niçin
o
bu denizyıldızlarını denize atıyorsunuz?
o
diye sorar. Topladıklarını hızla denize
o
atmaya devam eden kişi "yaşamaları
o
için" yanıtını verince adam şaşırır

Alıştırma 43:

şebnem
o
çiçekler
o
için neyse
o
ruh için
o
de böyledir
o
güzel sözler
o
bir lütuftur veren
o
için. Öyle ki asla gem
o
vurmamalı buna diller.
o
Nezaketle dile getirilen güzel
o
sözler, çoğu zaman derman olur
o
dertli başa, incelikten ırak sözcüklerle,
o
sevgi bağları kırıldığında. O zaman sen,
o
ey ince ruh! Benim sadık koruyucum ol!
o
Vecizem ol! " diğerlerine uğra ışığınla, zira biliyorum,
o
bana uğrayacak onlar da. Sözcüklerin etkisini gör

Alıştırma 44:

benim
o
sevdam
o
sinemalarda
o
benim sevdam
o
yeniden her gün
o
kalbimin orta yerinde
o
nasıl bir cumhuriyet
o
hayatı dört nala kovalamak
o
aşktan acıdan nefes alamazken
o
sarılmak anlamlıydı seninle güzeldi
o
ben anlamadım sustum sustum
o
uyudum uyandım hâlâ ben anlamadım
o
önümde günler geçiyor sen hâlâ oradasın
o
ne gündüzün ne gecenin farkında değilim
o
yaşamayı öğretecek babayiğit yok mu evrende
o
Şimdi hepsini geri verin bana ben istemiyorum
o
aşk mısın dert misin yoksa canına mı susadın

Alıştırma 45:

iyi
o
akşamlar
o
ellerinizden
o
öpüyorum
o
gerçek anlamda
o
beni seviyorsun
o
kaybolmuşum gözlerinde ben
o
ağlama gözyaşına dayanamam
o
ağlama zaman geçer mi sandın sen
o
eğer kendini çok yalnız hissediyorsan
o
laf dinlemez söz söylenmez aşk bu
o
alev olur, küle döner aşk bu
o
kaybolmuşum gözlerinde ağlama dayanamam
o
olumlu yaşamanın gücü kuşağımın keşfi
o
daha mutlu daha coşkulu bir yaşam sür
o
hayatımın büyük bölümü mutlu ve başarılıdır.

Alıştırma 46:

başarı
o
zihnimizin
o
bir köşesinde
o
sıkışmış kalmış
o
onun ortaya
o
çıkmasına lütfen izin
o
verin başarılı olmayı
o
düşünün ve bunun
o
için yaradandan yardım isteyin
o
ve başarılı olacağınıza yürekten inanın
o
içinizde büyük bir güç olduğuna
o
inanın ve bundan hiçbir zaman kuşkulanmayın
o
seninle akraba gibi olduk uzaktan şaşırdın mı
o
bir çok sıkıldım iki yerim çok dar senden
o
çok var beni mi buldun şimdi seni arkadaş
o
bir dost gibi sevdim çağırdım mı ayarttım mı
o
şimdi dinle yerim çok dar çok işim var

Alıştırma 47:

inanıyorum
o
yapabilirim
o
yapacağım
o
yaptım deyin
o
elimde olsa kalbime
o
taht kuracaktım düşünüyorduk
o
nasıl güzeldi elimi tutmak
o
ne olur gitme ufak tefek
o
şeylere kızıp gitme ne olur gitme
o
ne yapmadım ki sen çok istedin de
o
elimde olsa sana esir olacaktım ben de
o
yavaş yavaş kabul edelim senin ilacın
o
benim ne olur gitme inanç bizi başarıya
o
mucizelere ulaştırır saygı gören ve başarılı
o
bir işadamı olduğunda bunlara hak vereceksin
o
harcadım hırpaladım çok zarar verdim affet
o
beni bir canavar gibi mi bekliyorsun beni affet

ALIŞTIRMA "48 - 49 - 50 - 51" İÇİN ÖNEMLİ NOT:

Alıştırma **"48 - 49 - 50 - 51"** deki çalışmaları yaparken size soru soracak birini bulmanız gerekiyor.

Karşınızdaki kişi gazete kupürlerinden kesilmiş yazıları size sorduğunda hızla sorulan kupürü arayın ve yanında yer alan numarayı söyleyiniz.

Göz kaslarının hızını arttırmak ve gözün odaklanmasını sağlamak amacıyla hazırlanan bu çalışmada önemli olan gözün hızla kaydırılmasıdır.

Bu çalışmaları yaparken kendinizi olimpiyatlara hazırlanan bir sporcu gibi hayal edin.

Kendinize meydan okuyun. Yola çıktığınız anda yol küçülmeye başlayacaktır.

Bir tohum açmaya karar verirse onu en sert kayalar bile durduramaz.

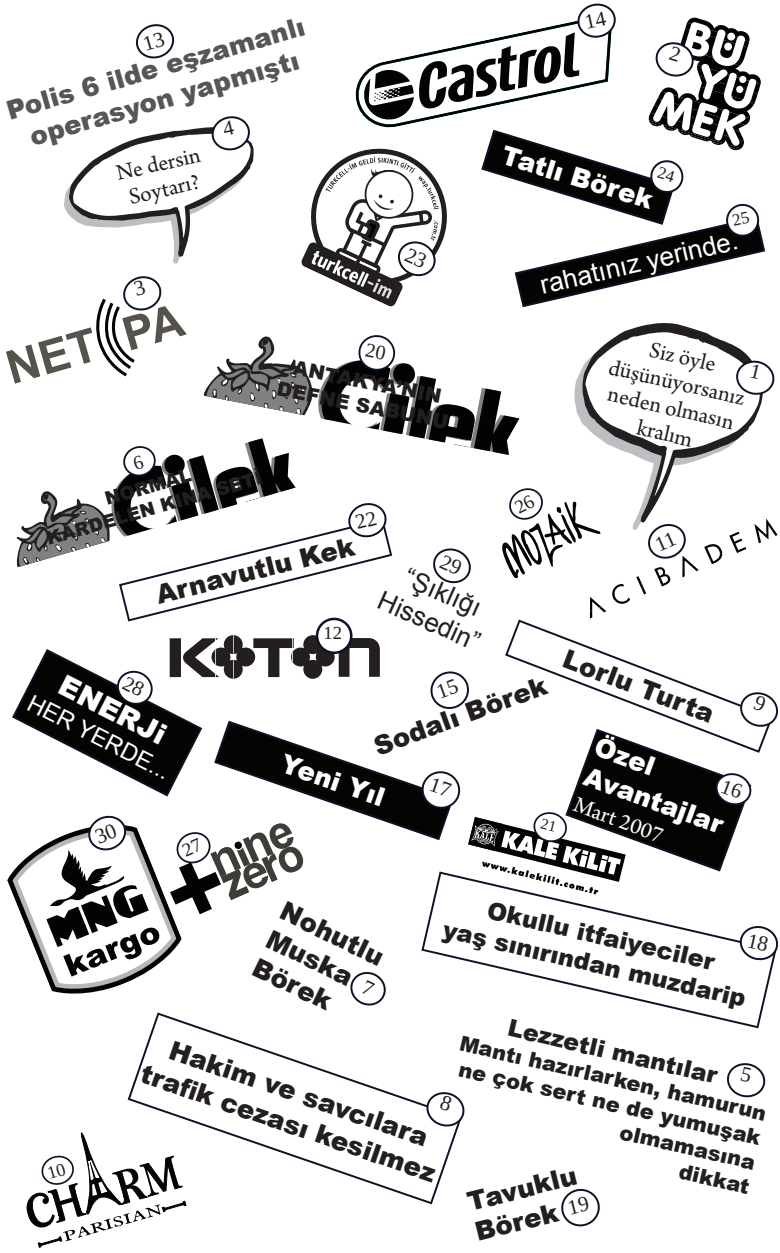
Alıştırma 48:

Alıştırma 49:

Alıştırma 50:

Alıştırma 51:

GÖZ KASLARIMIZI ÇALIŞTIRMAMIZA YARAYACAK ALIŞTIRMALAR

A

L Ö

Ğ Y

B I Z

K

E

S

N

T U

G

J

V

C P H

D Ü

M

Ş

İ

O Ç F R

NOT:

Yukarıdaki alfabetik sıraya göre hızla tarayınız. Göz kaslarımızı çalıştırmanın ve hızlandırmanın bir yolu da gazete, dergi okurken seçeceğimiz metnin içindeki harfleri saymaktır. Örneğin seçtiğiniz metinde yer alan "a" veya "e" harflerini hızla sayınız.

Alıştırma 1:

ANNEME YALANLAR - 2

Mutluluk adından can yoldaşım var,
Oğlun iyi merak etme sen anne!
Daha ne isterim işim, aşım var.
Oğlun iyi merak etme sen anne!

Günlerim burada su gibi akar,
Üstüme yağıyor ne dolu ne kar,
Dertlerim son buldu bak teker teker,
Oğlun iyi sen merek etme sen anne!

Yanağım içime çökmüyor artık!
Gözlerim dökmüyor artık!
Kaderim boynumu bükmüyor artık!
Oğlun iyi merak etme sen anne…!

Bu benim hayatım, sanma kördüğüm,
Yirmi beş olsam da daha küçüğüm,
Ne hırçın ne çılgın… uysal çocuğum,
Oğlun iyi merak etme sen anne…!

Özgür Çoban

Alıştırma 2:

FAHRİYE ABLA

Hava keskin bir kömür kokusuyla dolar
Kapanırdı daha gün batmadan kapılar,
O afyon ruhu gibi baygın mahalleden
Hayalimdeki tek çizgi sen kalmışsın
Hülyasında geniş aydınlığa gülen
Gözlerin, dişlerin ve ak pak gerdanınla
Ne şirin komşumuzdun sen Fahriye abla!

Eviniz kutu gibi bir evdi,
Sarmaşıklarla balkonu örtük bir evdi;
Güneşin batmasına yakın saatlerde
Yıkanırdı gölgesi kuytu bir derede;
Yaz kış yeşil bir saksı pencerede;
Bahçede akasyalar açardı bahçede,
Ne şirin komşumuzdun sen Fahriye abla

Önce upuzun, sonra kesik saçın vardı;
Tenin buğdaysı, boyun bir başak kadardı;
İçini gıdıklıyordu bütün erkeklerin
Altın bileziklerle dolu bileklerin,
Açılırdı rüzgar da kısa eteklerin;
Açık saçık şarkılar söylerdin en fazla,
Ne çapkın komşumuzdun sen Fahriye abla!

Gönül verdin derlerdi bir delikanlıya,
En sonunda varmışsın bir Erzincanlı'ya.
Bilmem şimdi hâlâ ilk kocanda mısın?
Bırak geçmiş günleri gönlüm hatırlasın;
Hatırda kalan şey değişmez zamanla,

Ne vefalı komşumuzdun sen Fahriye abla!

Ahmet Muhip Dıranas

Alıştırma 3:

KARADUT

Karadutum, çatal karam, çingenem.
Nar tanem, nur tanem, bir tanem.
Ağaç isem dalımsın salkım saçak.
Petek isem dalımsın salkım saçak
Günahımsın, vebalimsin.
Dili mercan, dizi mercan, dişi mercan.
Yoluna bir can koyduğum,
Karadutum, çatal karam, çingenem
Daha nem olacaksın bir tanem?
Gülen ayvam ağlayan narımsın
Kadınım, kısrağım, karımsın.

Bedri Rahmi Eyüboğlu

Alıştırma 4:

AŞAĞIDAKİLER, YUKARIDAKİLER

Karga tüm gün hiçbir şey yapmadan ağacın en yüksek dalında duruyordu.

Küçük tavşan onu görünce sordu? "Ben de senin gibi tüm gün hiçbir şey yapmadan oturabilir miyim?" dedi

Karga, "Elbette, neden olmasın?" diye karşılık verdi.

Onun yanıtı üzerine tavşan, olduğu yere çöktü ve hiçbir şey yapmadan oturmaya başladı.

Bir süre sonra çalılıklar arasından bir tilki fırladı ve tavşanın üzerine atladı, onu yedi.

Aşağıda olup bitenleri yukarıda büyük bir üzüntüyle izleyen karga kendi kendine söylendi: "Hem aşağıda olup hem de hiçbir şey yapmadan oturabilmenin bedeli çok yüksektir, tavşan kardeş…" dedi."sen işin bu yanını hiç düşünmedin"

ALIŞTIRMA 5:

DERT AĞACI

Eski çiftlik evini onarmak için tuttuğumuz marangoz, işteki ilk gününü zorlukla bitirmişti. Arabasının patlayan lastiği onun işe bir saat geç gelmesine neden olmuş.

Elektrikli testeresi bozulmuş ve şimdide eski püskü arabasının motoru çalışmıyordu.

Onu evine götürürken yanımda taş gibi oturuyordu. Eve doğru yürürken küçük bir ağacın önünde kısa bir süre durdu, dalların uçlarına her iki eliyle dokundu. Kapı açıldığında adam şaşırtıcı bir biçimde değişti. Yanık yüzü gülümsemeyle kaplandı, iki küçük çocuğunu kucakladı ve eşine kocaman bir öpücük verdi.

Daha sonra beni arabaya yolcu etmeye gelirken, ağacın yanında durdum ve ona eve girerken ağacın dallarına neden dokunduğunu sordum.

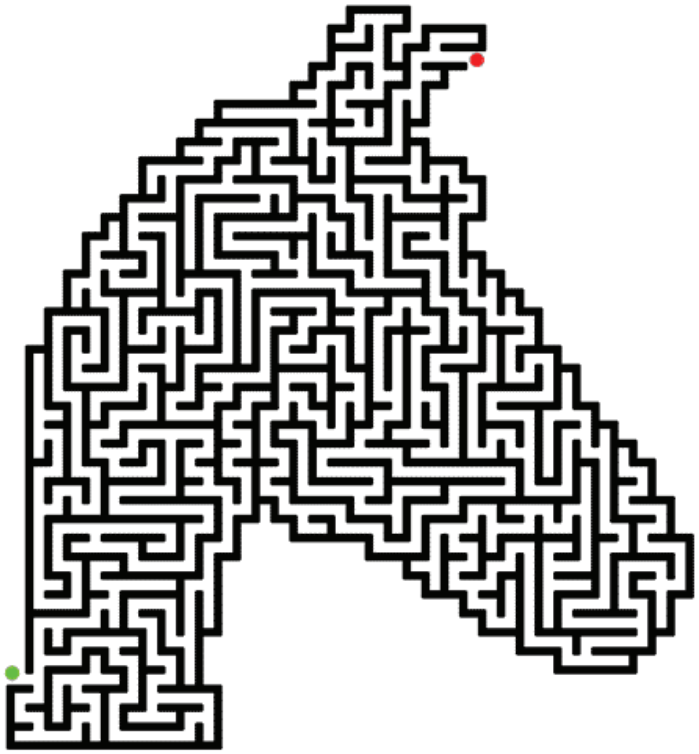
"O benim dert ağacım" dedi. "Elimde olmadan işimde kimi sorunlar çıkıyor; ama o sorunlar eşim ve çocuklarımın değil. Bunun için iş sorunlarımı her akşam o ağaca asıyorum. Sabahları yeniden onları oradan alıyorum. Ama gülünç olan ne biliyor musunuz? Ertesi sabah onları almaya gittiğim de, astığım kadar çok olmadıklarını görüyorum."

NOT: Bu alıştırmaları gazete dergi okurken devam ediniz. Hızınızı görerek şaşıracaksınız. Yolda giderken gördüğünüz tabelalara hızla bakıp zihninizde canlandırmak da değişik bir alıştırma biçimi olacaktır sizin için.

LABİRET OYUNLARI

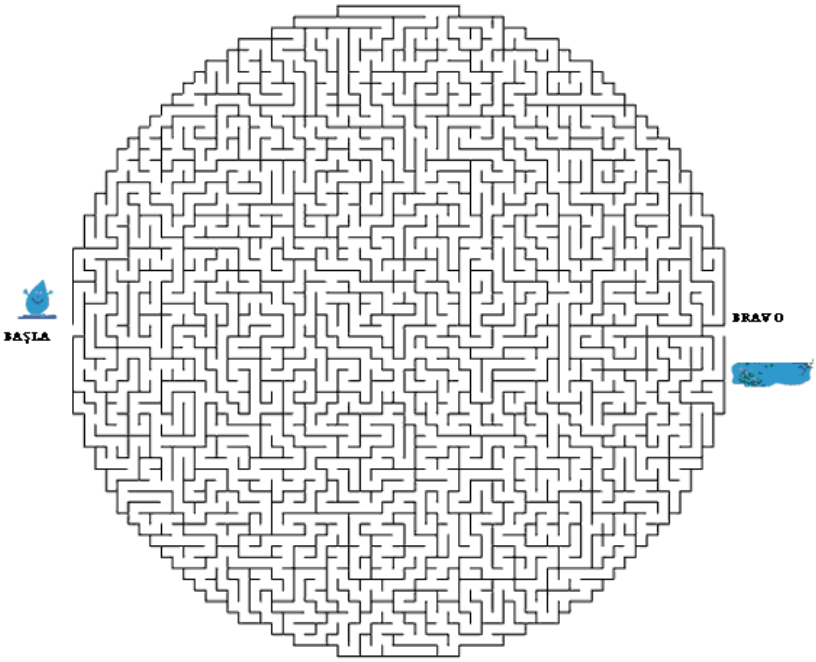
Bu oyunlar yardımıyla beyninizin hızla tarama yeteneğini geliştireceğiz. Bu alıştırmaları yaparken hızlı olmaya özen gösteriniz. 5 hafta bu alıştırmalara devam ediniz. Bu alıştırmaların sonunda gözlerinizin tarama hızını ne kadar arttırdığını göreceksiniz.

LABİRENT 1:

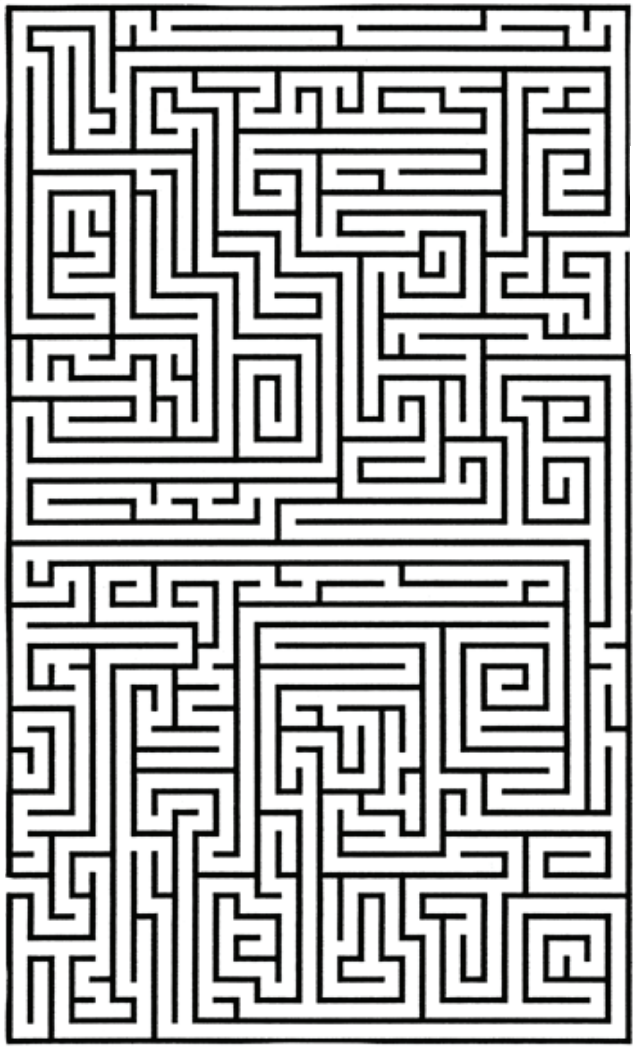
Bu pistin en iyisi sen olacaksın şimdi fırla ve herkese bir şampiyon olduğunu göster yumruklarını sık ve şöyle de: "Henüz en iyisini görmediler…"

LABİRENT 2:

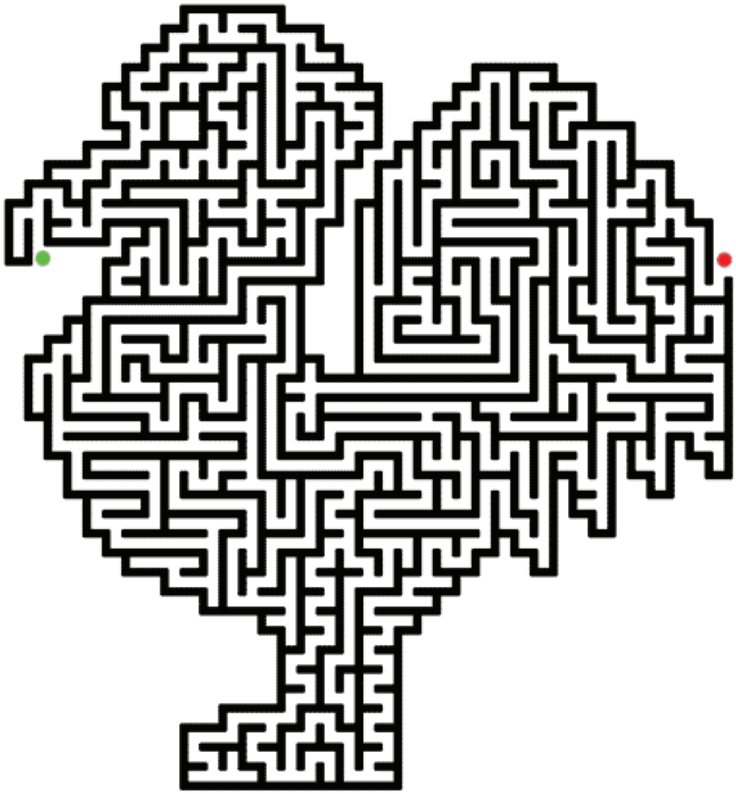

**"Cesaretini asla kaybetme.
Zorluklar içerisinde kilidi açabilecek
en son anahtar çoğu zaman
sadece odur."**

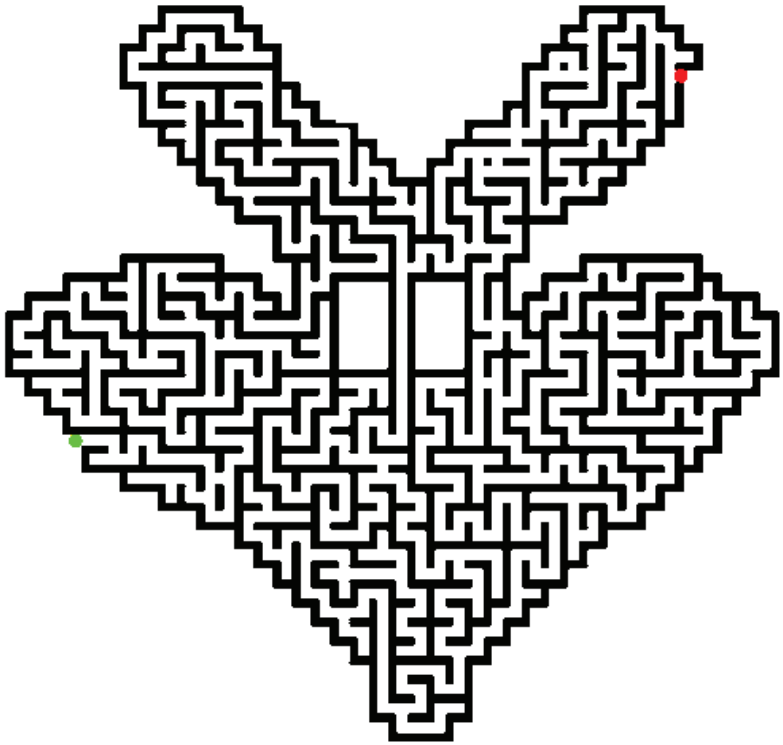
LABİRENT 3:

LABİRENT 4:

LABİRENT 5:

GÖZLERİMİZİ NASIL DİNLENDİRECEĞİZ?

Hızlı okuma çalışmaları sırasında gözlerimiz yorulacak. Göz diplerimizde ağrı hissedeceğiz. Uyumak için yattığımızda göz diplerimizdeki ağrı bize engel olacak ve biz çok istememize karşın uyuyamayacağız.

Hızlı okuma çalışmalarına yeni başladık, gözlerimiz alışık olmadığı için çabuk yoruldu… Veya biz artık hızlı okuyoruz bu nedenle de elimizden kitap düşmüyor, kendimizi kaptırdık saatlerce okuduk, yorulduk…Veya biz üniversiteye hazırlanan bir öğrenciyiz, 3 saat 15 dakika süren deneme sınavı uyguladık ardından çalışmaya devam etmemiz gerekiyor; ancak çok yorulduk… Veya biz üniversite öğrencisiyiz, saatlerce çalıştık; ama yeterli değil daha çok çalışmam gerekiyor…

Yorgun gözlerle çalışmaya devam edemem ne yapmalıyım? Elbette bunun bir çaresi var… Birlikte uygulayalım.

Şimdi sessiz ve rahat bir ortam hazırlayalım kendimize. Oturacağınız rahat bir yer ayarlayın. Klasik müzik çok işe yarar, hafifçe açın müziği… Hafif loş bir ortam yaratırsanız çok daha verimli olacak çalışmamız.

Ortam, müzik hazır. Şimdi rahatça oturun… Omuzlarınız dimdik olsun. Kendine güvenen biri gibi oturun.

Ellerinizi birbirine sürtün, gözlerinizi sıkmadan kapatın. (gözlerinizin üzerine bastırmadan)gözlerinizin üzerine kapatın.

Arkamıza yaslandık, omuzlarımız dik… Gözünüzün önüne olmak istediğiniz sizi yerleştirin. Başarılı bir öğrenci, iş adamı, başarılı bir doktor, avukat, öğretmen…

İş yerinize geldiniz… Hızlı adımlarla iş yerinin merdivenlerini çıkıyorsunuz… Omuzlarınız dimdik, kendinizle gurur duyuyordunuz…

Maaş alacağınız gün geldi… Muhasebeden çağrıldınız. İçeriye girin muhasebecinin elinden maaşı gururla alın. Parayı tek

tek sayın… Bu parayı siz çalışmanız karşılığı elde ettiniz… Sayma işlemi bitince cüzdanınıza paraları yerleştirin. Başınız dik içinizde para kazanmanın verdiği sevinci hissederek odadan dışarı çıkın.

Günün sonunda iş yerinden ayrıldınız, ailenize hediye almak için alışveriş merkezine gittiniz. Sevdiklerinize armağanlar aldınız ve eve geldiniz. İçeriye gururla girdiniz, herkesin hediyesini verdiniz… Onların sevincini hissettiniz. Çok mutlusunuz bir iş başarmanın, sevdiklerinizi mutlu etmenin gururunu taşıyorsunuz.

Şimdi evden dışarı çıkın, bir seyahat şirketine gidin. Hafta sonu için yer ayırtın…

Eve döndünüz, valizinizi hazırladınız evdekilerle vedalaşarak otogara geldiniz. Otobüsteki yerinizi aldınız …Şimdi daha da dik oturun, siz başarılı, kendine güvenen birisiniz. Tatilinizi geçireceğiniz otele geldiniz. Odanıza yerleşin, yemeğe inin… Müzik eşliğinde yemeğinizi yiyin.

Sabah gözlerinizi açtınız… Odanıza güneş ışıkları giriyor… Duşunuzu alın… Suyu bütün vücudunuzda hissedin. Kahvaltıya ininiz… Güzel bir kahvaltıdan sonra dışarıya çıkınız…Karşınızda bir at çiftliği… Ata biniyorsunuz… Yavaş adımlarla ilerliyor atınız kumsalda… Suya doğru yaklaşın, daha hızlı daha hızlı, daha hızlı… Rüzgar yalıyor yüzünüzü… Çok mutlusunuz. Bu mutluluğu göğsünüzde hissedin.

Gezi boyunca rüzgarı hissedin…Yüzünüzde bir gülümseme oluşsun…Siz çok şanslı birisiniz….

Gezintiden sonra otelinize geri döndünüz… Hayal ettiklerinizi canlandırın… Dönüş yolculuğu başladı… Valizlerinizi toplayın, otobüse bindiniz... Evinize geldiniz… Siz çok mutlu, başarılı birisiniz… Bunu bütün benliğinizle hissedin.

Şimdi gözlerinizi açın. Hem gözlerinizin dinlendiğini hem de ruhunuzun tazelendiğini hissedeceksiniz.

Kendinizi yorgun hissettiğiniz zamanlarda bu uygulamayı yapın. Her zaman aynı hayali kurmak zorunda değilsiniz. Bu bir örnekti. Siz daha zengin hayaller kurabilirsiniz.

Zorlukla karşılaştığınızda kendinizi tükenmiş hissettiğinizde bu hayaller size güç verecek yolunuza devam etmenizi sağlayacaktır.

Zorluklar karşısında asla yılmayın… Paniğe kapılmayın, asla vazgeçmeyin…

Yatağa yattığınızda bu hayallere devam edebilirsiniz…

"O zaman yumruğunuzu sıkın ve ben çok güçlüyüm, başarılıyım." deyin. Bunu da içinizde hissederek uykuya dalın.

Metinlerde Sözcük Arama

Çok hızlı bakarak istenen kelimeyi arayınız. Bu çalışma gözlerinizin görme hızını arttıracaktır. (5 hafta boyu gazete, dergi veya değişik kitaplardan yararlanarak sözcük arama uygulaması yapınız.)

Alıştırma 1:

Aşağıdaki paragrafta **"ve"** sözcüklerini arayınız.

"Babam, annem ve ben dakikalarca sarıldıkve birbirimize. Onları izliyordumve. Hem sarılıyordum onlara ve hem de iziliyordum.

Benim gözlerim doldu, evyani kelebek olan beninve.

Bün bunlarıve babamın kulağına benev fısıldamıştım ve onların bir şeyden haberi yoktu.

Ve bir rüyanın ortasındaydım, kendi hayatımı birve yabancı gibi izliyordum ve istediğim her veşeyi değiştirebiliyordum. Ev bir vekelebek için yeterince zor şeylerdi bunlar ve çok duygulu anlar veyaşamıştık hepimizde. Ve ben çocukluk evhalimi düşünüyordum en ve çok."

Alıştırma 2:

Aşağıdaki paragrafta"**en"** sözcüklerini arayınız.

"Yüreğinin sesini dinle oğlum. En doğru cevapları, en doğru yol haritalarını orda bulabilirsin. Çünkü yüreğindeki ses enokyanustan yankılanıp geliyor… Sen en az diğerleri kadar değerlisin… Ne eksik ne enfazla.

En uzak yerlere git, en yükseğe tırman… En zor anlarda bile sana yardım edebilirim. Yeter ki beni unutma…"

Alıştırma 3:

Aşağıdaki paragrafta **"yapacağım"** sözcüklerini arayınız.

"Daha fazlasını yapacağım… Ait olmaktan daha fazlasını yapacağım, katılacağım. İlgilenmekten daha fazlasını yapacağım, yardımcı olacağım, anlayışlı olacağım. Hayal kurmaktan daha fazlasını yapacağım, çalışacağım. Öğretmekten daha fazlasını yapacağım, ilham vereceğim. Kazanmaktan daha fazlasını yapacağım, kazandıracağım. Vermekten daha fazlasını yapacağım, hizmet edeceğim. Yaşamaktan daha fazlasını yapacağım, büyüyeceğim. Arkadaşlıktan daha fazlasını yapacağım, dost olacağım. Denemekten daha fazlasını yapacağım, başaracağım."

Alıştırma 4:

Aşağıdaki paragraftan geçen"**eşya"** sözcüklerini arayınız.

Eşyanın hakikatini inceleyen en temel bilim fizik eşya olmuştur. Fizik biliminin bulgularındaki değişim eşyanın açıklanmasına dönük felsefeleri de otomatik olarak değiştireşşaymiştir. Newton'un 1600'lerde ortaya koyduğu nedensellik anlayışının en önemli destekçisi olan" tabiatatom modeli" eşya genel kabul görmüş ve üç asır boyeşşayunca tabiatın katı, kütlesel, kesif, yer değiştirebilireşya karakterde temel inşaat bloklarının varlığına inanılmıştı eşya. Ancakeşya kuantum fiziğinin derinliklerdeki incelemelerinde atom altı parçacıkların gözden kayboluşu belgelendi eşya. Bu yolda ilk adım Werner Heisenberg tarafından atıldı."Kesinsizlik-uncertainity" prensibiyle tanımladığı teorisinde bir parçacık yakalanmaya çalışıldığında pozisyonu belirleniyor sonra kaybediliyor, bir an momentumu ölçebiliyor sonra belirsizleşiyordu. Kuaneşşaytum mekaniği seşyaonunda bu partiküllerin gerçek fizik vücutlarının olmadığını gördü. Newton'un bulgularının eşya tam aksine eşyanın boş eşya uzayda hareket eden katıeşya parçacıklardan oluşeşyamadığı anlaşıldı. Tespitler araştıreşyamacıları sonunda uzayın tamamen nabız gibi atan eşya alanlardan oluştuğu fikrine eşya götürdü. Şimdi kuantum mekaniği parçacıklarıeşşay dalgalar veya ihtizazeşşay paketleri şeklinde alt alanlardaneşşay yukarıya sıçramalar eşya olarak tanımlamaktadır eşya ki bu durum Neweşşayton'un" katı madde" tanımeşşaylamasını yok etmiştireşşay.

Alıştırma 5:

Aşağıdaki paragrafta"**fizik"** sözcüğünü arayınız.

Elimizfizikdeki kitabın fisik yüzey seviyesinde katı madfisikdenin gerçekfizik bir fizikeşya vücudufizik vardır; katı ve kesin olarak maddi varlığı sürer. Ancak fizikmaddenin iç-alt seviyesinde fizikçiler maddi gerçekliği bulamamakta, bunun yerine içerde sadece alanlar ve dalgalar tespit edilmekte, yani" fizikhiçbir şey" bulunmaktaydı. Madde, özünde hiçbir şey ise maddefizik yok muydufisik, biz hayal mi görüyorduk? Gerçekte"yokluk" yoktu yani fizik dışı da olsa vücut vardı; sadece görmekfisik için hangifisik seviyede baktığımız, tabiatı hangi seviyede ve fisikboyutta incelediğimizfizik önemliydi. Çünküfisik bir boyuttafizik varlığı olmayanfizik bir vücutfisik diğer bir boyutta beliriyordu.

*** Altı çizili yerlerde durak yaparak, sıçramalarda metni okuyunuz.**

PAPATYA

Koskoca bir bahçede
Demetler içinde bir papatya
Aşık olmuş, yanmış, tutuşmuş
Ak sakallı bahçıvana…
Bir ümit bekliyormuş.
Yüzlerce çiçeğin arkasından
Onunla, sadece onunla
Saatlerce ilgilenmesini.
Buz gibi suyunu
Sadece ona döksün istiyormuş…
Sadece ona değsin makası
Sadece ona gülsün dudakları.
Kıskanıyormuş bahçıvanı
Kırmızı güllerden,
Sarı lalelerden,
Mor menekşelerden.
Papatya, sadece bahçıvan için açıyormuş,
Bembeyaz yapraklarını…
Bir gün,
Aşkı öyle büyümüş ki,
Papatya yapraklarını taşıyamaz olmuş.
Eğilivermiş boynu.
Toprağa bakıyormuş artık.
Bahçıvanın sadece sesini duyuyormuş
Ayaklarını görüyormuş.
Buna da şükür diyormuş.
Yetiyormuş ona, bahçıvanın varlığını hissetmek.

Zaman akıp gidiyormuş.
Papatya bahçıvanın yüzünü görmeyeli çok olmuş.
Ne var sanki boynumu kaldırsa
Bir kerecik daha görsem yüzünü diyormuş.
Yanıp tutuşuyormuş…
Ve işte bir gün. .
Bahçıvan papatyaya doğru yaklaşmış.
İncecik bedenini ellerinin arasına almış.
Elindeki sopayı, köklerinin yanına, toprağa sokmuş
Bir iple papatyanın gövdesini bağlayıvermiş sopaya.
Papatya o an daha çok sevmiş bahçıvanı.
Hâlâ göremiyormuş onu,
Ama bedeni kurtulmuş.
Uzun bir müddet sonra,
Bahçıvan uğramaz olmuş bahçeye.
Gelen giden yokmuş…
Kahrından ölecekmiş papatya.
Ama işte bir sabah,
Hortumdan akan suyun sesiyle uyanmış.
Derin bir oh çekmiş.
Çılgıncasına sevdiği bahçıvan geri gelmiş.
Birden, kendisine doğru gelen iki ayak görmüş.
Bu onun delicesine sevdiği bahçıvan değilmiş.
Başka birisiymiş.
Adamın elinde bir de makas varmış.
Papatyanın kafasını kaldırmış yukarı doğru
Ne güzel açmışsın sen öyle demiş.
Bu gencecik, yakışıklı bir delikanlıymış.

Güneş: "*Ben sıcağım" derse asla ukala olmaz.*

"Ben her gün olmak istediğim yeni insanın parçasını oluşturuyorum.
Beni başarılı olmaktan alıkoyacak kesinlikle hiçbir şey yok.
Başarısızlığa izin vermeyeceğim.
İçimdeki kahramana, içimdeki bana tutunacağım ve zorlukların üstesinden geleceğim."

SIÇRAMA MESAFENİZİ BÜYÜTÜN

Gözlerimiz okuduğumuz metinlerde sözcüklerin uzunluğuna ve okuyabildiğimiz blokların büyüklüğüne göre sıçrama yapmak zorundadır. Gözlerimizin sözcükler üzerinde tek tek sıçrama yapabildiğini ve görmenin odaklanma anında gerçekleştiğini biliyoruz. Sıçrama mesafesinin dar olması blok okumanın gerektirdiği geniş mesafeyi imkansızlaştırır. O halde gözlerimizin bizim kontrolümüz altında belli mesafeyi rahatça sıçraması ve bunun alışkanlık haline getirilmesi gereklidir.

Eğitimsiz göz hece ya da sözcük mesafesinde sıçrar. Bu alışkanlığı esnetmek ve daha geniş sıçramalar haline getirmek gereklidir.

Aşağıdaki metinde altı çizili kelimeler görüyorsunuz. Sizden en sol ve en sağdaki sözcükleri okumanızı istiyorum. Arada yer alan sözcük gruplarına odaklanmanız kesinlikle yasaktır.

Alıştırma 1:

Bu programları kullanmak demek, gün boyunca bu programların öngördüğü şekilde düşünmek ve davranmak demektir.

Bütün gününüzü mükemmellik hisleriyle dolu geçirmek ister misiniz? Eğer bunu yapmaya istekliyseniz, nasıl yapacağınızı söyleyebilirim.

"Bir Yudum Hayat" isimli kitabımda, "Mükemmellik Çemberi" isimli bir teknikten söz etmiştim. Bu tekniğin amacı, istediğiniz anda kendinizi mükemmellik durumuna uyarlayabilmektir. Teknikten kısaca söz etmek istiyorum. Tam olarak ayaklarınızın önünde büyük, renkli bir çember hayal edin. Bu sizin mükemmellik çemberiniz. Bu çemberin içinde

ihtiyacınız olan bütün kaynaklar var: Güç, enerji, başarı, cesaret, coşku ve çok daha fazlası. Bu çemberin içine adım attığınızda, bütün o güçlü hisler size doğru akmaya başlayacak ve siz bu çemberin muhteşem enerjisi ile birlikte, kendinizi bir anda mükemmellik durumunda bulacaksınız. Duygularınızın iyice yoğunlaştığı bir anda ise, bütün gücünüzle yumruğunuzu sıkın ve bu duyguları yaşayın.

İsterseniz bunu hemen deneyebilirsiniz. Yerde bir çember hayal edin ve bu mükemmellik çemberine girip bütün bu hisleri kendi bedeninizde ve zihninizde hissedin. Bu çembere girdiğinizde, olabilecek en güçlü halinizde olun. Omuzlarınız dik, başınız yukarıda ve bütünüyle güçlü durumdasınız.

Bu çemberi istediğiniz her yerde ve her zaman kullanabilirsiniz. Onu ayakkabılarınız gibi, her zaman yanınızda taşıyabilirsiniz.

Şimdi biz bunu programlama sürecine yeniden ve farklı bir biçimde uyarlayacağız. Mükemmellik çemberimizin gün boyunca bizimle olmasını sağlayacağız. Bunun için de hayali bir çember değil, gerçek bir mükemmellik çemberimiz olacak. Her sabah gördüğümüz ama bizi mükemmellik durumuna sokmayan bir şeyi, bizi güçlendirecek duruma getireceğiz. Bu çok eğlenceli, çok komik aynı zamanda da çok güçlü ve etkili bir çalışmadır.

Hemen her evin kapısında bir paspas olur. Biz genellikle her sabah evden çıkarken ve akşam eve gelirken o paspasın üzerinden geçeriz, ama o bizim için çok değersizdir. Onu önemsemeyiz bile, dikkat etmeyiz ona. Oysaki o paspas, bize dünyanın bütün hazinelerini verebilecek kadar güçlüdür. Ancak bunu bilmediğinizde o paspas çok değersizdir. Ayaklarınızı silersiniz ona ve bir daha dönüp bakmazsınız...

Mustafa ÇAY

Alıştırma 2:

Mektuba kaldığım yerden devam ettiğimde ise yaprağın kaybolduğunu düşünmekle ne büyük bir hata yapmış olduğumu anladım…

"Hayat bazen, hiç beklemediğimiz anlarda bize olmadık oyunlar oynar. Akşam güneş battığı zaman, güneşi kaybetmekten korkmayız. Çünkü sabah olduğunda yeniden doğacaktır. Güneş doğmak üzereyken, yıldızları kaybedeceğimiz aklımıza gelmez. Çünkü gece olduğunda tekrar geleceklerdir.

Ama bazen kaybolduğunu sandığımız şeylerin gerçekten yok olduğuna inanırız. Onların artık bir daha gelmeyeceğini düşünürüz.

Sonra oturup ağlarız. Onların uçup gittiklerini düşünürüz. Onlara ne kadar yakın olduğumuzu unutup, onları kaybetmenin üzüntüsüyle hayata küseriz.

Az önce yaprağı göremediğin zaman, onun yok olduğunu düşünmüştün. Oysaki o yaprak senin kalbine, yüreğine gizlenmişti. Sadece parmaklarınla yüreğine dokunarak hissedebilirdin onu.

Yosun menekşesini gözlerinle aramamalısın. Onu ancak yüreğinle aradığında bulabilirsin. Onun kokusu seni istediğin her yere götürecektir. Sen onu yüreğinle aramadın. Sen onun yok olduğuna inandın. Tüm hayatının tek bir günde yok olduğunu düşündüğün zaman da aynı hatayı yapmıştın.

Yaprakların üzerinde sürünerek ilerleyen küçük bir tırtılı düşünmeni istiyorum. Artık bir tırtıl olarak geçirmesi gereken süre tamamlandığı zaman, sevimli tırtıl yuvasına çekilir.

Böcek dostları onu göremeyince küçük tırtılın öldüğünü düşünürler. Ona günlerce arar dururlar. Ama hiçbir yerde onun izine rastlamazlar. Tırtıl, kimselerden habersiz, uzunca bir süre yuvasında yapayalnız beklemektedir.

Tırtıl kozasında beklerken, hayata dair gerçek olduğunu sandığı her şeyi unutur. Ona asla uçamayacağı söylenmiştir ve o da inanmıştır bütün bu yalanlara.

Bir ömür boyu sürünmeye mahkum olduğunu, kanatlarını açıp gökyüzüne uçmasının mümkün olmadığını söylemiştir birileri ona.

Ama tırtıl bütün bu saçmalıklara bir son vermek istemektedir.

Sevimli tırtıl uzun bir rüyadan sonra açar gözlerini. Sanki bütün bunlar bir anda olmuştur.

Artık yeni bir hayatın başlayacağı an gelmiştir. Günlerce saklandığı yuvasının kapısını açar ve o inanılmaz güzelliğiyle gökyüzüne süzülür.

O artık muhteşem bir kelebek olmuştur. Kanatlarını açıp, rüzgara koşan bir kelebek…

Etrafta onu arayan böcek arkadaşları tırtılın çürümüş kabuklarını görürler ve büyük bir üzüntüyle ağlamaya başlarlar. Onu bir daha görememenin acısı sarmıştır kalplerini.

O olmadan yaşamanın bir anlamı olmadığını düşünmeye başlarlar. Onun çürümüş kabuklarını toprağa gömerler ve kendilerine verilen ömrü bile tüketen bir acıyla yaşamaya devam ederler.

Bunun haksızlık olduğunu düşünürler. Onun zamansız ölümüne isyan ederler. Henüz çok küçük olduğunu ve hayatının en güzel günlerini yaşamadığını, ilkbaharı göremeden göçüp gittiğini düşünürler.

Onun ardından bütün böcekler yas tutarlar. Günlerce hiç kimsenin yüzü gülmez. En yakın arkadaşlarından bazıları, bu acıya dayanamayıp, kısa zamanda ölürler…

***Mustafa* ÇAY**

Alıştırma 3:

Yere çakılmama metreler kalmıştı ve rüzgarın uğultusu arasında bir ses duydum. Sanki rüzgar konuşuyordu benimle ve bana bir şeyler söylemeye çalışıyordu;

"Kanatlarını aç ve bir kelebek gibi uç…"

Rüzgar benimle konuşuyordu. Ben ölüme koşarken bana uçmamı söylüyordu. Hem de bir kelebek gibi… Aynı sesi tekrar duydum.

"Sana sesleniyorum, sadece kanatlarını aç ve bütün gücünle kullan onları."

"Ne demek istiyorsun" dedim alaycı bir sesle. "Birazdan yere çakılmış olacağım."

Birkaç saniye sonra ölecektim. Belki de bunun korkusuyla delirmiş olmalıydım. Ölüme saniyeler kala aynı sesi yeniden duydum…

"Bana bak! O kanatlarını kullanacak mısın, kullanmayacak mısın?

Gözlerimi kapadım ve bir kelebek gibi uçtuğumu hayal ettim. Birazdan öleceğimi biliyordum. Belki de her şeyin bir anda olup bitmesini istediğimden olsa gerek, kanatlarıyla rüzgara karşı koyan bir kelebek gibi süzüldüğümü düşündüm.

Gözlerim hâlâ kapalıydı. Ölümden korkmuyordum. Çünkü korkmak bir şeyi değiştirmeyecekti. Büyük bir hızla yere doğru düşüyordum.

Bir uçaktan paraşütsüz atlamak gibi bir şeydi bu. Yaklaştıkça, içimdeki korku giderek artıyordu. Kendimi hiç bu kadar çaresiz hissetmemiştim. Ölüme hiç bu kadar yakın olmamıştım. Yaşamanın ne kadar değerli olduğunu anladım. Bu geç bir anlayıştı belki de. Hayatta olmak ve yaşamaktan daha değerli bir şey yoktu şu anda benim için. En zor ve acı dolu hayatı bile, ölüme tercih edebilirdim şimdi. En büyük başarısızlıkları

kabul edebilirdim. En büyük acılara katlanabilirdim. Ne olursa olsun.

***Mustafa* ÇAY**

NOT: Bu çalışmayı 5 hafta aklınıza geldikçe uygulayınız. Gözlerinizde acı hissedebilirsiniz. O zaman ara vererek gözlerinizi dinlendiriniz. Daha sonra yine devam ediniz.

Alıştırma 4:

PULSUZ DİLEKÇE

Sevgili anneciğim, babacığım! Bütün duygu ve düşüncelerimi dile getirebilseydim, size şunları söylemek isterdim:

Devamlı bir büyüme ve gelişme içindeyim. Sizin çocuğunuz olsam da sizden ayrı bir kişilik geliştiriyorum. Beni tartıp anlamaya çalışın.

Denemeyle öğrenirim. Bana ayak uydurmakta güçlük çekebilirsiniz. Oyunda, arkadaşlıkta ve diğer meşguliyetlerimde özgürlük tanıyın. Beni her yerde, her zaman koruyup kollamayın. Davranışlarımın sonuçlarını kendim görürsem daha iyi öğrenirim. Bırakın kendi işimi kendim halledeyim. Büyüdüğümü başka nasıl anlarım?

Büyümeyi çok istiyorsam da arasıra yaşımdan küçük davranmaktan kendimi alamıyorum. Bunu önemsemeyin. Ama siz beni şımartmayın. Hep çocuk kalmak isterim sonra. Her istediğimi elde edemeyeceğimi biliyorum. Ancak siz verdikçe almadan edemiyorum. Bana yerli yersiz söz de vermeyin. Sözünüzü tutmadığınızda size güvenim azalıyor.

Bana kesin ve kararlı davranmaktan çekinmeyin. Yoldan saptığımı görünce beni sınırlayın. Koyduğunuz kurallar ve yasakların hepsini beğendiğimi söyleyemem. Ancak hiç kısıtlanmayınca da ne yapacağımı şaşırıyorum. Tutarsız davrandığınızı görünce hem bocalıyor, hem de bundan faydalanmadan edemiyorum.

Öğütlerinizden çok davranışlarınızdan etkilendiğimi unutmayın. Beni eğitirken ara sıra yanlışlar yapabilirsiniz. Bunları çabuk unuturum. Ancak birbirinize olan saygı ve sevginin azaldığını görmek beni yaralar ve devamlı tedirgin olurum.

Çok konuşup bağırmayın. Yüksek sesle söylenenleri pek duymam. Yumuşak ve kesin sözler bende daha çok iz bırakır. "Ben senin yaşındayken…" diye başlayan konuşmaları hep kulak ardı ederim.

Küçük yanılgılarımı büyük suçmuş gibi başıma kakmayın. Bana yanılma payı verin. Beni korkutup sindirerek, suçluluk duygusu aşılayarak uslandırmaya çalışmayın. Yaramazlıklarım için beni kötü çocukmuşum gibi yargılamayın.

Yanlış davranışım üzerinde durup düzeltin. Ceza vermeden önce beni dinleyin. Suçumu aşmadığı sürece cezama katlanabilirim.

Öğrenmeye en yatkın olduğum anlar soru sorduğum anlardır. Açıklamalarınız kısa ve özlü olsun.

Beni kabiliyetlerimin üstünde işlere zorlamayın. Ama başarabileceğim işleri yapmamı bekleyin. Bana güvendiğinizi belli edin. Beni destekleyin, hiç değilse gayretimi övün. Beni başkalarıyla karşılaştırmayın, yoksa umutsuzluğa kapılırım.

Benden yaşımın üstünde olgunluk beklemeyin. Bütün kuralları birden öğretmeye kalkmayın, bana süre tanıyın. Yüzde yüz davranmadığımı görünce ürkmeyin. Beni köşeye sıkıştırmayın, yoksa yalana sığınmak zorunda kalırım.

Sizi çok bunaltsam bile soğukkanlılığınızı yitirmeyin. Kızgınlığınızı haklı görebilirim ama beni aşağılamayın. Hele başkalarının yanında onurumu kırmayın.

Bana haksızlık ettiğinizi anlayınca açıklamaktan çekinmeyin. Özür dilemeniz, size olan sevgimi azaltmaz. Tersine, beni size daha çok yaklaştırır. Bana kendinizi yanılmaz ve erişilmez göstermeye çalışmayın. Yanıldığınızı görünce üzüntüm büyük olur.

Biliyorum, ara sıra sizi üzüyor; belki de düş kırıklığına uğratıyorum. Bana verdiklerinizin yanında benden istediklerinizin de çok olmadığını da biliyorum. Yukarıda

sıraladığım istekler size fazla geldiyse birçoğundan vazgeçebilirim. Yeter ki beni ben olarak seveceğinize inancım sarsılmasın.

Benden "örnek çocuk" olmamı istemezseniz, ben de sizden kusursuz ana-baba olmanızı beklemem. Sevecen ve anlayışlı olmanız bana yeter.

Sizin çocuğunuz olarak doğmak elimde değildi; fakat seçme hakkım bulunsaydı sizden başkasının çocuğu olmak hiç istemezdim.

Sevgiler
Çocuğunuz

Alıştırma 5:

Aşağıdaki metinlerde altı çizili sözcükleri 1, 2, 3 ve 4 kelime sıçrayarak okuyunuz. (Sadece altı çizili sözcükleri okuyunuz. Aradakileri atlayınız- hatta bakmayınız-)

a) İki sözcük mesafesi uygulaması:

Bir edebi metni oluşturan temel öğelerden biri, dil ve dilin kullanımıdır. Bilimsel bir eser, bilgi vermeyi amaçlar. Bilimsel bir eserde kelimeler terim ve sözlük anlamlarında kullanılırlar. Oysa edebi bir metinde yaza, kelimeleri çok çeşitli anlamlarda kullanabilir. Sıfatlar, zarflar, isim tamlamaları, ikilemeler; deyimler, atasözleri ve söz sanatlarıyla anlatım zenginleştirilir. Okurun görme, işitme, dokunma, koklama duyuları aracılığıyla olayı yaşaması sağlanır ve düş kurma gücü geliştirilir.

Bir edebi metinde sanatçı, edebi türe ve konusuna göre zaman zaman günlük konuşma dilinden de yararlanır.

Bir edebi eserin temel özelliklerinden biri de sanatçının, eserinde oluşturduğu dünyadır. Bu dünya dış dünyadan, gerçekler dünyasından kopuk değildir. Gerçeğin tıpatıp aynısı da değildir. Sanatçı, görüp duyduklarından etkilenir, onları yeniden biçimlendirir ve oluşturur.

b) Üç sözcük mesafesi uygulaması:

Edebi metnin bir diğer yönü de bilimsel eserlerde olduğu gibi bilgi veren, ispatlayan bir özellik taşımamasıdır. O, öğretmeyi değil, yaşatmayı amaçlar. Bir edebi metin bir gerçeği anlatmak, okura, bir mesaj vermek zorunda da değildir. Varsa, mesajını metnin içine sindirerek verir.

Edebi metnin hayatla çok yönlü bağlantısı vardır. Sanatçı, insanın iç dünyasındaki karmaşık durumları kendi görüş açısına göre yorumlar. O halde edebi eserin konusu insandır: İnsanın acıları, sevinçleri, umut ve özlemleri, sevgileri, sorunları, insanın kendisiyle, çevresiyle, tabiat ile çatışmaları…

Edebi metin, sanatçının, insanı ve tabiatı yeniden yorumlayıp özel bir dille anlattığı eserdir.

c) Dört sözcük mesafesi uygulaması:

Durum ve kesit türü hikayelerde yazar, okuru meraklandıran, heyecanlandıran, gerilimli bir olay yerine, izlenimlerini anlatır.

Hikayedeki kişi veya kişileri yaşadıkları ortamda izleyen yazar, konusunu çağrışımlar ve izlenimlerle anlatır. Bu tür bir hikayede olay hikayesindeki klasik planı göremeyiz. Yazar, okuru heyecanlı bir olaya yavaş

Ya bir yol açın,
Ya bir yol bulun,
Ya da yoldan çekilin

Ted Turner

İnsanın başarıya ulaşması basit bir iş midir? Zafere ulaşmak bir gecede ulaşılabilecek bir şey midir? Başarı Allah vergisi midir? HAYIR!

Bazılarımız için başarı yolculuğu bunalıma dönüşebilir. İşte o zaman tek çözüm vardır: DURMAYIN, SABIRLI OLUN!

Salyangoz bile azmederek Nuh'un Gemisi'ne ulaşmayı başarmıştır.

Hatalarınıza gömülüp orada çadır kurmayın.

Pat Mesiti

TANIMA- KAVRAMA GÜCÜMÜZÜ ARTTIRALIM

Plaka Okuması

5 hafta boyu plaka okuma çalışması yapınız.

Dolmuştu, otobüste, kendi arabamızda, tramvayda, …vb. yolculuk yaparken geçmekte olan ya da park etmiş araçların plakalarını hızla okuyunuz.

Burada yapmanız gereken şu olacaktır: Plakayı görür görmez başınızı çevirin ve görüntüyü rengiyle zihninizde canlandırınız.

Aynı uygulamayı zaman içerisinde tabelalarla da yapabilirsiniz (Hafızanızın gelişmesini, ezber gücünüzün artmasını sağlayacak bir çalışmadır.)

Sözlük Çalışması

Okurken tanımadığımız sözcüklerle karşılaşırsak okuma yavaşlar. Beyin tanımadığı bu sözcüğü tanımak için yavaşlar ve onun anlamını -resmini içine yerleştirir. O halde sözcük dağarcığımızın zengin oluşu da okuma hızımızla ilgilidir.

Zaman zaman sözlüğü elinize alarak alfabetik sıraya göre sözcükleri hızla tarayınız. Anlamını bilmediğiniz sözcükle karşılaştığınızda kendiliğinden duracaksınız. Bu sözcükleri ayrı bir yere not edin. Anlamını öğrenin, sözcüğü 10 saniyelik bir zaman ayırarak beyninize yerleştirin. Zaman zaman da bu sözcükleri kullanmaya çalışın.

Sözcük dağarcığınız arttıkça okuma hızınızın da arttığını göreceksiniz.

Hızlı Tanıma Çalışmaları

Tanıma, beynimizin hızıyla ilgilidir. Beynimizin gördüğü kelimenin sembolünü bulma hızı çabukluğu sağlar. Beyin, gördüğü sembolleri göz aracılığıyla aldıktan sonra hafızada sembolleri tarar ve onu diğerleriyle karşılaştırarak anlamlandırır. Çabukluğu etkileyen arada geçen bu süredir. Bazı beyinlerde bu süre uzun, bazılarında daha kısadır. Bu farklılaşmanın nedenleri de kişiseldir. Bunlar neler olabilir.

a) Beyinde görüntü bozukluğu: "ev", "kitap", "insan" sözcüklerini gördüğünüzde beyninizde derhal bunların resimleri canlanıyor ve siz "e" ve "v" harflerinden oluşan bu sözcüğü hemen tanıyorsunuz. Resmi silik yerleşen sözcükler konusunda beyin tarama yapmak zorunda kalacak ve belki de (resim beyne hiç yerleşmemişse) tanıma gerçekleşmeyecektir.

Çözümü sözlük incelemek olacaktır.

b) Beynin hıza alışmamış olması:

Beynimizi hızlı kullanabilecekken yavaşlatabiliriz. Yavaş hareket eden insanların beyinleri de yavaş olur. Hızlı düşünmek, hızlı okumak için bol bol alıştırma yapmak gerekir. Bazı kişilerde ise hız Tanrı vergisi olarak vardır. Çevremizde tez canlı olarak adlandırdığımız bu kişiler normalde de hızlı hareket ederler. (Tabii herkes bu kadar şanslı değildir. Ancak her koşulda hız öğrenilebilir.)

c) Beyin hızının dış etkenler tarafından yavaşlatılması:

Stres, kaygı, korku… vb. beyin hızını yavaşlatan nedenlerdir. Bu olumsuzlukların etkisiyle beyin tüm çabalara rağmen yavaş çalışır.

Uykusuzluk da beyni yavaşlatan olumsuzluklardandır.

Uyku beynin dinlenme zamanı değildir. Tam tersi uyku vücudun dinlenme ve tamir zamanıdır.

Uykuda dinlenen beyin değil, vücuttur. Beyin bu sırada vücudu dinlendirir ve tamir eder.

Yapılan araştırmalar uykunun yaşamımızdaki her şeyi düzene koyan önemli bir süreç olduğunu ispatlamıştı.

Yetersiz uyku ile zihinsel güç kaybı arasında yakın bir ilişki olduğu belirlenmiştir. 48 saat uykusuz bırakılan yüksek öğrenimli kişilerin ilkokul çocuklarına öğretilen matematik işlemlerini yapamadıkları görülmüştür. (Hürriyet gazetesi 26. 05. 1993)

Aşırı yemek yemek de başarıyı olumsuz etkileyen nedenlerdendir.

Hareketsiz yaşamak da beynin çalışma hızını yavaşlatır. Haftada en az 3 gün 30 - 40 dakika spor yapınız. Her yere yürüyerek gitmeye çalışınız.

"Tanrılar tarafından kocaman bir kayayı bir dağın tepesine taşımakla cezalandırılan Sisyphos, zirveye tam bir adım kala kayayla birlikte gerisin geri düşermiş ve bu durum bitmeden tükenmeden sürüp gidermiş."

Tam isteğinize ulaşacakken "artık gücüm kalmadı" diyerek siz de kimbilir kaç kere tekrar başa döndünüz…

Oraya asla geri dönmemenin zamanı geldi. Daha fazla okuma gereği duyuyor ve buna zaman ayırıyorsunuz. Alıştırmaları uygularken zorlandığınızda asla VAZGEÇMEYECEKSİNİZ, alıştırmaları asla ERTELEMEYECEKSİNİZ…

Bir dahaki sınavı beklemenize gerek yok artık…
Çünkü siz BAŞARACAKSINIZ…

METNİ FARKLI AÇILARDAN OKUMA ALIŞTIRMALARI

Alıştırma 1:

* Aşağıdaki metni ters çevirin ve satırları sağdan sola doğru okuyunuz.

* Metni 90 derece çeviriniz. Satırları bu kez aşağıdan yukarıya doğru okuyunuz.

Ferrari'sini Satan Bilge'de yazdığım gibi, yeni bir alışkanlık geliştirmek 21 gün kadar sürer. Ancak çoğu insan sadece birkaç günlük bir denemeden sonra eski davranışlarının yerine yenilerini koyma esnasında yaşadığı stres ve acı dolayısıyla, olumlu bir yaşam yaratma girişiminden vazgeçer. Yeni alışkanlıklar yeni bir çift ayakkabıya benzetilebilir: İlk birkaç gün, rahatsızlık verebilirler. Ancak üç hafta kadar onlara tahammül ederseniz, ayağınızda ayakkabı olduğunu bile unutur hale gelirsiniz.
Bazı insanlar, genetik olarak, değişime karşı koymak ve dengeli bir durumu korumak üzere programlanmıştır. ***Homeostasis*** olarak bilinen bu durum, atalarımızın sürekli değişen koşullar altında hayatta kalabilmeleri için zaman içinde doğal olarak gelişmiştir. Ancak sorun şudur ki, bu mekanizma daha olumlu olasılıklar olduğunda bile aynı kalmak üzere işlev görür. İşte yeni alışkanlıklar uyarlamakta ve yaşamın daha üst boyutlarına çıkmamızı engelleyen çekimsel güçlere karşı koymakta zorluk çekmemizin nedeni budur.

Tıpkı birkaç günde yarım milyon mil yol kat etikten sonra çok daha az yakıta ihtiyaç duyan, ancak kalkış esnasında çok daha fazla yakıt tüketen bir roket gibi, o ilk 21 günü geçtiğinizde, yeni alışkanlığınızın rotasında kalmanın tahmin ettiğinizden daha kolay olacağını fark edeceksiniz. Kişisel alışkanlıklarınızı

incelemeye zaman ayırın ve gerekli değişimleri yapmaya söz verin. Alışkanlıklarınızın doğası yaşam kalitenizi belirlemede etkin bir ölçü olacaktır. John Dryden, "*Önce biz alışkanlıklarımızı oluştururuz, sonra alışkanlıklarımız bizi oluşturur*" demiştir. Virginia Woolf'sa"*Sadece alışkanlık iskeleti bile insanı ayağa kaldırmaya yeterlidir.*" diye yazmıştır. O halde, alışkanlıklarınızın sizi geri çekmek yerine ilerlettiğine emin olun. Publilius Syrus'un zamandan bağımsız sözleri şöyledir:"*Güçlü kişi, alışkanlıklarının imparatorudur.*"

Robin Sharma

Alıştırma 2:

*** Metni önce sağdan sola, sonra soldan sağa okuyunuz.**
*** Metni 90 derece çevirerek aşağıdan yukarıya doğru okuyunuz.**

Aney

Mehmet Atilla Maraş

Bu akşam aklıma yine sen geldin
Dersi bıraktım çalışamadım
Saat 1'e geliyordu aney, yatamadım
Uyku gözüme girmedi
Sen bu saatlerde benim beşiğimi sallardın
Uykunu harap ederdin benim için
Ağladığım zaman, sancılandığım zaman
Kalkardın, süt verirdin, nane kaynatırdın
Aney, canım aney, kurban aney
Hayalin önümde şimdi anıt gibi durur
Sen şimdi leğenin başına oturmuş, hamur yoğuruyorsun
Yarın ekmek yapacaksın, akşama kadar
Gözlerin tezek dumanından yaşaracak
Alnında ter bulgur bulgur kabaracak
Sıcak bazlamalar yapacaksın.
Ben orda yokum ağlayacaksın
Ağlama aney ağlama, gündür bu, nasıl olsa geçer
İnsan insana tez kavuşur.
Ben sizi hiç unutmadım, hiç unutmayacağım

Ben okuyorum aney okuyorum mühendis olacağım
Sana yeni yeni avizeler alacağım
Dedim ya okuyorum mühendis olacağım
Mektubunda diyorsun ki; "bu gece çiğ köfte yaptık
Lokmalar boğazımdan geçmedi
Her sofraya oturuşumuzda senin yokluğun belli oluyor"
Biliyorum aney biliyorum, senin kalbin ipek gibidir
İncedir, yufkadır, benim yokluğuma dayanamazsın
Özledim diyorsun benim için.
Ben de özledim seni
Babamı da, bacımı da, gardaşlarımı da
Karayazılı memleketimi de
Hepinizi özledim, özledim ama gel gör ki
Kader bu elvermiyor, ne yapacaksın
Rıdvaniye'de sela şimdi
Sisleri perde perde dağıtan bir ses
Sonsuzda Allah'a ulaşan bir yankı
Bir ezan sesiyle uyanır insanlar, yorgun gecede
Uyanır herkes
Köyden şehre saman taşıyan
Deve kervanları gelir bu saatte
Çıngırak sesleri geceyle gündüzü birleştirir
Sabah olur, babam erkenden işe gider
Aney evimiz yine o yokuşta mı?
Dar sokaklar, taş duvarlar arkasında mı?
Eskisi gibi yıkık dökük mü gene?

Alıştırma 3:

*** Metni önce sağdan sola, sonra soldan sağa okuyunuz.**
*** Metni 90 derece çevirerek aşağıdan yukarıya doğru okuyunuz.**

Ah! Aney Ah! Unuttum inan evimizin şeklini
O ev denen köstebek yuvalarını
Kerpiç damları, kuyu suyunu, sıra gecelerini,
Bağ yapılarını…
Yağmur dualarını anılarını yitirdim
Hele sen buraya bir gel de gör
Sonsuza uzayan gökdelenleri, sıra sıra taksileri
Geceleri renk renk ışıkları, denizde vapurları
Balıkçıları, kızları, erkekleri, insan selini
Ama benim hiç birinde gözüm yok
Ne kızlarında, ne taksilerinde, ne de gökdelenlerinde
Benim aklım sizde ve memleketimde…
Ben okuyorum aney, okuyacağım.
Bizim orda, Ezo Gelin, türkü türkü uzanır
Düğünlerde davullar vurulur

Zılgıtlar çalınır, lorke, delilo oynanır

Böylesine gitar denen çalgıyla
Sabahlara kadar ye ye ye diye bağırmazlar
Değil mi aney
Hani yaz geldi mi, evimizin o küçücük penceresine
Bir çift Yusuf tutan kuşu konar ya,
Hani asmamız üzüm tutar, sumaklar sakızlanır
İnsanlar çalışır, harıl harıl kış için
Güneş yandırır, o kavruk yüzlerini

Hani sen elinde sıtıl, suya gidersin
İşte o zaman geleceğim, bekle beni…
Ah aney daha neler var neler sana yazamadığım
Mektubumu burada bitirirken,
Beni büyüten ellerinde, binlerce kere öperim.
Canım aney, kurban aney, Can aney…

Alıştırma 4:

"Ana gibi yar, Bağdat gibi diyar olmaz"
"Ağlarsa anam ağlar, gayrisi yalan ağlar."

ANNELERE DAİR

İnsanlar ve hayvanlar bir anneden doğarak çoğalırlar. Anne, karnında taşıdığı yavrusuna hayat verir. Doğurduktan sonra da işi bitmez annenin. Henüz çetin tabiat koşullarında yaşama olgunluğuna erişmemiş, kendi ayakları üstünde duramayan yavruyu, hayatını ortaya koymak pahasına bakar, büyütür, eğitir.

Anneler… Bu, tabiat gibi engin, tabiat gibi sonsuz nimetleri olan varlıklar… Verecek ne çok şeyleri vardır onların! … Artık yetişkin olmuş, otuz kırk yaşına gelmiş evlada bile verecek şeyler bulurlar. Verdikçe güzelleşir, verdikçe zenginleşirler. Ne çok işimize yarar verdikleri!. . . Ne de çok ihtiyaç duyarız verdiklerine. Derdimize ilaç, yaramıza merhem olurlar. Sevgileri, biz de hiçbir önkoşul aramadan sundukları sevgileri de sınırsızdır. Yavrular, bu okyanuslar kadar engin sevgi denizinden yudum yudum içerler ve ruhlarını bu sevgi

ile besledikleri oranda; iyi, sağlıklı kendine ve diğer insanlara saygı-sevgi duyan bireyler olurlar. Sevgi aldıkları oranda, sevmeyi öğrenirler, sonra da sevgi dağıtan olurlar. Anne sevgisinden, şefkatinden yoksun kalmış kişiler ne zavallıdır. Hırçın kavgacı, şiddete eğilimli, barış dinamitleyicisi, alkol, uyuşturucu bağımlısı insancıklar olurlar.

Görülüyor ki, anne; küçüklüğümüzde hem bedenimizin ihtiyaçlarını ve bakımını sağlıyor, hem de belki ömrümüz boyunca tükenmez ve gerçek sevgisi ile, dostluğu ile hep yanımızda oluyor. Her şeyin sahte ve yüzeysel olduğu çağımızda, sahtesiz, gerçek ve hiçbir karşılık beklemeden duyulan sevgi ne yüce bir değerdir, ne ulaşılmaz, ne gökseldir. Elbette, böylesine yürekten, böylesine katıksız seven insanın, sevdiği varlığa bir zarar geldiği takdirde duyduğu acı da o denli derin ve yalansız olacaktır. Bu konuda şöyle bir hikaye anlatırlar: İki kadın Davut Peygamber'e gelerek birbirlerinden davacı olurlar. Davanın konusu paylaşılamayan bir bebektir. İki kadın da bu bebeğin annesi olduklarını, iddia ederler. Peygamber ikisini de dinler, ikisi de gözyaşları içinde, bebeği isterler. Bunun üzerine peygamber; "O zaman bebeği ortadan ikiye keselim; yarısı senin, yarısı da senin olsun" der. Kadınlardan biri; "peki, tamam" der. Ötekisi dehşetle irkilir.

"Sakın böyle bir şey yapmayın, öldüğünü görmektense, başkasının olmasına razıyım" der. Peygamber çocuğu bu kadına verir. Gerçek anne, yavrusuna zarar gelmesine razı olmamış, hakkından vazgeçmeyi göze almıştır.

Tüm bu sebeplerden annemiz, iyi günümüzde sevincimizin ortağı, kötü günümüzde arkamızı dayayacağımız, yardım ve destek alacağımız, sevgi ve saygı göreceğimiz gerçek dostumuz,

yarimiz, ağlayanımız, gülenimizdir… Onun dışındaki pek az insanın bize duyduğu gerçek sevgidir, döktüğü gözyaşı gerçek gözyaşıdır. Her şeyin sahte ve taklit olduğu günümüzde anne, annelik gerçekliği, katıksızlığı ile çok farklı bir yere sahiptir gönlümüzde…

Alıştırma 5:

How nice the time passed in the forested plateaus of Phrygia. Spring days had been core of life especially for one of the first residents of Yalıncak village, Old Silenos. In spring months, main goddess Cybele used to show all her fruitfulness and give spirit to the nature. In spring days, fields were reaped; and in the evenings, wines were taken out from the cellars, songs were sung with lyre and flageolet and highly enjoyed. These lands were not only plateaus, Phrygia plateaus became homeland for a lot of nations, gave accommodation; gave food to them. After all, main goddess whose fruitfulness was eternal and who was mother of those fields.

Both Old Silenos and Phrygian settlement in Yalıncak have been forgotten in time. The area went under solid as the time passed and new villages were set on it. The homeland of Silenos was unknowingly demolished. The things that gave us Old Silenos back are a mattock and a shovel. How? Here is today's story.

METU started education in 15 of November, 1956 named as"Middle East High Technology Institute" in sheds. The construction of today's modern site corresponds to fallowing years. When the borders of METU campus are taken into ac-

count, we come across with a large area which takes Yalıncak, Koçumbeli and Ahlatlıbel settlements into its land. When the university was constructed, this large area was dry steppe. So, at the same time with the construction of the modern university, forestation was also started; and existing settlements were excavated.

Alıştırma 6:

Küçük yanılgılarımı büyük suçmuş gibi başıma kakmayın. Bana yanılma payı verin. Beni korkutup sindirerek, suçluluk duygusu aşılayarak uslandırmaya çalışmayın. Yaramazlıklarım için beni kötü çocukmuşum gibi yargılamayın.

Yanlış davranışım üzerinde durup düzeltin. Ceza vermeden önce beni dinleyin. Suçumu aşmadığı sürece cezama katlanabilirim.

Öğrenmeye en yatkın olduğum anlar soru sorduğum anlardır. Açıklamalarınız kısa ve özlü olsun.

Beni kabiliyetlerimin üstünde işlere zorlamayın. Ama başarabileceğim işleri yapmamı bekleyin. Bana güvendiğinizi belli edin. Beni destekleyin, hiç değilse gayretimi övün. Beni başkalarıyla karşılaştırmayın, yoksa umutsuzluğa kapılırım.

Benden yaşımın üstünde olgunluk beklemeyin. Bütün kuralları birden öğretmeye kalkmayın, bana süre tanıyın. Yüzde yüz davranmadığımı görünce ürkmeyin. Beni köşeye sıkıştırmayın, yoksa yalana sığınmak zorunda kalırım.

Sizi çok bunaltsam bile soğukkanlılığınızı yitirmeyin. Kızgınlığınızı haklı görebilirim ama beni aşağılamayın. Hele başkalarının yanında onurumu kırmayın.

Bana haksızlık ettiğinizi anlayınca açıklamaktan

çekinmeyin. Özür dilemeniz, size olan sevgimi azaltmaz. Tersine, beni size daha çok yaklaştırır. Bana kendinizi yanılmaz ve erişilmez göstermeye çalışmayın. Yanıldığınızı görünce üzüntüm büyük olur.

Biliyorum, ara sıra sizi üzüyor; belki de düş kırıklığına uğratıyorum. Bana verdiklerinizin yanında benden istediklerinizin de çok olmadığını da biliyorum. . Yukarıda sıraladığım istekler size fazla geldiyse birçoğundan vazgeçebilirim. Yeter ki beni ben olarak seveceğinize inancım sarsılmasın.

Benden "örnek çocuk" olmamı istemezseniz, ben de sizden kusursuz ana-baba olmanızı beklemem. Sevecen ve anlayışlı olmanız bana yeter.

Sizin çocuğunuz olarak doğmak elimde değildi; fakat seçme hakkım bulunsaydı sizden başkasının çocuğu olmak istemezdim.

Sevgiler
Çocuğunuz…

Alıştırma 7:

ANNEME YALANLAR

Şu gözlerim inan hiç dolmuyor,
Oğlun iyi merak etme sen anne!
Gurbette okumak hiç güç olmuyor,
Oğlun iyi merak etme sen anne!

Midemdeyse hazımsızlık kalmadı,
Sanma sakın uykusunu almadı
Hayatında hüzün keder olmadı
Oğlun iyi merak etme sen anne!

Ne sevda var ne de sevgi serimde,
Bu dünyada benim keyfim yerinde,
Ödemem yok kasımın da birinde,
Oğlun iyi merak etme sen anne!

Mustafa'nın peşi sıra gitmedim.
Şehirlerde koyun kuzu gütmedim
Pantolonu dardır diye satmadım.
Oğlun iyi merak etme sen anne!

Sözlerimde palavra yok yalan yok,
Geceleri hayallere dalan yok
Şu Konya'da böyle mutlu Çoban yok,
Oğlun iyi merak etme sen anne!

Özgür Çoban

Alıştırma 1-2-3-4-5-6 ve 7'de metni ters çevirdiniz, satırları sağdan sola sonra soldan sağa okudunuz.

Metni 90 derece çevirerek satırları aşağıdan yukarıya doğru okudunuz.

Bu çalışmayı neden yaptık?

Sözcükleri farklı açılardan okuyabilen, sözcükleri farklı konumdayken tanıyabilen, normal konumda çok daha hızlı tanır hale gelecektir.

Uygulamayı 5 hafta düzenli olarak yapınız. Gazete, dergi vb. okurken de bu uygulamayı yapabilirsiniz. (Mide bulantısı olabilir kendinizi zorlamayınız. Belli aralıklarla dinlenerek uygulayınız.)

"***Başarı tavşanlara benzer. Zar zor bir çift edinirsiniz. Tam onlarla nasıl baş edeceğinizi öğrenmişken bir de bakarsınız ki bir düzine tavşanınız oluvermiş."***

Hadi, öyleyse hemen bir çift tavşan edinelim.

Neye yatırım yaparsanız o olursunuz.
Başarı senin içinde, onu özgür bırak.

Okuma Hızımızı Azaltan Nedenler

Gözlerimizin metin üzerinde sıçrama hızını azaltan geri dönmelere neden olan olumsuzluklar vardır. Bu olumsuzluklar nelerdir, nasıl giderebiliriz?

1. Göz kaslarının tembelliği:

Göz kaslarımızın hızlı çalışması için hangi alıştırmaları yapacağımızı çeşitli örneklerle buraya kadar verdik. Verilen çalışmaların başlangıçta aralıksız olarak 5 hafta uygulanması gereklidir.

Bu çalışmalar ilk iki hafta gözleri zorlamadan az; ama sık olarak yapılmalıdır. Gözlerimiz alıştıkça süreyi uzatabiliriz.

2. Geri dönüşler yapmak:

Geri dönüşlerin en önemli nedeni bilinmeyen, ilk defa karşılaşan sözcüklerdir.

Aşağıdaki metni okuyabildiğiniz en hızlı biçimde okumaya çalışınız.

Örnek Alıştırma 1:

"Ey Melemeniye'nin meleme ve tuli emele düşmüş hasis ve alçak halkı! Bu zayıf kulu bir gece misafirliğe almadınız. Bu hakirin sizlere şu yadigarı olsun, gece rahatınız olmasın, gece haberduş olasınız." diye elindeki balmumundan sivri sineği bir kağıt ile bu kuyuya bıraktı. O geceden beri şehrimize sivrisinek musallat oldu, dediler. Allah'ın hikmeti bu şehre gelen misafirleri sivri sinek asla ısırmaz. Bütün şehir geceleri evlerinin kapılarını açık bırakıp bağlara giderler. Ancak on adet bekçi kalır. Bunlar da kalın elbiseler giyip, yüzlerini ve

gözlerini nikap ile örtüp sarıp sarmalayıp boğazlarına birer davul geçirip sabaha dek şehri korurlar. Davul berakatıyla sinekten korunurlar."

Evliya Çelebi

Gördüğünüz gibi yukarıdaki parçada"meleme, tuli, hasis, haneberduş, berekat" gibi bugün kullanılmayan anlamını bilmediğiniz sözcüklerle karşılaştınız. Cümle bittiğinde bu sözcüklere geri dönmek ve ne anlama geldiğini bilmek istersiniz. Bilmediğiniz sözcüklerde geri dönüşler yapmak okuma hızını yavaşlatır; ancak bu normal bir davranıştır.

Örnek Alıştırma 2:

LEYLA ve MECNUN'dan

Mecnun dedi ey mene açan raz
Lutf ile kılan meni ser-efraz

Kimsen mene zahir eyle adın
Bu badiyede nedir muradın

Can tazelenir fasahatinden
Bu lehce- i pür-melahatinden

Hulku hoş lafzı can-fezasen
Böyle görünür ki aşinasen

Billah ne diyardan gelirsen
Ne reh-güzardan gelirsen

Ger lale isen ne dağdansen
Ver susen isen ne bağdansen

Şirin şirin tekellümün var
Hal-i dilime terahhumun var

Biganeden ummazım bu hali
Bir ülftten değil bu hali

Bihude değil bu gönlüm almak
Gelmek başım üzre saye salmak

Akl olsa idi menümle hem-rah
Ahvalinden olurdum agah

Gam gönlümü etmesiydi bi-tab
Göz perdesi olmasıydı hun-ab

Gaflet halelinden ayrılırdım
Elbette kim olduğun bilirdim

Çün mende yok ihtimal-i idrak
Sen söyle özün ki kimsen ey pak

FUZULİ

Günümüz Türkçe'siyle Söylenişi

Mecnun dedi ey bana sırrını açan
Lutfu ile beni yücelten

Kimsen bana adını bağışla(açıkla)
Bu çölde bulunmanın amacı nedir

Can tazelenir açık sözlülüğünden
Güzellikle dolu bu söyleyişinden

Yaratılışı hoş, sözü cana can katan
Böyle görünüşünde bana çok yakınsın

Hangi geçitlerden geçerek
Hangi diyardan geldiğini söyle

Eğer lale isen hangi dağdansın
Ya da susam çiçeği isen hangi bağdansın.

Sevimli sevimli konuşmaların var
Benim halime acıyorsun

Bir yabancıdan ummazdım bu hali
Bu davranışın beni tanımanla ilgili değil
Boşa değil gönlümü almak
Yanıma gelip bana arka çıkmak

Aklımız bir olsaydı
Senin durumundan haberdar olurdum

Acı, gönlümü yorgun düşürmeseydi
Gözlerim gözyaşlarıyla kör olmasaydı

Aymazlık boşluğundan ayrılırdım
Elbet senin kim olduğunu bilirdim

Çünkü bende seni, tanıma ihtimali yok
Ey temiz yüzlü, kim olduğunu bana söyle

Örnek Alıştırma 2'de yer alan Leyla vü Mecnun'dan alınan metni şimdi günümüz Türkçe'sine uyarlanmış biçimiyle okuyunuz. Duraksamaların, geri dönüşlerin olmadığını göreceksiniz.

3. Yabancı mecazlar

Bütün dillerin edebiyatında yoğun bir mecaz yapı vardır. Bu dilin zenginliğidir. Eserlerini ilk kez okuduğumuz yazarların kendilerine özgü ifadelerini anlamakta zorlanacağımız için geri dönmeler yapmak zorunda kalabiliriz.

Örnek Alıştırma 1:

AYAKLARI O TARAFA ÇEKMİŞ DE…

Her sakala tarak uydurmasını bilen bir adam varmış; Hoca'yı da her gördükçe:

"Efendi hazretleri, yüzünüzü gören cennetlik oluyor; ayda yılda bir olsun, bir acı kahvemizi içip de bizi ihya etmiyorsunuz." der; daha da ne diller dökermiş…

Hoca içinden:

"Bu mübarek adam, çarşıda, pazarda böyle yaparsa ya evine barkına uğrasam, kim bilir nasıl deli divane olacak." diye geçirirmiş.

Bir gün ayakları o tarafa çekmiş de: "Bari, bir gönül alayım." diye niyetlenip kapısını çalmış. Seninkinin başı, bir görünmüş bir kaybolmuş pencereden… Herhalde, kapıya koşmuş olacak, derken, kapıyı uşağı açmış; kırk yıldır ezberlediği bir ağızla:

"Ayağınıza kul, kurban olayım, demiş; bizi bir adam yerine koyup geldiniz; ama ağa hazretleri, şimdi çıktı. Vah, vah… Buraya kadar yoruldunuz. Duyunca, kim bilir, nasıl üzülecek."

Hoca'nın ekmeği dizinde, sözü yüzünde, lafını kimden esirger:

"Ya öyle mi? demiş; o halde, ağaya selam söyleyin; bir daha evden çıkıp giderken, başını pencerede unutmasın."

E. Cem GÜNEY
Folklor ve Halk Edebiyatı, İst. 1974

Örnek Alıştırma 2:

KOŞMA

Ala gözlüm, ben bu ilden gidersem,
Zülfü perişanım kal, melil melil
Kerem et, aklından çıkarma beni;
Ağla göz yaşını sil, melil melil.

Yeğin ey sevdiğim, sen seni düzelt;
Karayı bağla da, beyazı çöz at;
Doldur ve badeyi, bir daha uzat;
Ayrılık şerbetin ver, melil melil

Elvan çiçeklerden takma başına,
Kudret kalemini çekme kaşına,
Beni unutursan doyma yaşına,
Gez benim aşkımla yar, melil melil.

Karacaoğlan der ki: Ölüp ölünce,
Ben de güzel sevdim kendi halimce;
Varıp gurbet ile vasıl olunca,
Dostlardan haberim al melil melil

Karacaoğlan 1985
Dr. Müjgan CUNBUR, Karacaoğlan, ANKARA

4. <u>Seslendirme:</u>

En önemli hız frenleyicilerden biri de seslendirmedir.

Okurken seslendirmek görüntünün sese çevrilmesi olayıdır. Seslendirerek okuyan kişiler hem görme hem de işitmeyi birlikte kullanmaktadırlar. Ses asla görmenin hızına yetişemez. (Evde herhangi bir yazıyı çok hızlı okumaya çalışın siz hızlandıkça anlaşılmazlık ortaya çıkacaktır.)

Değişik şekillerde seslendirme yapıyoruz:

- Dudak seslendirmesi
- Gırtlak seslendirmesi
- İçten seslendirme

Okuma sırasında dudaklarınızı kapatınız. Eğer başaramıyorsanız ağzınıza kalem sıkıştırınız. Bu da işe yaramıyorsa sakız çiğneyiniz ya da ağzınıza şeker atınız.

Gırtlak seslendirmesinde ise okuyucu sözcüklerin tüm hecelerini zihninde duyar. Sakız çiğnemek ya da şeker yemek gırtlak seslendirmesini engeller.

% 50'Sİ SİLİNMİŞ YAZILARI TANIMA:

Eksik görüntüleri tamamlayarak beynimizin tanıma hızını arttırma çalışmalarına devam ediyoruz. Elinize bir karton alınız satırların alttan %50'sini kapatınız. Satırları bu şekilde sonuna kadar okumaya çalışınız.

Daha sonra satırların üzerini kartonla üstten kapatınız ve yazıyı bir de bu şekilde okumaya çalışınız.

Alıştırma 1:

ANAHTAR KİMDE?

Bundan yıllar önce yaşlı bir adam katedralde oturmuş org çalıyormuş. Yaşlı adamın görevine son verilecek ve yerine genç biri gönderilecekmiş. Bu nedenle de adamın çaldığı parça oldukça melankolik bir parçaymış.

Genç adam gelince yaşlı adam atağa kalkmış, orgun anahtarını çıkarıp cebine koymuş ve kapıdan dışarı çıkmış. Genç adam, "Anahtarı alabilir miyim, lütfen? " diye arkasından seslenmiş.

Yaşlı adam anahtarı genç adama verip hemen oradan uzaklaşmış. Genç adam orgun başına geçmiş ve çalmaya başlamış. İnanılmaz derecede başarılı bir orgcuymuş.

DAN CLARK
Yaşam Bir Öyküdür'den

Alıştırma 2:

İNSANLIK ÜLKÜSÜ

Herkesin kendine göre bir zevki var. Kimi bahçe ile meşgul olmak, güzel çiçekler yetiştirmek ister. Bazı insanlarda adam yetiştirmekten hoşlanır.

Bahçesinde çiçek yetiştiren adam çiçekten bir şey bekler mi? Adam yetiştiren adam da, çiçek yetiştirendeki hislerle hareket edebilmelidir. Ancak bu tarzda düşünen ve çalışan adamlardır ki, memleketlerine ve milletlerine ve bunların istikbaline faydalı olabilirler. Bir adam ki, memleketin ve milletin saadetini düşünmekten ziyade kendini düşünür, o adamın kıymeti ikinci derecededir. Esasen kıymeti kendine veren ve mensup olduğu millet ve memleketi ancak şahsiyeti ile kaim gören adamlar, milletlerinin saadetine hizmet etmiş sayılmazlar. Ancak kendilerinden sonrakileri düşünebilenler, milletlerini yaşamak ve ilerletmek imkanlarına nail ederler. Kendi gidince terakki ve hareket durur zannetmek bir gaflettir.

Milletleri sevk ve idare eden adamlar, tabii evvela ve evvela kendi milletinin mevcudiyet ve saadetinin amili olmak isterler.

Mustafa Kemal ATATÜRK

Eksik Harf

Parçada eksik harfler yer almaktadır. Bu metni beyniniz tamamlayarak doğru anlayabilir. Böylece beyniniz eksik görüntüleriyle çabuk kavramaya çalıştığı için diğerlerini daha hızlı tanımayı öğrenecektir.

Alıştırma 1:

Hay ll r m zi g r ç kl şt rm k ve h y t n zorl kl r n n üst s nd n g l b lm k iç n g n ş om zl ra, h r ne ol rs ols n d v m etm m z sağl y c k g ce iht y c m z ol c k t r.

Hayallerimizi gerçekleştirmek ve hayatın zorluklarının üstesinden gelebilmek için geniş omuzlara, her ne olursa olsun devam etmemizi sağlayacak güce ihtiyacımız olacaktır.

Alıştırma 2:

S n s v nçl rin en b y ğü le ell r m ald m. H y t al şm n, k nd k nd ne yaş y b l r ins n h l ne gel b lm n iç n s ni s t mle b sl dim. G c ler b yu baş c nda b kl d m, ten m n har r t yle ıs tt m, ş fk t m le sard m.

Seni sevinçlerin en büyüğü ile ellerime aldım. Hayata alışman, kendi kendine yaşayabilir bir insanoğlu haline gelebilmen için seni sütümle besledim. Geceler boyu başucunda bekledim, tenimin hararetiyle ısıttım, şefkatimle sardım.

Alıştırma 3:

ANN M MEKT P

B ş m uz klaşt da d zl r nden
Sonb h rd y p r k g b y m ann
M hr m m o ş fk tl sö zl r nd n
S s z k lm ş t p r k g b y m ann

M l k y z n s l nm z h y l md n
S y kl r m, ad n d şm z d l md n
Uz ks n b r ş y g lm z el md n
Ett n k pm ş t rna k g b y m ann

ANNEME MEKTUP
Başım uzaklaştı da dizlerinden
Sonbaharda yaprak gibiyim anne
Mahrumum o şefkatli sözlerinden
Susuz kalmış toprak gibiyim anne

Melek yüzün silinmez hayalimden
Sayıklarım, adın düşmez dilimden
Uzaksın bir şey gelmez elimden
Etten kopmuş tırnak gibiyim anne

Alıştırma 4:

ANNEM

İlk k nd ğ n
B n old m y vr m,
İlk oy nc ğ n
B n old m

Ac n d r, t tl n d r b l m zd n
D l n, d m ğ n b n old m.

El n n erm d ğ
D l n n d nm d ğ
Ç ğl r d, y vr m,
K l n, k n d n b n old m…

B lk k sk n rl r d y
G l c kl r n s kl rd m g zl rd n,
T l n, d v ğ n
B n old m

Art k ist rl rs ad m
S yl m s nl r b n;
"On n ann s" d y rl r…
Bu y t r, s vg l m, y t r b n.

B r d d ğ n iki
Etm y m d y öyl ç rp nd m ki
Ve s n öyl s vd m, s n
O k d r ıs nd m ki;

Us nm d m, y r lm d m, ç k nm d m
G n old k rd n…
İnc nm d m.

İlk oy nc ğ m
B n old m, y vr m,
S n oy nc ğ n
B n old m.

L y k d ğ ld m.
l y k g rd l r…
Ann n old m, y vr m…
Ann n old m.

ANNEM

İlk kundağın
Ben oldum yavrum,
İlk oyuncağın
Ben oldum.

Acı nedir, tatlı nedir bilemezdin
Dilin, damağın ben oldum.

Elinin ermediği
Dilinin dönmediği
Çağlarda, yavrum,
Kolun, kanadın ben oldum…

"Belki kıskanırlar" diye
Gülücüklerini saklardım gözlerden,
Tülün, duvağın
Ben oldum

Artık isterlerse adımı,
Söylemesinler bana;
"Onun annesi" diyorlar…
Bu yeter, sevgilim, bu yeter bana.

Bir dediğin iki
Etmeyim diye öyle çırpındım ki
Ve seni öyle sevdim, sana
O kadar ısındım ki;

Usanmadım, yorulmadım, çekinmedim
Gün oldu kırdın…
İncinmedim.

İlk oyuncağım
Ben oldum, yavrum,
Son oyuncağın
Ben oldum.

Layık değildim.
Layık gördüler…
Annen oldum, yavrum…
Annen oldum.

Arif Nihat ASYA

ŞİMDİ RALLİ ZAMANI…

Buraya kadar verilen alıştırmaları düzenli olarak 5 hafta uygulayınız.

Bu alıştırmaları tamamladığınızda hızlı okuma alışkanlığını da kazanmış oldunuz.

Şimdi ralli zamanı…

Hızınızı her metinde biraz daha arttırarak gitmelisiniz.

Farkında olmadan anlamaya başladığınızı da göreceksiniz.

Size araba kullanmayı öğrettim.

Virajları nasıl alacağınız konusunda çeşitli alıştırmalar yaptık.

Dik oturun, kendinize güvenin, derin nefes alın, saatinizi ayarlayın ve okumaya başlayın…

RASTGELE…

NOT:

Okuyacağınız metinlerin içinde pek çok yabancı sözcük yer alıyor. Bunların sizi yavaşlatacağını artık biliyorsunuz. Ancak öğrenme amacıyla okunan metinlerin çoğunda yabancı sözcüklerle karşılaşacağımız bir gerçek. Bu sorunu da aşmamız gerekiyor. Edebi metinleri okurken bilmediğimiz sözcüklerle karşılaştığımızda sözlük kullanmak yerine bu sözcüklerin anlamını cümleden çıkarmaya çalışınız.

Ancak, bilimsel metinlerde işiniz bu kadar kolay olmayacaktır. Terimlerin anlamını cümleden çıkarma imkanımız yok. O zaman bilimsel metinleri okurken ön okuma yapmak gerekecek. Ön okuma (Tarayarak okuma) sırasında bilmediğimiz sözcük ya da terimleri belirleyelim, anlamlarını araştıralım, sonra metni ikinci kez okuyalım.

O halde hızlı okuma pek işime yaramayacak diyebilirsiniz. Ama hayır!!!! Siz başkaları bir kez okuyana kadar iki, belki üç kez okuyacak hıza sahip olduğunuz için bir kez daha şanslı olduğunuzu göreceksiniz.

Metinlerin sonunda, okuduğunuz parçayla ilgili sorular göreceksiniz. Metni okuma işleminiz bittikten sonra parçayla ilgili soruları yanıtlamanızı rica edeceğim. (Anlamam gerekiyor düşüncesine kapılarak hızınızı yavaşlatmayınız. Siz artık hem hızlı okuyup hem anlayacak düzeye ulaştınız.)

Anlama düzeyinizi merak ediyorsanız doğru sayınızı metne bakarak kontrol ediniz.

Alıştırma 1:

Sözcük sayısı	474
Başlama saati	
Bitirme saati	

ANAMIN KİTABI'NDAN:

Yaz… Bağlardaki sergi yerlerinin gece cümbüşleriyle ve nihayet buğday başaklarının akşam meltemlerinde kumral bir deniz gibi ürperip dalgalandığı engin ovalarıyla Manisa'nın yazı…

Gerçi, bizim ne bu ovalarda bir karış tarlamız, ne bağlarda bir tek kütüğümüz, ne de belli başlı bir yemiş bahçemiz vardı. Fakat, yaz gelince eş dost davetlisi olarak bütün bu yerlerin sefasına sürmek fırsatını bulurdum. Mayıs ayında Yıldız bacımın kiraz yaylasından başlayarak temmuz sonlarında Hulusi Bey'in bağı ve ağustos ortalarında İzmirli akrabalarımızın babamdan satın aldıkları iki çiftlikten biri, onar, on beşer gün için, emrimize amade dururdu. Hatta bu sürekli yatı misafirliklerini pek yadırgar görünen anneme kendi hesabına, kendi adetlerine göre, kendi evinde gibi yaşamak imkanını vermek maksadıyla mülk sahiplerinin yerlerini bize bırakıp çekildikleri de olurdu. O vakit bu bahçelere, bu bağlara, bu çiftliklere biz, kabımız kacağımız, yatak takımlarımız ve aşçımızla adeta göç edercesine gider yerleştirdik. Beni tam manasıyla mesut eden de asıl bu çeşit tatil safalarıydı. Aksi taktirde ya annem evde kalıp bizi yalnız bıraktığı için keyfime bir nevi gurbet hissinin acılığı karışıyor, yahut, bizimle beraber gelmişse başkalarının aşıyla doyurulmaktan, başkalarının döşeğinde yatıp kalkmaktan çektiği eza karşısında hiçbir zevkin tadı yüreğime sinmiyordu. Hele, annemin yazlıklarında daha ziyade rüstaileşen yerli

adetlerine göre, kah ayaksız bir tahta sofranın, kah bir bakır sininin etrafında halka teşkil edip oturan ev sahipleriyle diz dize, dirsek dirseğe sıkışarak aynı kaptan elle yemek yerken duyduğu ıstırap yüzünden okunur bir raddeye varınca bütün lokmalar boğazımda dizilip kalırdı.

Halbuki, ne nefis yemeklerdi onlar! Üzerinden bol bol yarım asır geçti, hâlâ tadları damağımdadır ve Manisa'dan ayrıldığımdan beri, ne prens saraylarında, ne vezir konaklarında öylesine bir sofra hazzı bana nasip olmamıştır. Yazık ki temizliği lezzetin üstünde tutan annem bu zevkimi hiçbir vakit paylaşmamış ve bu yüzden benim iştahımı da kaçırmıştır.

Zavallı anneciğimin el evlerinde yalnız sofra tertibatından değil, yatak takımlarından da tiksinir bir hali vardı. Bunda da ne kadar haklıydı bilmiyorum. Zira, pek iyi hatırladığıma göre, ev sahipleri kendilerinin bile kullanmaya kıyamadıkları, en itinalı, en bakımlı döşeklerini bizim altımıza sermekte ve tek biz rahat edelim diye her biri bir daracık minderin üstüne kıvrılıp yatmak feragatini göstermekteydiler. Annem ise, bunu ve bunun gibi daha nice ikramları, konukseverlikleri az bulacak veya hiçe sayacak kimselerden olmak şöyle dursun, en nahoş vaziyetlerde bile daima güler yüzlülüğünü muhafaza edecek kadar nazik ve terbiyeliydi. Buna rağmen titizliği terbiye ve nezaketine o derece galipti ki, bazı geceler, bize ayrılan yatak odalarında girişiği temizlik ve düzenleme hareketlerinden çıkan hafif gürültülerle iç tedirginliklerinin sırrını aleme ifşa etmek gibi sıkıntılı bir duruma düştüğü de olurdu. Annemin bu hareketleriyle ev sahiplerine nasıl bir üzüntü verdiğini bilmem. Fakat, beni, bütün bir günün yorgunluğundan sonra tam uykuya dalacağım sırada pek çok rahatsız ettiğini hatırlarım. Düşünün ki bağda ve ovada ben artık kasabadaki tembelliklerimden tamamıyla sıyrılmışımdır. Sabahleyin erkenden ilk horoz sesleriyle uyanmış ve soluğu -bağda isem- üzüm kütüklerinin arasında, -çiftlikte

isem- harman yerinde almışımdır. Buralarda rençperlerle beraber tozu dumana katarak saatlerce düven sürmüşümdür. Ötede, üzüm salkımlarının küfelere istif edilmesi, sergiye konulup yayılması işlerinde gündelikçilere can ve gönülden yardımlarda bulunmuşumdur. Arada bir fırsat bulunca, eğersiz bir yük beygirinin sırtına tırmanarak o tarla senin bu tarla benim"deh!"demiş dolaşmışımdır. Birkaç yemiş ağacına çıkıp inmiş, birkaç defa düşüp kalkmış ve nihayet kunduralarımı, çoraplarıma sıyırıp paçalarımı sıvayarak bir derenin sularına serinlemeye çalışmışımdır. Bütün bu faaliyetlerimden annemin haberi olsaydı, belki de, ne kadar dinlenmeye muhtaç olduğumu düşünerek uykumu kaçırmaktan çekinirdi. Lakin, edip eylediklerimden ona bahsetmeye kimin dili varırdı? Allah göstermesin; bu yaramazlıklarımdan bir tanesini bile duyması hemen eve dönmemiz için kafi sebep teşkil edebilirdi.

Yakup Kadri Karaosmanoğlu
(Anamın Kitabı)

NOT:

2. alıştırmadan itibaren metinlerin sonunda, parçayla ilgili sorular göreceksiniz. Metni okuma işleminiz bittikten sonra parçayla ilgili soruları yanıtlamanızı rica edeceğim. (Anlamam gerekiyor düşüncesine kapılarak hızınızı yavaşlatmayınız. Siz artık hem hızlı okuyup hem anlayacak düzeye ulaştınız.)

Anlama düzeyinizi merak ediyorsanız doğru sayınızı metne bakarak kontrol ediniz.

Alıştırma 2:

Sözcük sayısı	1001
Başlama saati	
Bitirme saati	

KIRK YIL'DAN:

Yolculuk ederken trenin hızı arasında sizi bir dakika durduran öyle noktalar olur ki, içinizde hemen orada bir süre kalmak, hiç olmazsa şu yamacın eteğine ilişmiş bulunan köyde bir gece geçirmek; ya da bir ırmağın kıyısına eteklerini salıvermiş bir ormanın kuytularında saatler boyu dolaşmak isteğini duyarsınız.

Yolunuzun üstünde topladığınız izlenimlerden öyle yüzlerce, yüzlerce köşecikler vardır ki, sonraları hayalinizde yeniden uyandıkça onlara özlem dolu bir dost bakışıyla bakar ve ayrılık acısını yorumlayan bir gülümseyişle gülümsersiniz.

Hayatta da böyle arkanızda kalan kopuk resimlerden oluşmuş bir defter vardır ki birbirine bağlılığı olmayan yaprakları bir gölge arasından çevrildikçe, kimilerinde durmak; içinize ciğerlerinizden sıcak bir şeyler akıtan hem tatlı, hem acı bir duyguyla bunlar üzerinde gezinmek, hayalde olsun bunlarla bir sürecik daha halleşmek ve birlikte olmak istersiniz.

İşte, Fatih Askeri Rüşdiyesi'ne girdiğimden başlayarak, ailemin yeniden İzmir'e taşınmasına kadar gecen dört beş yıllık zaman, yedi ile on iki yaş arası, bende hayatın bir dönemlerinden birini oluşturur. Bu dört beş yılın izlenimleri o kadar kalabalık ve üst üste yığınıktır ki bunları şimdi hep bir arada ayıklanamayacak bir yığın halinde görüyorum.

Okula öğretim yılının sonlarına doğru girmiştim. Sınavlar başlamak üzereyken bir gün sınıfa odacılardan biri geldi:

- Halit Efendi, Saraçhane!. . . (!)diye seslendi. Beni müdür istiyormuş. Gittim, müdür, elindeki kamçısıyla oynayarak dedi ki:

- Halit Efendi; sen sınıfa yeni girdin. Bu yıl sınavlara girmeyeceksin.

Yarından başlayarak evde kalacaksın. Kendi kendine çalışacaksın. Yaz dinlenmesinden sonra seni gene bu sınıfa koyacağım. Bunu senin iyiliğin için düşündüm. Evde de öyle söylersin. Sınıfta kimseye bundan söz etme!. .

Sınıfta zaten hiç kimseyle arkadaş olmaya vakit bulamamıştın. Kimseye bir şey söylememek pek kolaydı; ancak bunu evdekilere anlatabilmek zor olacaktı. Bu zorluğu nasıl atlattım, pek anımsayamıyorum. Sanırım arada gürültüye karıştı. İzmir'den birçok gelenler vardı: Bir büyükanne; yanında bir hâlâ, bir amca. Birçok kızlar ve bu arada bütün aile çocuklarının en korkunç tipi olan lala Refik Ağa!. .

Büyükbabamın pek güvenilir bir adamı olan harem ağasının bütün ev halkı üzerinde öyle bir etkinliği ve sözü geçerliği vardı ki bunu, biraz üstünde taşıdığı güvene borçlu olmakla birlikte, asıl hiç gülmeyen yüzünün sürekli göz dağı verici çirkinliğine borçluydu. Buna karşılık babamın; ince uzun, -ötekinin kuzgunumsu siyahlığına karşılık- koyu esmer denecek kadar açık renkteki güzel yüzü, her zaman baygın gözlerinin ve uzun kıvırcık kirpiklerinin ucundan akan tatlı bir bakışla insanı çağıran bir Habeş kölesi vardı: Server. Sanırım yirmi yaş dolaylarındaydı. Bu ikisine katılan bir de -yine Habeş- Ziver vardı ki, o enişte mindi. Daha doğrusu, ben yaşta olan bu küçük yaramaz enişte mden çok benim sayılırdı.

Bütün bu kalabalıkla birlikte Üsküdar'da İhsaniye'ye gidilecekti. Babamın, yazları geçirmek için, ta İstanbul'a geldiği günlerden beri seçmiş olduğu yazlığa. . .

İşte, her zaman vapurla önünden geçerken, gözlerimi karşı koyulamaz bir güçle kendisine çeken ve bana gülerek pek çok anılar yollayan İhsaniye, çocukluğuma ilişkin duygulanmaların en tatlılarının geçtiği yer olmuştur.

Evimiz setin üstünde, biri Salacak, öteki Harem yönünde iki dik yokuşla inilen kayaların ortalarına rastlayan bir noktadaydı.

Burada ben küçükken bir olay meydana gelmişti ki, sonraları bana ve ben onun anlatılmasına doyamayarak her zaman yinelettirirdim.

Bir gün Halit ortadan kaybolmuş. Daha Halit pek küçük iken. . . Bütün yana yöreye adamlar saldırılmış. . . Halit yok!. .

"Bahçede yine kaplumbağasıyla oynuyordur. . ." diye aramadık bir yer bırakmamışlar. Halit yok. Anlaşılan bahçede hemen hemen kendisi kadar büyük -bu biraz abartma- bir kaplumbağa varmış ki, Halit ne yapar yapar, onu bularak önlüğünün içine kor ve:

" Boğa, boğa!. ." diye onu saatlerce gezdirirmiş. Ama bu kez ne Halit var, ne de kaplumbağa. . .

Sonunda, kimbilir ne kadar zaman sonra ve ne kadar üzüntülerden, ürpermelerden sonra komşu çocuklarından biri, Halit'i bulduğunu haber vermiş.

Onun yol göstermesiyle gitmişler ve Halit'i bulmuşlar: İhsaniye setinin önünden, kayalara doğru kayan yardan yuvarlanmış. Belki kayalara kadar yuvarlanacakmış; ama ta yarın ortalarındaki bir çalılık, daha fazla yuvarlanmasına engel olmuş, Halit orada kalmış. Bakmışlar ki uyuyor; derin ve rahatlık dolu bir uyku ile. Ve iki eli, içindeki kaplumbağasını kaçırmamak için, önlüğünü sımsıkı tutarak uyuyor. . .

Evi dolduran kalabalığın gürültüsü arasında tertip düzenden pek iz kalmamış olacak ki, benim okul işiyle ilgilenen de bulunmadığı gibi, bu kargaşalıktan en çok yararlanarak İhsaniye'de en başıboş bir hayat sürmek yolunu bulan bize

-Ziver'le bana- gözcülük etmek imkanı da kalmamıştı. Sanırım Ziver'in beni azdırmasıyla, bu başıboş yaşayışta bütünüyle özgür kalırdık.

Ancak bu başıboşluğun sınırı, setin üstünden -evden Harem iskelesine doğru bir bahçede oturan ve küçücük çanaklarda pek güzel yoğurt yapan yaşlı bir zenci kadının kulübesine- deniz kıyısında da Abdi Paşa İskelesi dedikleri temiz bir kumsalda ancak yüz arşınlık bir alana kadar uzardı. Ama bu daracık gezip dolaşma yöresi bize bütün gün oyalanmaya yeterdi.

Ziver'in zenci kadınla bir türlü bitmeyen, benim anlamadığım bir dille, konuşmaları vardı. Deniz kıyısına inince de hemen soyunur, denize girerdik. Bu ne kadar zaman sürerdi, bunu biz de bilemezdik. Geçen zamanı biz ölçemezdik ve herhalde yemek vakti gelince evden birinin, çoğunlukla Server Lalanın, olanca kuvvetiyle seslenerek yokuşu indiğine tanık olurduk. Bereket versin bu zahmeti Refik Ağa yüklenmezdi. Ona kalsa, başıboşluğun bir tokatla önünü almak kesindi.

Bu Abdi Paşa İskelesi'ne gidip gelişin bir yararı oldu: Bir gün babam beni yanına alarak Salacak deniz hamamlarına götürdü. Ve bana yüzme öğretmek üzere, hamamın en alçak merdiveninde bekleyerek durdu. Bir de benim -tam tersine- öte yandan, suyun en derin bir noktasından atlayarak balık gibi yüzmeye başladığımı görünce, oğlunun başıboşluğundan tümden habersiz olan babamın yüzünü kaplayan şaşkınlığı anlatamam. . .

Ah, İhsaniye. . Ah, Zenci bacının yoğurtları. . . Abdi Pasa İskelesi'nin kumsalları. . Ah, küçük Ziver, ah güzel Server!. .

Zavallı bahtsız, sevimli, tatlı Servercik. . . Bir gün o da ortadan kayboldu.

"Server nereye gitti? " diye sordukça bana:

"Susss!. ." derlerdi. Bir gün sabahleyin babamın anneme:

"Ethem'le Halid'i hazırlayın; birlikte kayığa alacağım!" dediğini işittim. Hazırlandık. Babam çoğu vakit İstanbul'la

İhsaniye arasını kayıkla geçerdi. Sarayburnu'ndan Abdi Paşa İskelesi'ne gelip gitmek, onun başlıca zevklerinden biriydi.

O gün Refik Ağa'yı da birlikte aldık ve dört kişi İstanbul'a geçtik. Kayıkta tek bir söz söylenmedi. İstanbul'a çıkılınca babamın Refik Ağa'yı çekerek gizlice emirler verdiğini gördüm ve o, bizim ikimizi alarak babamdan ayrıldı.

Bir saat sonra bir hastanenin koğuşunda -Yenibahçe Gureba Hastanesi olacak- Server'i yatağının içinde, kavrulmuş dudaklarla, kireçle sıvanmış sanılan donuk yüzüyle bezgin üzgün bakıp ağlarken görünce, onu her soruşumda bana niçin"Suss!." dediklerini anladım.

Böyle kadın erkek, kaç zavallının her biri, ailenin ayrı ayrı birer öğesi niteliğine girmiş olan kaç bahtsızın son yataklarına götürülmüş, onlarla vedalaştırılmıştık.

Halit Ziya Uşaklıgil

METNİ TAHLİL ÇALISMALARI

1. Yazar çocukluk hatıralarını anlatmaya başlamadan önce nasıl bir giriş yapıyor? Böyle bir girişle neyi amaçlamışlar?
2. Halit Ziya'nın Fatih Askeri Rüştiyesi ile ilgili hatırası nedir?
3. Halit Ziya'nın kalabalık bir aileye mensup olduğunu hangi ifadelerden anlıyorsunuz?
4. Metinde lala Refik Ağa, Habeş köle Server, Habeş Ziver hangi özellikleriyle tanıtılıyor?
5. Halit Ziya'nın küçükken kaplumbağası ile birlikte ortadan kayboluş olayı nasıl gelişmiş, nasıl sonuçlanmıştır?
6. Ziver'le Halit Ziya'nın başıboş yasayışları hangi sınırlar içinde devam ediyor?
7. Halit Ziya'nın babasını şaşırtan olay nedir? Bu beceri ne zaman kazanılmıştır?
8. Server'in ortadan kayboluşunun sebebi ne imiş? Sonuç ne oluyor?

Alıştırma 3:

Sözcük sayısı	366
Başlama saati	
Bitirme saati	

İSKENDERUN:

İlk kurucusu Büyük İskender olduğundan buna İskenderun demişlerdir. Sonraları bu yöre göçebe Araplar eliyle haraba uğramıştı. İbnü Ebi Davud el-Abbadi İskenderun'u yeniden inşa etmişse de yine harap olmuştu. Bu durumda iken Sultan I. Ahmed'in vezir-i azami Nasuh Paşa Hac yolunun çıkış noktası olan ama, o zaman haramiler yatağı Frenklerin durağı bulunan burada sağlam bir kale yaptırmaya girişmişti. Ne var ki kalenin yapımı tamamlanmadan Karadeniz kıyısında bulunan Sinop Kalesi'ni Kazakların bastıklarını Nasuh Paşa, padişahtan gizlediği gerekçesiyle Sultan Ahmet onu öldürtünce, İskenderun Kalesi'nin yapımı da yarım kaldı. Osmanlı Devleti'nin hafifçe bir himmetiyle onarılması ve bir liman şehri olması işten değildir. Zira Halep'e iki konak yakınlıkta olup, gemiciler için sevilen bir iskeledir. Her yıl limana iki yüz kadar Frenk ve İslam kalyonları gelip demir atarak yatarlar. Kalesi yarım kaldığından Frenkler gümrük ödemede inad ve terslik gösterip giderler. Frenklerin asi ve korsan kalyonları bu konuda zorluk çıkarsalar da tüccar gemilerinin buna karşı çıkmaları mümkün değildir. Onun içindir ki bugün de İskenderun limanı yıllık yetmiş yük akçe ile iltizama verilen bir gümrük eminliğidir. Günde yüz elli akçalık bir kazadır. Kadısına köylerinden yılda beş kese gelir. Pek güzel bir limanı vardır. Ama kalyon ve karavana kalyonları limana yanaşamayıp bir top atımı açıkta demir tutup yatarlar. Ne var ki batı tarafı açık olmakla kum çok gelirse de demir gücüyle yatılır, güzel yataktır.

Bu limanın batı tarafında iki yüz altmış mil uzakta Kıbrıs adasının Andros burnu vardır. Açık ve temiz havada Kıbrıs adasının karlı dağları görülür diyorlarsa da ben kulları görmedim. İskenderun'da Frenk ve Rumlar oturmakta olduklarından, cami, han, hamam, çarşı, pazar gibi yapılar yoktur ama, meyhaneleri çoktur.

Kimi gelen giden yolcular kış günlerinde meyhanelerde barındıklarından sanki meyhaneleri birer handır. Şehrin suyu uzaktan Kervan Pınarı'ndan eşeklerle getirilir. İskenderun çukurda kaldığından gelen ve geçenler bu Kervan Pınarı'na inerler.

İskenderun'da yedi kralın balyoz vekilleri yani konsolosları vardır. Asıl balyozları Halep'te Balyoz Hanı'nda otururlar. İskenderun, Halep ve çevresinin iskelesi olduğundan gümrük binası yanında büyük mahzenleri vardır. Frenkler gece gündüz burada alış veriş ederler. Öyle ki Murtaza Paşa efendimiz buradan geçerken denizde yatan yirmi altı parça kalyon, "safa geldin" anlamına o denli top şenlikleri ettiler ki, her gemi ateş ve dumana büründü.

İskenderun'dan kalkıp kervan ile Kervan Pınarı'ndan geçtikten sonra yine kıble doğrultusunda kimi deniz kıyısından, kimi yüksek tepelerden giderek Kargasekmez adındaki beli, can yakıcı bin bela çekerek, rahmet sularını içerek geçtikten sonra ona yakın olan Gökgedik'i de aştık. Biraz sonra Belen (Beylan) kasabasına geldik.

Evliya Çelebi (Seyahatname)

METNİ TAHLİL CALIŞMALARI

1. Metinde İskenderun'un tarihi ve ekonomik durumuyla ilgili hangi bilgiler verilmektedir?
2. İskenderun kalesi niçin yarım kalmıştır ve bu yarım kalış nasıl bir olumsuzluğa sebep olmaktadır?
3. İskenderun halkı, yasayışları ve halka açık yerler hakkında hangi bilgiler verilmektedir?
4. İskenderun'u ticaret merkezi haline getiren faktörler nelerdir?
5. İskenderun ve çevresi hakkında verilen bilgiler nelerdir?
6. Okuduğunuz metinde hangi bilim dallarını doğrudan ya da dolaylı olarak ilgilendiren ifadeler vardır?

Alıştırma 4:

Sözcük sayısı	779
Başlama saati	
Bitirme saati	

FAHİM BEY VE SİZ:

Roman, tarihe sığmayan, şekle ve nizama tâbi olmayan, hikâye, dram, şiir, hatta yazı sanatının bütün unsurlarını ihtiva eden, insanı ister tek, ister her tarafından birden kavrayan en hudutsuz bir sanattır. Roman, gelmiş gelecek her nevi görüşte hayat tasvirini ihtiva edebilen; fakat hiçbiri ile ölçülmeyen bir edebiyat şubesidir. Bununla beraber romandan genellikle vak'a, hareket, mükamele ve en ziyade karakter temsili beklenir.

Fahim Bey ve Biz'in muharriri eserinde sadece bîr tek karakter yaratmak istemiş ve onu bütün teferruatı ile, âdeta eski Flaman ressamlarının itinası ile, hatta eskiden hesap işleri işleyen kadınların titizliği ile işlemiştir. Romanın birinci kısmında Fahim Bey'in portresinden başka bir şey yoktur. Fakat bu portre, Türkiye'nin XIX. asır sonlarında XX. asır başlarında geçirdiği geçiş dönemlerinin ortaya attığı, sınıflaması zor bîr insan örneğini bütün zaman için Türkçe'de tespit etmiştir.

Muharrir, bu portredeki adamın, dumanlı bir zemin üstünde, alacalı bir çerçeve içindeki zıt yorumlara müsait hayatını belli bir cepheden, yani dışından işliyor. Tamam olur olmaz, kara tahta üstünde halledilmiş bir hesap meselesini siler gibi süngerle siliyor. Sizi bir tarafa çekiyor, kendi çizdiği bu insan resminin, yine kendi kafasında uyandırdığı sualleri, muhtemel izahları sizinle münakaşa ediyor. Bu ikinci kısımda artık Fahim Bey ile karşı karşıya değilsiniz, sadece muharrirle başbaşasınız.

Bu kısımda münakaşa konusu hâlâ Fahim Bey'in portresi, yeni dünyanın muhtelif hayat görüşlerine göre yapılmış binalar arasında üslûbunun başkalığı ile gözünüzü alan, fakat sadece dışından seyredilen bir konağa benziyor; halbuki ikinci kısımda muharririn kendisi, herhangi bir binayı dışından değil, bütün taksimatı ile içinden gezdiriyormuş gibi dimağının ve kalbinin her köşesini size açıyor.

Fahim Bey bize bir gazetedeki ''Ölüm ''haberi ile takdim ediliyor. Eski bir maslahatgüzar imiş, hayır değilmiş, ya bu haber neden çıkmış? Çünkü Fahim Bey, Çetine sefaretinde birkaç gün vekil sıfatı ile maslahatgüzarlık etmiş ve hayatta iken bundan sık sık bahsedermiş. Fahim Bey bize"orta yapılı, orta yaşlı, teni kehrüba gibi sarımtırak, dudaklarının üstünü kaplayan muntazam kesilmiş sert ve koyu siyah bıyıkları ile. . .", "Dışlarından ziyade içlerine bakar gibi görünen sabit siyah gözler" i ile takdim edilince onu Snob sıfatı ile başımızdan atamayacağımızı hissediyoruz.

Muharrir, Fahim Bey karakterini kısmen Shakespeare (Şekspir) dramlarındaki usul ile işliyor. Evvelâ dostlarının ve düşmanlarının onun hakkında söylediklerim anlatıyor. Fahim Bey'in karakter olarak bir drama uyabilmesi için lâzım gelen başlıca şart, yani kendi sözleri mevcut değildir. Esasen muharrir romanına hiç hareket koymamıştır.

Muharirin babası, Fahim Bey'in hayatının ana hatlarını şu suretle çizer: Bursa eşrafından, İstanbul'da tahsil etmiş, hariciyeye girmiş İstanbul'da cebinde beş para yokken borçla, harçla koskocaman bir konak tutmuş, bu suretle hemşehrilerinin gözünde ehemmiyet kazanmak istemiş. Avrupa'ya sefaret kâtipliği ile çıkmıştır. Fahim Bey'in karakter portresi, işte bu iskelet etrafında birtakım gölgelerin fısıldadıkları küçük küçük hikâyelerle tamamlanır.

. . . . . .

Fahim Bey karakterini lâyıkı ile belirtmek için kendi sözlerinin eksik olduğunu söylemiştik; ikinci eksik de bu tarzda karakter çizilirken kullanılan zıt karakterdir. Bununla beraber bir dereceye kadar Hacı Enişte bu noksanı telâfi etmiş oluyor; fakat bu çok hafif geçen bir tezattır. Sabit bir resim arkasında uçuşan gölgelerden meydana gelmiş olan bu karakter romanını, muharrir, daha fazla bir nevi gölge oyunu tekniği ile, bir nevi zıllu hayal ile, ince; fakat etsiz ve kansız bir sanat ile ifade etmiştir. Gözlerimizin önünde hayali uzun bir müddet tuttuktan sonra üstünden bir sünger geçirdiği bu portrenin sahibine ve onun delâleti ile sezdiğimiz muhtelif cereyan ve tesirlere koyduğumuz teşhis nedir?

Portrenin zemini bütün manasıyla bir vilayet gencinin ruhudur. Ciddidir, mizahtan (humour), nükteden (esprit) eser yoktur. Hakikati hâlde Anadolu hakkında kuvvetli bir mizah, İstanbullularda parlak nükteler vardır. Fakat vilayet merkez ve kasaba gençlerinin ekseriyetinde bunun ikisi de az görünür. Bu gençlerin üzerinde payitaht, memuriyet, mevki, bilhassa Avrupa'nın sihirli bir tesiri vardır. Fakat Fahim Bey bu tesire rağmen bunları elde etmek için ağırbaşlılığından birşey feda etmiyor, veyahut bunların arkasından koşmaya mahcubiyeti mani oluyor.

(. . .)

Romanda geçen hikâyelerin hemen hepsi biz yaştakilerce malûm, şuna buna atfedilen garipliklere aittir. Fahim Bey bunların hangisidir bilmiyorum. Fakat bu kısımda artık sözkonusu olan Fahim Bey değil, muharririn kendisidir.

Muharrir açık bir şekilde Proust (Puros) 'tan mülhem olmuştur, sonuna kadar Tanzimatçıdır; çünkü daima Garplı kalıyor. Ruh ve rüya üzerinde duruşlarında, akliyeci ve maddiyatçı bir dünyaya karşı tepkisinde biraz daha Abdülhak Hamid'in tesiri görülüyor. Muharririn en çok dikkatini

çeken tarafı, lisanda hayli Edebiyat-ı Cedide akliyeciliği, "determinizm"i ona fazla sathî geliyor ve hayat muammasını halletmeye yetmiyor. Karşımızda, dünün ve bugünün moda akımlarını geçici birer safha telâkki eden, fakat istikbalin hangi istikametlere doğru yol aldığını tamamen kestiremeyen bir zihniyet görüyoruz. İşte "Fahim Bey ve Biz", birinci kısmında dünün kargaşalığında vücut bulan bir insan terkibinin başarılı denilebilecek bir teknikle çizilişidir; ikinci kısmı felsefe yapmaya eğilimli bir zihniyetin romanıdır. Birinci kısımda, yapmak istediği şeyi, yani asıl kumaşın sağlam taraflarını gösteren karakteri bütün zaman için çizmiştir. İkinci kısmına gelince, bunu romanın içine koymaktansa bu mukaddime çekilince başına koymuş olması daha uygun olurdu kanaatindeyim.

Halide Edip Adıvar

METNİ TAHLİL CALIŞMALARI

1. Yazara göre- roman nedir?
2. Abdülhak Şinasi, "Fahim Bey ve Biz" romanında ne yapmak istemiştir?
3. Fahim Bey nasıl bir insan olarak tanıtılıyor?
4. Halide Edip, bu romanı kaç bölüme ayırıyor ve bu bölümler hakkındaki görüşlerini nasıl ifade ediyor? Kısaca açıklayınız.

Alıştırma 5:

Sözcük sayısı	928
Başlama saati	
Bitirme saati	

ÜZÜMCÜ:

Büyükada'da. Temmuz başlangıcı. Öğle üstü. Güneşin eriyip toprakları, yaprakları kavrayıp kavurduğu, yalayıp parlattığı bir gün, Gökten dökülen sıcak, yanakları yakıyor, göğüsleri eziyor, neferleri tıkıyor. Elle tutulabilir bir alev hâline geliyor. Ortalık gözleri kamaştıracak derece aydınlık. . . Karşıdaki çamlar yanık, siyah birer leke gibi duruyor. Bu kadar nâra dayanamayan gözler sönüyor ve kapanan göz kapakları altında kımıldanmak istemiyordu. Yer, gök bir kor hâlinde için için yanıyordu.

Baygın, geniş sükûtun içinde tâ uzaklardan, iskele tarafından, akisler hâsıl ederek korkunç, vakur bir seda kükredi:

Kaaarpuz. . . Karpuz!. . .

Köşklerin camlarına çarparak, çamların tepelerinden aşarak kızgın bir kartal yüceliğiyle dağların sırtlarından uçan bu sesten ürken bir küme güvercin karşıki çamlıktan havalandı.

Kaaarpuuz!. . .

Bu sedaya Nizam tarafından daha dik, daha iri bir ses aks-i seda cevap verdi:

Çaaavuuş!. . .

Sükût!. . . Sanki bu dik, kalın, büyük sesin azametinden var olan her şey bir saniye için, ürkmüş, titremişti. Sükûtun altında sinmiş duran dağlara, denizlere bu iki sesin yüksekliği hâkimdi.

Çaaavuuuş!. . . Çaaavuuuş!. . .

Sesi kadar yüksek vücudu yuvarlak ve kır sakalı, açık yanık göğsü, kalın tozlukla baldırları, saf çehresi arkasında seksen okka çeken içice geçmiş iki küfesiyle bir erkek heykeli şimdi karşımda duruyordu:

- Baba, sen kumanda eder gibi üzüm satıyorsun. Sesin gürlüyor!

- Bağırmıyorum ki. . .

Üzümünü verdi. Yukarıki tepeye tırmanmaya başladı. Etrafı çınlatıyordu:

Çaaavuuuş!. . .

Ben bu sese, bu sesi hâsıl eden cevhere hayranım.

Şimdi yanımızdaki sokaktan bir satıcı daha geçiyor: Biraz daha uzaktan"çalı fasulye, kemer patlıcani" sesleri alçaklarda paytaklanarak yayılıyor. Bunların üstünde uçan"çaaavuuuş!" narasının yanında bu yıpranmış, çatlamış sesler ne kadar âciz, ne kadar pest kalıyordu.

Evin arka penceresine koştum. Üzümcü tepeye varmıştı.

Yolun kenarındaki kayanın üstüne küfesini koydu. Ellerini belindeki kızıl kuşağın ön tarafına soktu. Açık göğsü, çıplak, sert baldırlarıyle bir kuvvet âbidesi vaziyetinde durdu. Kibirli kalın kaşları altında mütehakkim ağır dönen iri gözlerinden fırlayan nazarlarıyle, Marmara'nın dalgalarına, karşıki sahile mavi göğü, lâcivert deniziyle, altın köpüğü renginde güneşinin ışığıyla mavi gözlü, sarı saçlı bir kıza benzeyen sevimli, sevgili yurdunun taşına, toprağına derin derin baktı. . . Bu bakıştaki esrar, bu bakıştaki feryad, memleketi için:

"Allah! dedim, yatağına dayandım;

Ben seninçin al kanlara boyandım." beytinin mağrur bir açıklaması idi.

Pencerenin önünde bu canlı kaleyi hayretle, hürmetle seyrediyor; bunun, (. . .) üstünde mavili, kırmızılı yemeni

sarılmış kalıpsız, püskülsüz fesi, ayağında yırtık çarığı, sırtında alaca mintanının üstünde koyun postundan dağarcığı olduğu hâlde sırayı bozmamak için bir kuzu gibi seğirte, sıçraya Harbiye Nezâreti'nin büyük kapısından içeri girdiğini görüyordum.

Bugün uçuk benzinle, yırtık cepkeninle bir vatan kurbanı teslimiyetiyle girdiğin devlet kapısından, asker ocağından, yarın yeni elbisenle, kızıl fesinle bir âmir kurumıyle çıkarsın! O zaman, bugünkü zayıf, yarın kuvvetli bir kahraman olur; bastığın yerleri titretirsin!. . . Atın dizginini kavrayıp, kılıcını çektiğin, tüfeğini omuzuna vurup, süngünü taktığın vakit bugünkü köylü, yarın korkunç bir asker olur; âsîleri sindirirsin!, . . Tarlanı çapalar, davarını güderken hakaret görürsen bugünkü koyun, yarın yırtıcı bir kaplan kesilir; yuvanı bozanları ezersin!. . . Seni böyle bir an içinde değişmiş görenler sanırlar ki bu sağlam vücut yalnız asker elbisesi giymek, bu sert pençeler yalnız silâh kullanmak, bu kalın ses yalnız siper almak için yaratılmıştır.

Senin o tabur hâlinde bir çelik kütlesi katılığında yürürken takındığın o salâbet, o heybeti görüp de, sana güvenmemek, seni sevmemek kabil değildir.

Sen gürbüz ninenin, gür ve temiz sütünü daha emerken ululuk sebat ve tahammül, itaat ve hükmetme gibi âmir olmak için yaratılmış bir cinsin faziletlerine sahip olmuşsun. Bu hâkimiyet esaslarını başka milletler mekteplerde, medreselerde anlarlar. Sana bu meziyetleri ninenin iri siyah bakışı, babanın kükreyen dik sesi, Kur'ân-ın esrarengiz ahengi öğretmiş.

Yırtık şalvarınla da onurlusun; mahkûm olsan da hâkimsin; yaltaklanmaktan ziyâde tecebbüre eğimlisin; fikrinde azmin gibi sabitsin; sertsin, sertliğinde kabalıktan, bayağılıktan ziyade âmiriyet kuvveti, soyluluk lâubaliliği vardır. Hiddetle yıldırım gibi gürlediğin hâlde incelikle bir bulut gibi ağlarsın; saflık ve temizlikte bir melek, ısrarda bir devsin. . . Onun için dünyada

eşi bulamaz bir millet olmuşsun. Düşündüğün zaman bir arslan temkiniyle ağır ve sakin duruşundan, kızdığın vakit ki azim ve şiddetin anlaşılmaz. Uzun kirpiklerin altında utangaç ve durgun düşünen iri gözlerin bir kere açılmasın; kalın kaşların bir kere çatılmasın; o zaman varlığın, benliğin köpürür, taşar; o zaman yüce kudretin, büyüklüğün parlar, yükselir. Oz aman girişti̇ğin işi mutlaka başarırsın. (. . .)

İnce işlere alışmaya vaktin olmasa bile, kol gücüne bağlı teşebbüslerden lezzet alırsın. Kara topraktan, ak ekmeğini çıkarırsın.

Fikrinde inatçı, muhabbette inatçı, muharebede inatçısın. Yeniliğe çabuk alışmazsın; fakat bir defa da alışırsan bırakmazsın. Safsın; seni çekemeyenler böbürlenmekle değil, ekseri yaltaklanmakla sana zarar verirler. Ayakların, kolların bir boğa gibi ağır ağır kımıldarken tavrından tükenmeyen bir tahammül, yılmayan bir azim belli olur. O engin denize benzersin ki yavaş yavaş coşar ve coşunca da pek hırçın olursun.

Maddî menfaate ehemmiyet vermezsin. Para denilen mâden parçasına i'tibar etmezsin. Suçun budur. Müsrifliği asalet icabı sayarsın.

Vakarın benliğine galip gelir. Cananını canına tercih edersin. Ekseri başkaları için yaşar; başkaları için çalışır; başkaları uğruna ölürsün. Başkaları seni beğendiği hâlde sen kendini sevmezsin. Ne zaman köyünde önüne bir önlük koyup makine başına geçecek, ne vakit eline pergel alıp masaya yaslanacaksın? Ne zaman dükkânının tezgâhında sermayenin faizini hesap edeceksin? . . . Senden bunu bekliyorlar, sana bu kusuru buluyorlar. . . Fakat vakit kalıyor mu? Keseni doldurmak için değil, karnım doyurmak için kullandığın sapanın demirini tarlanın ortasında bırakıp tüfeğin çeliğine sarılıyorsun. . . O huduttan bu hududa koşuyorsun. . . Bulgaristan'da ölüyor, Yunanistan'da ölüyor, Acemistan'da ölüyor, Sırbistan'da

ölüyor; yalnız yurdunda, köyünde ölemiyorsun. (. . .) Yavrun Mehmedçiği seve seve büyütemiyorsun. . .

Bir ulu çınarsın ki kırılır, eğilmezsin; ölür, inlemezsin. . . Kanınla çorak kumlukları sularken ekmeğini alnının terine batırır yer, yine düşman karşısına yaralarınla beraber her yerde bir istihkâm gibi çıkarsın. . . Sen zâlim heybetinle bir mazlumsun; ninenin, atanın bucağında bir garip; ananın, babanın kucağında bir yetimsin!. . .

Dul analarla dolu olan şu Anadolu bir üvey nine kadar sana cefakârdır. . . Sen Şark'ın kınına giremeyen bir kılıçsın; döğüle döğüle tavlanır, vurula vurula kırılırsın. Yine her parçandan bir kıvılcım, her kıvılcımdan bir şimşek çıkar, İlâhî bir kuvvetin, ebedî bir feyzin var, ey Türk!. .

Ahmet Hikmet Müftüoğlu

METNİ TAHLİL CALIŞMALARI

1. Yazar, üzümcüyü nasıl tasvir etmektedir?
2. Üzümcünün sesi, beden yapısı, hali ve tavrı yazarda nasıl bir etki bırakmıştır?
3. Yazar hangi paragraftan sonra üzümcüyü bir asker, bir kahraman, kısacası bir Mehmetçik olarak görüyor?
4. Yazara göre Mehmetçik'in özellikleri nelerdir?

Alıştırma 6:

Sözcük sayısı	641
Başlama saati	
Bitirme saati	

YÜKSEK ÖKÇELER:

Hatice Hanım pek genç dul kalmış zengin bir hanımcağızdı. On üç yaşında iken altmış altı yaşında bir kocaya vardığı için izdivaç denen şeyden nefret etmişti, işte hemen hemen on sene vardı ki erkeğin hayali zihnine romatizma, balgam, pamuk, vantuz, tentürdiyot yığınlarından yapılmış pis, abus, lanet bir heyula şeklinde gelirdi.

- Gençler başkadır!

Diyenlere:

- Aman, aman!. . Onlar da bir gün olup ihtiyarlamazlar mı? Sonra dertlerini kim çeker?

Diye haykırırdı. Başlıca merakı temizlikle namusluluktu. Göztepe'deki köşkünü hizmetçi Eleni ile, evlâtlığı Gülter'le her sabah beraber temizler, alıcısı Mehmet'i her gün tıraş ettirir, zavallı Bolulu oğlanı tepeden tırnağa kadar giymeğe mecbur ederdi. Eleni de, Güller de son derece namusluydular. Kileri kitlemezdi, paraları meydanda dururdu. Hele Mehmet'in namusuna diyecek yoktu. Konuşurken gözlerini kaldırıp insanın yüzüne bile bakmazdı. Hatice Hanım köşkten hiçbir yere çıkmadığı için işi gücü adamlarını teftişti. Habire odaları dolaşır, tavan arasına çıkar, mutfağa inerdi. Dedi ki:

Benim gibi olun. Ben kimse ile görüşüyor muyum? Sakın siz de komşuların hizmetçileriyle, uşaklarıyla konuşmayın. El, insanı azdırır.

Mehmet bile bu nasihati noktası noktasına tutmuştu. Arka bahçedeki mutfağında ona misafir hemşire filân, hattâ yabancı bir kedi bile girmiyordu. Hatice Hanım belki günde on defa iner, onu yapayalnız, tenceresinin başında bulurdu.

Hatice Hanımın temizlik, namus merakından başka bir de yüksek ökçe merakı vardı. Güzeldi, tombuldu, cıvıl cıvıl bir şeydi. Fakat boyu çok kısa olduğu için evin içinde de bir karışa yakın ökçeli iskarpinler giyerdi. Âdeta bir cambaza dönmüştü.

Bu yüksek ökçelerle merdivenleri takır takır bir hamlede iner, ayağı burkulmadan bir aşağı bir yukarı koşar dururdu. Nihayet bir baş dönmesine uğradı. Çağırdığı doktor ilâç filân vermedi:

- Bütün rahatsızlığınıza sebep bu ökçelerdir, Hanımefendi, dedi. Onları çıkarın, rahat, yünden, yumuşak bir terlik giyin, hiçbir şeyiniz kalmaz.

Hatice Hanım doktorun tavsiye ettiği bu yünden terlikleri aldırdı. Hakikaten rahattı. İki gün içinde başının dönmesi falan geçti. Dizlerinde, baldırlarında sızı kalmadı. Fakat böyle tam vücudu rahat ettiği sırada ruhu derin bir azap duydu. Dokuz senelik adamlarının iki gün içinde birdenbire ahlâkları bozulmuştu. Eleni'yi kendi diş fırçasıyla ağzını yıkarken, Gülter'i kilerde reçel kavanozunu boşaltırken görmüştü. Mehmet'i et günü olmadığı halde, bol bir sahan külbastı yerken yakaladı."Ne oldu bunlara Yarabbim? Bunlara ne oldu, bunlara? " diyordu.

Bir hafta içinde adamlarının on beşten fazla hırsızlığını, yolsuzluğunu tuttu. Hele Mehmet'i komşu paşanın neferiyle koca bîr lenger pirinç pilâvını atıştırırken görünce hiddetinden ne yapacağını şaşırdı. O gün her tarafı kilit kürek altına aldı."Bakalım şimdi ne çalacaklar? " dedi. Hakikaten çalınacak bir şey kalmamıştı.

Ertesi gün biraz geç kalktı. Aşağı indi. Gülter'le Eleni meydanda yoktu. Yürüdü, mutfağa doğru gitti. Gözleri aralık kapıya ilişince azıcık daha nefesi duracaktı. Mehmet ocağın başında kısa iskemleye çökmüş, bir dizine Eleni'yi, bir dizine Gülter'i oturtmuş, kalın kollarım ikisinin bellerine hâlâttan bir kemer gibi sarmıştı. Hatice Hanım bu levhanın rezaletini görmemek için hemen gözlerini kapadı. Fakat kulaklarının kapağı olmadığı için konuştuklarını duymamazlık edemezdi.

Mehmet diyordu ki:

- Ülen Gülter, artık sen şeker filân getirmeyon.

Gülter:

- Her taraf kilitli, ne yapayım?

Diyordu. Mehmet, tuhaf bir şapırtı içinde Eleni'ye de:

- Ülen, gece niçin gelmeyon? Sana halva yapıp saklayon.

Sualini soruyor, Eleni:

- Yakacağız vire! Sonra Hanım bizi kovazak!

Diye çırpınıyordu.

Aralarında çıtır pıtır bir hasbihal başladı. Hatice Hanım gözünü açmıyor, merakla dinliyordu. Gülter:

- Ah o terlikler! dedi, her işimizi bozdu. Hanımın geldiği hiç duyulmuyor. Ne yapsak yakalanıyoruz. Eskiden ne iyiydi. Yüksek ökçelerin takırtısından evin en üst katında kımıldadığını duyardık.

Hasbihal uzadıkça kendi göremediği başka rezaletlerin mufassal hikâyelerini işitiyordu. Dayanamadı. Gözlerini açtı:

- Sizi alçak, hırsız namussuzlar! Defolun şimdi evimden!

Diye haykırdı.

- …

Bu dokuz senelik sadık hizmetçilerini bir çırpıda hemen kapı dışarı etti. *

Ahçı, işçi, artık eve ne kadar adam aldıysa hepsi arsız, hırsız, yüzsüz, namussuz çıkıyordu. Tam iki sene bir

adamakıllısına rast gelmedi. Malı, mülkü varken, hiçbir sıkıntısı yokken bu hizmetçi üzüntüsünden zayıflıyor, sararıp soluyordu. Baktı olmayacak. Yine yüksek ökçeli iskarpinlerini giydi. Hizmetçilerinin arsızlıklarım, uğursuzluklarım, namussuzluklarım göremez oldu.

Benzine kan geldi: Gerçi yine başı dönmeğe başladı. Fakat sesi işitilmeyen ökçesiz terlik giydireceğini düşünerek doktora kendini göstermiyor, "Hiç olmazsa yüreğim rahat ya!" diyordu.

Ömer Seyfettin

METNİ TAHLİL ÇALIŞMALARI

1. Hatice Hanım, fizik ve ruh yönüyle nasıl bir kadındır? Evlilikten nefret edişinin sebebi nedir?
2. Hatice Hanım'ın yanında kimler çalışmaktadır? Onlardan neler istiyor?
3. Hatice Hanım'ın rahatsızlığı nedir? Doktor, bu rahatsızlığın geçmesi için ne tavsiye ediyor?
4. Doktorun tavsiyesine uyan Hatice Hanım nelerle karşılaşıyor?
5. Karşılaştığı olumsuzluklar karşısında Hatice Hanım'ın tavrı nasıl oluyor? Problemlere çözüm getirebiliyor mu?
6. Hatice Hanım son çare olarak ne yapıyor?

Alıştırma 7:

Sözcük sayısı	1297
Başlama saati	
Bitirme saati	

HİMMET ÇOCUK:

Elvanlar'da ihtiyar bir kılavuz aldık. Köy kısmen yanmış, perişan, herkes fersiz ve şaşkın gözlerle kamyon denilen canavarın gereksiz gürültüsüne bakıyordu. Herkesin ruhunda sonu gelmeyen meşakkatin, açlığın, her günün gizli felâket ihtimallerinin yoğurduğu üzüntü ve aldırmazlık vardı. Onun için kimse Uşak'a kadar gelmek istemiyordu. Parayı ne yapacaklardı? Ne alırdı ki? Yalnız zayıf yüzlü bir ihtiyar halsiz bir sesle:

- Ben İney'e kadar yolu biliyorum. Fakat beni Uşak'a götürürseniz ve bana orada bir okka tuz verirseniz gelirim, dedi. Akşam karanlığı basarken kamyon mırıldanarak, homurdanarak Anadolu'nun ıssız, yolsuz çölüne daldı.

Kamyonda İstanbul gazetecileri vardı. Yunan ordusunun emsalsiz mezaliminin külleri ve feda sahnesi üstünde inceleme yapacaklar, ben cephenin Yunan mezalimi raporunu hazırlarken onlar da ajansla Türkün felâketini dünyaya bildireceklerdi Anadolu'da hâkim, insan değil tabiattır. Kuytu ormanlar, batak ovalar, sarp keskin yokuşlar, sonra karanlık kımıldı-yormuş gibi insanı keserek, dondurarak esen acı rüzgârın ortasından bin bir zahmetle bilmem kaç saat geçti?

İney, bir derenin yamacından kurşuni bir yangın harabesine dönmüş bir köydü. Kamyon hırlayarak, çırpınarak köyün yoluna girerken dünyada hilkat-i Adem başlamış gibi etraf insan sesinden, hayatından uzaktı. Yalnız bir sürü çakal acı

acı, karanlık esiyormuş gibi dereyi yalayıp geçen rüzgârla ahenk içinde uluyordu. İçimden:

- Eyvah, köyden hepsi gitmiş, nasıl soruşturma yapacağız? diyordum.

Biraz sonra sağda bir kaya kovuğunda kızıl bir alevin önünde ısınan iki hâki gölgenin kımıldadığını gördüm. Karanlık dereye, kurşunî yangın harabesi olan yamaca vuran yegâne ışık bu ateş ve kamyonun yürüyen iki göze benzeyen fenerleriydi. Köprünün önünde şoför kocaman, işe yaramaz makineyi durdurmaya çalışırken önünde birkaç karaltı kımıldadı. Sonra ışığın beyazlattığı taşlı yolda siyah cübbeli, beyaz sarıklı, siyah sakallı bir adam, arkasındaki henüz ışığın sahasına giremeyen karaltı halindeki arkadaşlarından ayrıldı. Hiç unutamayacağım açık bir sesle:

- Halide onbaşı, sizi (ney istasyonunda) bekliyorduk, dedi.

- Geleceğimizi nerden biliyordunuz?

- İstasyonda biliyorlar. Soruşturma heyeti gelecek, dediler.

Bu sesten gazeteci arkadaşlar hemen harekete geldiler, kalem kâğıt çıkardılar, kamyondan fırladılar, karaltılardan incelemeye başladılar. Kaç ev yandı? Kaç kişi öldü? . . Siyah sakallı adam yanıma geldi. Fenerlerin verebildiği ışıkla notlarıma yiyecek gibi baktı.

- Kaç ev mi? Bütün köy yandı. Kaç adam mı öldü? Sayısını Allah bilir. Eşkıya gelir Öldürür, düşman gelir öldürür, yakar soyar. Görüyorsunuz ya ne ev, ne yiyecek, ne giyecek var. Sen onları şimdi bırak, İsmet Paşa 'ya başka şey söyle!

- Benim işim bunları yazmak.

Biraz daha hırçın ve sesi titrek:

- Senin işin bizim hâlimizi söylemek. . . Kaç ev yandı, kaç kişi öldü, karnımızı doyurur, başımızı örtecek dam yapar mı? İsmet Paşa'ya söyle. . .

Sesinde hayat için mücadele edenlerin âmiriyeti vardı; muti, sordum.

- Ne söyleyeyim.

- Ev isteriz, rüzgâr bıçak gibi kesiyor, çocukların başım sokacak kovuk bile yok. Uşak'ta birçok kereste ve Yunan esiri varmış, bunlardan bize verilmesini emretsin. Hemen kendimize dam yapalım.

Ekmek isteriz, askerî ambarlarda buğday var, bir saat ötede. . . Emretsin, bize versinler, çiğ olsun çocuklarımıza yedirelim. (Sesi acıyla, merhametle yırtılarak devam etti) Büyükler söz anlıyor, sesi çıkmıyor ama çocuklar söz anlamıyor, açlıktan hep ağlıyorlar, sabaha kadar ağlıyorlar, bunu Paşa'ya söyle. . .

Çakal ulumasıyla, rüzgârın iniltisi arkasından öyle zannettim ki aç çocuklar ağlıyor, göğsü sütsüz, boş, sırtı çıplak analar yumruklarım sallayarak dünyaya, talihe, hayata haykırıyorlar.

- Yazdım, dedim. Şimdi bize Uşak'a kadar bir kılavuz verin.

Herkes birbiriyle konuştu; danıştı, sonra:

- Şu çocuk sizi yola çıkarsın, dediler.

Kocaman kurt derisi gocuk, kalın çizmeler, yün başlık artık ısıtmıyor, yakıyordu. Bütün gün yemek yememiştik. Yanımızda ihtiyaten alınmış yarım çuval peksimet vardı ki o da daha ziyade yanımdaki şoförle kamyondaki iki muhafız askere aitti. Fakat ne onlar, ne arkadaşlar, biraz evvel açlıktan şikâyet ettikleri hâlde, yemek arzusundan bir günahmış gibi bahsetmiyorlardı. Yalnız makineyi düzeltmekle meşgul görünen nefer şoförün bir şey söylemeden içini yakan bir arzusu kalbime geçti, yavaşça:

- Peksimedi köylülere verelim mi? dedim.

Bu söz yanmak için bekleyen kuru çıra ile temas eden bir kıvılcım gibi oldu. Nasıl oldu bilmiyorum, üç nefer peksimet çuvalını yakalamış, titremiş gölgelere zorla dağıtıyorlardı. Onurlu ve mütehammil bir ses:

- Uşak'ta belki ekmek bulamazsınız. Yanınızda kalsın, diyordu.

Yine kamyon hırıldadı, homurdandı, çatırdadı ve karanlığa, rüzgâra daldı. Yer olmadığı için kılavuz Himmet kamyonun basamağında, yanımda ayakta duruyordu. Kamyona tutunan küçük çocuk elinin zaafını zavallılığını görmekle beraber İney'deki küçüklerin açlık feryadıyla içim dolu gibiydi. Acı acı düşünüyorum. Bu kaç senedir gezdiğim sahada kül olan, sükkânı aç ve ölmeğe mahkûm olan kaçıncı köydü?

- Anadolu hilkat günlerinin ilk devrelerindeki yoksulluk, harabı ve vasıtasızlık içinde idi. Yeni Türkiye'yi inşa edecek millete yine Hazret-i Âdem'den sonraki devlere benzeyen kudret ve mesaj kabiliyeti lâzımdı. Evsiz, ekmeksiz, karamsar bir halk. . . Dünya onların zafer destanını söylerken onlar ölümün gözlerinin içine bakıyorlardı. Memleketi kim yapacak? Nasıl yapacağız? Yanımda üz; fakat sakin bir çocuk sesi:

- Burası Kuzgunderesi, teyze!

Başımı çevirdim. Küçük, zayıf bir yüzü vardı. Çenesine doğru uzanan ensiz yanağının derileri büzülmüş, çene iskeleti olduğu gibi seçiliyordu. Bu açlık yeis içinde başının öyle derunî bir sevimliliği, insanı hayata davet eden bir kudreti vardı ki sordum:

- Himmet, niçin peksimedini yemiyorsun?

- Sonra yerim teyze!

- Hele bir ye de sonra konuşalım.

Yavaş yavaş koynundan küçük lokmalara ayırarak çıkardığı peksimedi yemesini bekledim. Çenesinin bütün iskeleti, peksimedi çiğnedikçe daha bir açıklıkla meydana çıkıyordu. Birdenbire gocuğumun içine küçük başını almak, bilmem neden vaktiyle kendi çocuğumu uyuturken söylediğim ninniyi söylemek istedim. Fakat bu arzum çok sürmedi. Küçük kuru yüzde merhameti, zaafı meneden bir olgunluk sezdim. Sakin ve arkadaş olmasına çalıştığım bir sesle konuşmağa başladım.

Büyük bir gururla on üç yaşında olduğunu söyledi. Yedi yaşında anasız, babasız, ihtiyar bir nine, genç bir kızkardeş, bir çift öküzle kalmıştı. Öküzlerle kocasız iki kadının tarlalarını senelerce sürmüş, ortakçılık etmiş, ninesini, kardeşini beslemiş, hattâ kızkardeşini ere vermişti. Fakat bir gün o yöreye bir hayvan hastalığı gelmiş, iki öküzü birden ölmüştü.

Hikâyenin burası kalbimi burdu. Sordum:

- Ne yaptın?

Sükûnla omuzlarını sîlkti. Hiç, ne yapacaktı? Öküzsüz çalışmış, gündeliğe gitmiş, dul kadınların tarlalarını sürmüş, üç sene çalışmış ve nihayet iki şişman kocaman dombay almıştı.

Hikâyenin burası yine kalbimi heyecana verdi. Kimsesiz, sekiz dokuz yaşında, kuru Anadolu'da mesaisi ile iki manda alan çocuk, bu benim, anladığım bildiğim kahramanlığın en yüksek derecesi gibi bir şey.

Avusturalya'yı kuru topraktan bayındır hâle getiren, vahşi Amerika'yı mesaisi ile yenip medeniyet merkezi yapan ruhlar bu nevî ruhlardır.

- Dombaylar duruyor mu?

Bu defa gözlerimi yaşartan bir ifade ile ince omuzlarını silkti. Kamyon karanlık bir vadiden geçiyordu. Anadolu'da vadiler, yarlar, uçurumlar insanın muhayyilesini ve arkasını soğuk soğuk ürpertir. Hicretlerin, kavgaların, cinayet ve soygunculukların sahnesi oralardır.

Üç ay evvel bir uğursuz derede Yunanlılar, Himmet Çocuk'u yakalamışlar, kesmeğe yatırmışlar, iki nefer arasında münakaşalar olmuş, biri arabasını, mandalarını alıp bırakmak, öteki öldürmek istiyormuş, nihayet salıvermek isteyen demiş ki:

- Arabasında yumurta varsa bırakalım, yoksa keselim.

Himmet Çocuk'un sakin sesi titreyerek:

- Ninem yolda yesin diye iki yumurta haşladıydı, teyze. . . dedi.

Derenin sağ tarafındaki uçurum üstünde karanlık rüzgâr tuhaf tuhaf uluyor. Çocuk susmuş, kamyona yapışmış gidiyordu. Tabiî bir sesle:

- Seni Uşak'a kadar götürelim. Himmet, dedim. Sen dönmekten korkmazsın, bilirim; fakat biz yolda bir yanlışlık yaparız, şoför bilmiyor.

- Olur, teyze.

Nefer şoförün yarım aydınlıkta kayadan oyulmuş gibi sabit erkek yüzü garip bir tebessümle harekete geldi.

Uşak'a girerken düşündüm. Anadolu'da geçen senelerimle yüz haneden otuz haneye eriyerek dağılan, ölen erkeksiz ve kimsesiz köylerde Himmet Çocuk'un eşlerine tesadüf ediyor, onlara memleketin hayat tarihinde birer ışık ve nişane diye bakıyordum. Hayat diye, insanlık diye Anadolu'da ne kalmış ise çalışkan kadınlarıyla bu küçük gündelik kahramanların insan üstü mesaisinden kalmıştı. Bunlardan bir tanesi kafamda ve kalbimde içimi kanatan bir çivi gibi saplanmış kalmıştır.

Antalya'dan Burdur'a gelirken, nihayetsiz kar bürümüş, bozuk, taşlı bir yanı uçurum, bir yanında daima eşkıya gizlenen yokuşlardan birini tırmanıyorduk. Buralarda arabalar durur, arabacılar bir araya gelir, her arabaya üç dört çift hayvan takarlar, arabacılar arabanın arkasına omuz verir. Bin türlü acayip sesler çıkararak teker teker her arabayı yokuşun başına çekerler. Ve çok zaman da bu tarih öncesi vesaitle, terleyerek, inleyerek günlerce didişip Çine ovasına kadar getirdikleri mallarını eşkıya çeteleri alır götürür, elleri boş geldikleri yere dönerler. Böylece bir hengâme ortasında, kalınlı inceli hayvanları teşvik için birbirine karışan obalar arasında billur gibi bir ses:

- Ah kadın aman! Ah gel de bir kez hâlimi gör!. . .

Dedi. Kalbime ip takılmış gibi, ses gelen yere sürüklendim, on, on iki yaşlarında, gocuğundan sular damlayan, el kadar güzel yüzlü, mavi gözlerini örten siyah kirpiklerinde yas toplanmış bir çocuk arabacı gördüm. Bu da Himmet Çocuk gibi ihtiyar bir hâlâya bakmak için bir insan üstü hayat mücadelesinde pişen bir çocuktu. (. . .)

Hâlâ Türkiye'yi bu küçük Himmet çocuklar yürütüyor. Belki hâlâ acıları bir çocuğun değil bir devin kalbi gibi sağlam olan yüreklerinden taşarsa:

- Ah kadın aman ah! Gel de bir kez hâlimi gör. diyorlar.

Halide Edip Adıvar

METNİ TAHLİL ÇALIŞMALARI

1. Halide Edip Adıvar, hangi amaçla Anadolu'da dolaşmaktadır?
2. Kamyonda başka kimler vardır ve onların görevleri nedir?
3. İney köyünde siyah sakallı adam Halide Edipten ne yapmasını istiyor?
4. Himmet Çocuk kimdir, başından ne gibi olaylar geçmiştir?
5. Anadolu hangi sıkıntılarla iç içedir? Yazara göre Anadolu'yu yeniden bayındır hâle kimler getirecektir?

Alıştırma 8:

Sözcük sayısı	813
Başlama saati	
Bitirme saati	

Sinağrit BABA:

"Cehennem Nişanı"nda beş sandaldık. Güzel bir ocak akşamı. Hava lodos. Denize kırmızı rengin türlüsü yayılmış. Çok kaynamış ıhlamur rengindeki yayvan, geniş, ölü dalgalar. Sandallar ağır ağır sallanıyor, oltalar bekliyor, insanlar susuyor. . .

Otuz sekiz kulaç suyun altındaki derin sessizliğe, dibindeki dallı budaklı kayaların arasına yedi rengin en koyusu girer mi şimdi? Sinağrit Baba döner mi avdan? Pırıl pırıl, eleğim sağma rengi pullarıyla ağır ağır, muhteşem bir ilkçağ kralı gibi zengin, cömert, asil ve zalim mantosu ile dolaşır mı? Kimbilir? Altını, zümrüdü, incisi, mercanı, sedefi laciverdliğin içinde yanıp sönen sarayım özlemiş, acele mi ediyordur?

Sinağrit Baba ömründe konuşmamış, ömrü boyunca evlenmemiş, ömrü boyunca yalnız yaşamıştır. Onun kovuğundaki zümrüt pencereden ne facialar seyretmiştir? Sinağrit Baba, ne oltalar koparmıştır?

Bu akşam kimin oltasını seçmeli de artık bitirmeli bu yorucu ömrü. Daha her yeri pırıl pırılken, mantosu sırtında iken, daha eti mayoneze gelirken bitirmeli bu ömrü. Sonra hesapta bir gün pis bir"Vatos"un, bir sim renksiz, yapışkan ve parazitli bir canavarın dişine bir tarafını kaptırmak var. İyisi mi, muhteşem bir sofraya kurulmalı, bir zaferle dolu ömrün sonunu, suların üstündeki başka dünyada yaşayan bir akıllı mahlûka kendini teslim etmeli.

Sinağrit Baba oltalardan birini kokladı. Bu balıkçı Hiristo'dur; kusurlu adam. Gözü açtır onun. İçten pazarlıklıdır. Evet, fukaradır ama kibirli değildir. Sinağrit Baba fıkaralıkta gururu sever. Öteki oltaya geçti. Kokladı. Bu, balıkçı Hasan'dır. Geç. Cart curt etmesine bakma, koklatır. Sinağrit Baba cesur insandan hoşlanır. Bir başka oltaya baş vurdu. Balıkçı Yakup iyidir, hoştur, sevimlidir, edepsizdir, külhanîdir. Ama kıskançtır. Kıskançları sevmez Sinağrit Baba. Geç. Şu olta, hasisin tuttuğu olta. Sinağrit Baba cömertten hoşlanır. Ama bu oltaya bir baş vurmaya değer. Bir baş vurdu. Hasisin oltasını dümdüz etti. Sinağrit Baba iğneden kopardığı yarım kolyozu çiğnemeden yuttu. Hasis, oltasını hızla topladı.

- Vay anasını be Nikoli! dedi. İğneyi dümdüz etti.

Nikoli'nin oltasının yemini kuyruğuyla sarsmakta olan Sinağrit baba, Nikoli'nin bir kusurunu arıyordu. Onda kusur mu yoktu? Evvelâ sarhoştu. Sonra ahlâksızdı, kendini düşünürdü; ama, cesurdu, cömertti, hiç kıskanç değildi. Fukaraydı, kibirliydi de. Sinağrit Baba kibirli fıkarayı severdi ama, Nikoli'nin kibrini beğenmiyordu. İnsanoğlunda o başka bir şey, gurura pek benzeyen şey, yerinde, vaktinde bir gurur. O da değil, insanoğlunun İnsanlığında, ta saçının dibinden, oltasını tutuşundan beliren, isteyerek olmayan, ama pek istemeyerek de gelmeyen bir gurur isterdi, öyle bir elin oltasını düzleyemez, misinasını kesemez, bedenini fırdöndüsünden alıp gidemezdi.

Beş sandalın beşini de kokladı, beğenmedi.

Sinağrit Baba, kayasının kenarında durmuş, lâcivert âlem içinde hafifçe yakamozlanan oltalarla, cıvalı zokalardan aydınlanan saray meydanını seyrediyordu. Oltalar gitgide çoğalıyordu. Sinağrit ve mercanlar şehrinin göbeğinde şimdi tatlı tatlı sallanan on beş tane fener vardı. Öteki yuvarlaklardan mercan balıklan çıkıyor, fenerlerden birine hücum ediyor, budalaca yakalanıyorlardı. Gözleri büyümüş bir hâlde yukarıya

çıkarlarken dönüp tekrar aşağıya kadar geliyor, yukarıki dünyayı görmeye bir türlü karar veremiyorlardı. Sinağrit Baba'ya büyüyen gözleriyle"Bizi kurtar şu lanetlemeden" der gibi bakıyorlardı. Sinağrit baba düşünüyordu. Gidip o yakamoz yapan ipe bir diş vurdu mu, iş tamamdı. Ama hiçbirini kurtaramıyor, hareketsiz duruyordu. Sinağrit Baba, onları kurtarmanın bu kadar kolay olduğunu biliyordu ama, bildiği bir şey daha vardı. O da ister su, ister kara, ister hava, ister boşluk, ister hayvan, ister nebat âleminde olsun, bir kişinin aklı ile hiçbir şeyin halledilemeyeceğini bilmesidir. Ancak bütün balıklar oltaya tutulan hemcinslerini kurtarmanın tek çaresinin koşup o yakamoz yapan ipi koparmak olduğunu akıl ettikleri zaman bu hareketin bir neticesi ve faydası olabilirdi. Yoksa, gidip Sinağrit Baba, oltayı kesmiş, biraz sonra Sinağrit Baba tutulduğu zaman kim kesecek? Kim akıl edecek yakamozu dişlemeyi?

O sırada büyük büyük ışıklar saçan bir olta aşağıya inmişti. Sinağrit Baba ümitle koştu. Bu oltayı da kokladı. Hiç tanıdığı birisi değildi. Yemi ağzına aldığı zaman bu olta sahibinin, tam aradığı adam olduğunu bir an sandı. Bu anda da yakalandı. Kepçeden sandala düştüğü zaman Sinağrit Baba büyük gözleriyle kendisini yakalayana sevinçle baktı. Sinağrit Baba, etrafı kırmızı, içi aydınlık siyah gözleriyle bir daha baktı. Birdenbire ürperdi. Hiddetinden ayaklarını yere vuran bir genç kız gibi sandalın döşemesini dövdü. Belki bizim bile bilemediğimiz bir işaret görmüştü kendisini tutan oltanın sahibinde; Bu adam şimdiye kadar hiç imtihan geçirmemişti. Ömrü boyunca cesur, cömert, Sinağrit Baba'nın istediği şekilde mağrur yaşamıştı. . Ama Sinağrit Baba, bu adamın ne korkunç bir iki yüzlü köpek olduğunu bizim göremediğimiz bir yerinden anlayıvermişti. Bütün devirler ve seneler boyunca kendisini tutan oltanın sahibi ne cesaretini, ne cömertliğini, ne gururunu bir tecrübeye,

bir imtihana tâbi tutturmamış, her devirde talihi yaver gitmiş biriydi. Kimdi? Ne idi? Sinağrit Baba da bilemezdi. Ama, belki de ölünceye kadar cömert, cesur, mağrur yaşayacak olan bu adamın şu ana kadar bir defa bile imtihana sokulmadığını anlamıştı. Belki de sonuna kadar bu imtihandan kurtulacaktı. Sinağrit Baba, böylesine hiç rastlamamıştı. Ölmeden evvel adama bir daha baktı. Namuslu, cesur, cömert ölecek bu adamın hakikatte korkakların en korkağı, namussuzların en namussuzu olduğunu alnından okuyordu. Bu adam o kadar talihliydi ki daha ikiyüzlülüğünü kendi kendisine bile duyacak fırsat düşmemişti. Yoksa Sinağrit Baba yakalanır mıydı? Sinağrit Baba hırsından tekrar tepindi Bağırmak ister gibi ağzını açtı, kapadı. Sinağrit Baba, son nefesini, böylece hiçbir insanlık imtihanı geçirmemişin sandalında pişman ve mağlup verdi.

Sait Faik Abasıyanık

METNİ TAHLİL ÇALIŞMALARI

1. Yazar, "Sinağrit Baba"nın özelliklerini nasıl anlatıyor?
2. Sinağrit Baba neden yakalanmak istiyor?
3. Yakalanmak istemediği balıkçıların özellikleri nelerdir?
4. Sinağrit Baba neden yakalanıyor?

Alıştırma 9:

Sözcük sayısı	2136
Başlama saati	
Bitirme saati	

SADE BİR ŞEY:

Saatçilik babalarından miras kalma bir sanattı. O sağken her ikisi de dükkânda çalışırlardı. Fakat baba öldükten sonra bu mümkün olmadı. Fikir çatışmaları derhal kendisini gösterdi. Biri dükkânın sağ tarafında, biri sol tarafında senelerdir ta şu kadarcıktan beri çalışan kardeşler arasındaki bağ kopmuş oldu. Şimdi aralarında çözümlenecek meseleler, paylaşılacak şeyler vardı. Gerçi önceleri her ikisi de birbirlerine karşı anlayış içindelerdi; fakat sonra ya öpüşmek ya boğuşmak lâzım geldi. Öpüşmediler. Boğuşmak da istemediler. Yalnız ayrılmakla yetindiler.

Küçüğü, Hüseyin Efendi, babasının dükkânında kalmak istiyordu. Büyüğü Hasan Efendi'ye: "Madem ki siz Divanyolu'nu tercih ediyorsunuz, oraya gidersiniz, ben Mercan'da kalırım." diyordu. Büyüğün kendisine mahsus fikirleri vardı: Divanyolu'nda bir dükkân, zarif bir camekân, yalnız saatçılıkla kalmayacak, ufak tefek de bulunduracak. Saatçiliğin tahammül edebileceği çini kâseler, fağfur takımlar, küçük gümüş eşya, çay semaverleri. . . Daha sonra saatçılıktan tamamen ayrılmamakla beraber orasını seçkin bir tuhafiye hâline getirecek. Yavaş yavaş, iki sene sonra, beş sene sonra. . . Her hâlde pek az zaman sonra Gedikpaşa'da Marmara'ya bakan zarif bir ev, hatta kimbilir, evet talih bu ya, biraz yardım ederse İhsaniye'de bir yalı. . . O zaman bütün bunları görerek, kendisine katılmadığı için Hüseyin pişman olacak ama:"Varsın o Mercan'da pineklesin.

Orada bereket olsaydı peder altmış sene küçük bir saatçılıkla kalmazdı." hükmünü verirdi.

Az çok çekişme ile aralarında paylaşılacak şeyleri paylaştılar. En büyük anlaşmazlık büyük san tunçtan bir saat üzerinde meydana geldi Babalan vaktiyle onu bir mezattan bin ikiyüz kuruşa almıştı. Küçük, Hüseyin Efendi:"Şimdi sokağa atsanız iki bin kuruş eder. Meraklısına bakar yoksa, hele bir frenk görse buna çıldırır. . ." diyor; Hasan Efendi:"Bedestende bundan iyileri camekânlarda küfleniyor. Almalı üç sene oldu, üç müşteri çıktı mı? " yollu sorusuyla onu susturuyordu. Küçük, bir an önce şu yorucu meseleden kurtulmak için razı oldu. Hatta Hasan Efendi'nin onu almak için esas arzusunu da anlayarak:"Siz bunu yeni dükkânın camekânında gösteriş olsun diye alıyorsunuz. Alınız, mübarek otsun. . ." dedi

Ertesi günden itibaren sarı oturtma saat Divanyolu'nda yeni dükkânın yeni camekânında açılışı ilân ediyordu.

Onlar her akşam evde -çünkü evi ayırmaya imkân bulamamışlardı-birleşince ufak bir hâl hatır sormadan sonra sıkılarak, ayrı ayrı iki dükkân sahibi, hatta aynı sanatın iki rakibi durumuna geçmiş olduklarından, işe dair görüşmeyerek bol bol esnerlerdi.

Birgün akşam üzeri Hasan Efendi dedi ki:

- Haberin var mı? Ben Ahmed'i dükkâna alıyorum. Okuyup da ne olacak? Beni hiç olmazsa çırak aylığından kurtarmış olur.

Hüseyin Efendi derhal cevap verdi:

- Ne tuhaf tesadüf! Ben de şimdi Mehmet için düşünüyordum. Oğlan artık büyüdü. Biraz da okuyup yazma öğrendi. Varsın dükkâna gelsin; zaten bir çırakla idare mümkün olmuyor. . ."

Hasan Efendi yutkundu, bir şey söylemek istiyordu, fakat susmayı tercih etti. iki kardeşin maksatları bir; akat sebepleri ne kadar zıttı! Hasan Efendi bunu derhal anlamış:"Maşallah, demek bir çırakla yetiştiremiyorsun, halbuki bana bir çırak fazla geliyor." demek istemişti.

Birbirlerinin dükkânlarına uğramazlardı. Gece işten bahsetmezlerdi. Bir çatı altında yaşayan bu iki adam artık birbirlerinin yabancısı olmuştu. Yavaş yavaş aralarında bir tabiat farkı da başladı. Hasan Efendi düşünücü, uzun sükûtlar içinde yüzücü bir adam oluyor; Hüseyin Efendi, aksine, gittikçe perdesi yükselen kahkahâlârıyla evin eskimiş tavanlarına taptaze neşeler salıyordu.

Büyüğü bu kahkahâlârdan bir iç ezası hissetmeye başladı. Gittikçe akşam yemeklerinden sonra iki ailenin ortak oturmaları sınırlandı. Bazan sohbetin en kızıştığı bir dönemde birden tütün kesesini, ağızlığını, mendilini, teşbihini toplayarak minderinden kalkar, oğlunu ve karısını ardına takarak odasına çekildiği görülürdü.

Masraflarını ortaklaşa görmekteydiler. Bir masraf defteri tutulur, hafta sonu da iki kardeş hisselerini verirlerdi. Bir gece yine hesap görülürken Hasan Efendi defteri aldı, uzun uzun birer birer masrafları gözden geçirdi. Bir şey söylemek için kürkünü dizlerinin altında toplayarak minderin üzerinde doğruldu. Söyleyemedi. Kuvvet bulmak için bir sigara yaktı. Dikkatle ağızlığına yerleştirdi. Minderden inerek mangalın kenarına çömeldi. Külünü silktiği bir ateş parçasını sigarasının ucuna tutarak düşündü. Buna dikkat eden Hüseyin Efendi dedi ki:"Bir şey düşünüyorsunuz, galiba masraflar çok görülüyor. Eğer düşünceniz buysa hak veririm." Hasan Efendi cesaret buldu:"Evet" dedi."Masraf böyle giderse. . ." cümlesinin sonunu yine tamamlayamadı.

O zaman Hüseyin Efendi kadınlarla çocuklara bir işaret etti. Onlar çıktıktan sonra kardeşinin yanına, mangalın kenarına

gelerek dedi ki:"Birader bana söyle bakayım, sen ne kadar masraf verebilirsin? " Hasan Efendi küçüğünün yüzüne bakmayarak hâlâ düşünüyordu. O sualinde ısrar etti:"Söyle bakayım, iki yüz kuruş ferah ferah verirsin ya? Verirsin değil mi? Öyleyse sen başka bir şeye karışma, bundan sonra ben idare edeceğim."

Büyük hiç cevap vermedi. Bu geceden sonra artık defter ortaya çıkmadı. Fakat Hasan Efendi bazan sofrada bir kaymaklı telkadayıfı, yahut fırında bir çift ördek dolması görünce sararır, soran gözlerle karısına bakar, kadın gözlerini indirirken o, ayda kendi hissesine düşen iki yüz kuruş masrafla bunların yapılamayacağını düşünerek, yediği lokmalar boğazım yırta yırta geçerdi.

Bir gün Ahmet dükkânda dedi ki:"Efendi baba, amcamın Mehmet'e aldığı paltoyu gördünüz mü? " Hasan Efendi oğlunun yüzüne bakmayarak:"Evet…." dedi. Baba ile oğul arasında usanç verici bir sessizlik geçti. Sonra bir aralık başka bir şeyden söz edilirken Hasan Efendi, gizli bir düşünce ile oğlunun kolunu tuttu, elbisesini gözden geçirdi. Ve yavaş bir sesle:"Bununla üşümüyor musun Ahmet? Amcan onu acaba kaça almış? " dedi Ahmet'e o kış palto alınamadı. O kış Hasan Efendi hemen hiçbir şey alamadı. Ancak küçük kardeşine ayda iki yüz kuruş verebiliyordu. Divanyolu'nda tutulan dükkân, Hasan Efendi'nin düşünce dolu alnına her gün biraz daha derinlik vermekten başka bir şeye yaramıyordu.

Yavaş yavaş, niteliği açıklanılmak istenilmeyen bir hisle iki kardeş arasındaki mesafe genişliyordu. Biri ötekinin yükselişinden, öteki berikinin düşüşünden kokladıkları havayla her gün birbirinden biraz daha uzaklaşıyorlardı.

Evin ikinci katında Hasan Efendi, birinci katında Hüseyin Efendi otururlardı. Çok zaman sessizlik içinde yenen yemekten sonra artık dairelerine kaçmakta, birbirlerine söylemek istemedikleri şeylerden bahse mecbur olmamak için kendi

âlemlerine çekilmekte acele ederlerdi. O zaman yukarıdaki aile, babalarından geçen bir hüzünle kendileri de hüzünlenmiş dalgın dalgın birbirlerinin yüzüne bakarken, aşağıda o günün başarıları ile genişleyip patlayan kahkahâlâr duyulur ve bu üç kalbi zalim pençesinde sıkardı.

Yine böyle bir gün, onlar yukarıda düşünürken ötekiler aşağıda gülüyorlardı. Hasan Efendi karısına bakarak dedi ki:"Sana bir şey söyleyeyim mi? Ben burada oturmaktan sıkılıyorum. Dükkânlar ayrıldıktan sonra evleri niçin ayırmayalım? " Karısı bir şey söylemek istiyormuşcasına davrandı, fakat cesaret edemedi, gözlerini indirdi. O zaman Hasan Efendi karısının yanaklarından iki damla yaşın yavaş yavaş yuvarlanarak düştüğünü gördü.

Bu iki damla yaş karısının ne demek istediğini anlatmıştı. Evet evleri de ayırmalı, büsbütün ayırmalı. Ah onun da biçare kalbi ne kadar ıstırap çekiyor. Her gün, her saat ciğerlerinde ateşli bir selin akışını duyuyor. Uzak olurlarsa bunu hissetmeyeceğini sanıyor. Evet bunlar hep doğru; lâkin o zaman mahrumiyetleri daha şiddetlendirmek gerekecek. O zaman. . . Artık bilmiyor, daha neler olacak? Bir şeyler olacak ki onları daha ziyade sefil, daha ziyade perişan edecek, , .

İşte bu iki damla yaştan Hasan Efendi bu manaları çıkarmış ve artık evleri ayırmak meselesinden bir daha bahsetmemişti. Bir müddet sonra, bahara karşı Hüseyin Efendi bahsetti, dedi ki:

"Birader, bizimkiler bu sene beni yazlığa gitmek için sıkıştırıyorlar. Artık hatırlarından çıkmak da olmayacak. İhsaniye'de bir münasip ev kiralamak niyetindeyiz. Elbette siz de misafir olarak gelirsiniz."

Hasan Efendi cevap vermedi. İhsaniye!. . . Oh, o biçare emel! O emel ki her gün bir parçası kınla döküle artık hayalinin içinde solgun çiçeklerle kaplı bir mezar hüznüyle uyuyor. İhsaniye. . . O da orada bir ev düşünmüş, Divanyolu dükkânından orada bir hediye beklemişti.

Neden sonra boğularak Hüseyin Efendi'ye:"Pek iyi olur birader. ." dedi. Yalnız kalınca kalbinde bir hafiflik duydu. Hiç olmazsa uzak, onlardan uzak bulunacaklardı. Bir aralık, bir gece karısının yanaklarından yuvarlanan o iki damla yaşı hatırladı. Sonra kendi kendine:"Beraber bulunmak-lansa sefalet çekmek hayırlıdır." dedi.

Galiba Hasan Efendi bu düşüncesinde yanılmıyordu. Onlar gittikten sonra büyük bir yükten kurtulmuş gibi oldular. Hasan Efendi geniş geniş rahat nefesler alıyordu. Hatta hülyalarına bile taze bir hayat geldi. Artık geceleri karısına ve oğluna:"Elbette, daha dükkânı değiştireli ne kadar oldu? Birkaç sene dişimizi sıkmak lâzım gelir. Sen ona bakma, o gösterişi sever. Giderini gelirine göre ayarlamaz. Bizim nemize lâzım? Siz sonra görürsünüz. . ." gibilerden konuşmalar yapıyordu. Hatta dükkâna bile eskisi gibi küskün bir gözle bakmıyordu, artık camlar ikide birde siliniyor, halkalarda asılı saatlerin tozları alınıyor, sarı oturtma saate yeniden bir beyaz tül geçiriyordu.

Fakat bütün bu şeyler dükkânın müşterilerini değiştirmedi. Haftada bir kere bir iki dakikalık bir fark için iri gümüş saatini getiren manav ile yakınlardaki dairelerdeki birkaç meraklı efendi, ara sıra müşterilerinin bozuk saatlerini getirerek, hiç şüphesiz fazlasını kendisine alıkoymak için:"Beş kuruştan fazla vermem haa. . ." diyen karşıki berber, tesadüfen uğramış birkaç yabancı. . . İşte o kadar. . . Daima aynı çehreler tekrar ediyor, hemen daima Hasan Efendinin çekmecesindeki küçük kutuya düşerken bu paracıklar boş bir sesin inleyişiyle kalbim titretiyordu.

Bir gün Ahmet, babasının uzun bir iç çekmesiyle san oturtma saate bakarak derin derin düşündüğünü gördü. O, bir aralık oğluna dönerek sordu:

- Dükkânın aylığını ne zaman vereceğiz?

Bugünden sonra Ahmet babasının ikide birde işini unutarak sarı oturtma saate baktığını görür, sonra ondan gözlerini ayırırken göğsünün kabardığını fark ederdi.

Ay sonuna iki gün kala Hasan Efendi oğluna dedi ki:

- Sen dükkânı yalnız bırakma, ben bedestene kadar gideceğim.

Bedestene ne için gideceğim ona söylememişti. Lâkin sarı oturtma saati yerinden kaldırarak, bir tabutun son süsünü tamamlayan titrek ellerle düzelttikten sonra alıp beraber götürdüğünü görünce Ahmet, bedestene ne için gidildiğinin sebebini anladı.

* Bir gün olağanüstü bir olay olarak, sabahleyin Hüseyin Efendinin dükkâna geldiğini gördüler. Baba-oğul, onu görür görmez sarı oturtma saatin artık boş duran yerine içli bir eza ile baktılar. Sanki o boş yeri doldurmak, onun feryad eden boşluğunu susturmak istiyorlardı.

Hüseyin Efendi sitem etmeye gelmişti: İşte iki ay oluyordu ki İhsaniye'de idiler, hâlâ onları bekliyorlardı. Gerçi dükkânda işlerinden başını kaldırıp da o da davet için bir kere gelememişti ama, İhsaniye ne kadar güzeldi, gelselerdi de biraz onların da gönlü açılsaydı. . .

Hüseyin Efendi konuşurken dükkânın ötesine berisine, camekânda ancak bir sıra teşkil edebilen eski saatlere bakıyordu. Sonra bir şey fark ederek sordu:

- O satıldı galiba? . . .

Hasan Efendi bu belirsiz soru ile neyin sorulmak istendiğini anladı, sadece bir"Evet. . ."dedi.

* İhsaniye'den hasta olarak döndüler. Üçünün de yaralı kalpleri zehirlenmiş, gördükleri ikramdan, yedikleri yemeklerden, teneffüs ettikleri havadan, her şeyden, kendi yoksullukları ile alay edilen o yükselişten hasta olmuşlardı.

Birbirlerine karşı bu hususta hiçbir şey söylemediler. Sanki bu bahsi açmaktan korkuyorlardı. Yalnız, döndükten sonra Hasan Efendi'de şiddetli bir merak doğdu: Kardeşi Hüseyin Efendi'nin dükkânını görmek. . .

Divanyolu'na geçtikten sonra oraya gitmemişti. Gitmemek için sebepler bulur, bunu kibarlığa daha uygun kabul etmek isterdi. Dükkânı görmek arzusu içinde doğunca o zamana kadar gitmemiş olmaktan utandı, eskiden icat ettiği sebeplerin hepsi birer birer yıkıldı, âdeta kendi kendisini kınadı.

* Hasan Efendi küçük kardeşinin dükkânına girerken yabancı bir yere giriyormuş gibi sıkılıyordu. Hüseyin Efendi onu büyük bir sevinç haykırışı ile karşıladı. Fakat kendisi resmî olmaya çalışıyordu. Bunun üzerine iki kardeş iki yabancı gibi görüştüler. Aralarındaki talih farkı aralarına bir yabancılık koyuyordu.

Hasan Efendi şimdi dükkâna bakıyordu. Bütün kendi hülyaları burada gerçekleşmiş hâldeydi. O eski dükkânın camekânları tamir edilmiş, büyütülmüş, cilalanmış. . . Kâseler, tabaklar, fincanlar, çini ve fağfur ufak tefekler, hatta beş altı eski seccade, bîr işlenmiş kapı perdesi, birçok eski kılıçlar, tabancalar, kalkanlar, köşede bir büyük Japon vazosu, sedef işlenmiş iki iskemle, nihayet ta ötede, sokağa bakan camlığın içinde. . .

Hasan Efendi kalbinde bir şeyin ağladığını duydu. Daha fazla onu görmek istemeyecek, o sarı oturtma saatten gözlerini ayırdı. Kendi kendine:"Başka bir saat olmalı. . ." dedi. Onun başka bir saat olması ihtimali kendisini biraz olsun avutabilirdi.

Hüseyin Efendi o gün ilk defa olarak kardeşine bu gelişmesinin kısa bir tarihçesini yaptı. Saatçilikle bir şey olamayacağına kanaat getirerek bedesten işlerine giriştiğini, her gün oraya uğradığını, yavaş yavaş artık bu yola dökülerek dükkânı başka bir kalıba getireceğini uzun uzun anlattı.

Hasan Efendi bundan sonra o gün kendi dükkânına dönmek istemedi. Artık oradan nefret etmeye başlamıştı.

Bu ziyaretini ne karısına ne de oğluna anlatmak istemedi. Anlatacak olursa daha fazla ıztırap çekeceğini biliyordu.

*Kış yaklaşıyordu. Hasan Efendi onların yazlıktan döneceklerini düşünerek kışı zihninden mümkün olduğu kadar uzaklaştırmaya çalışıyordu. Bir akşam eve girer girmez karısı dedi ki:

- Bugün onlar geldiler. Haberiniz var mı? Kışın buraya gelmeyeceklermiş, Beyazit'te bir ev tutuyorlarmış. . .

Karı koca acı bir tebessümle bakıştılar. Aralarında bu meseleden bir daha söz edilmedi. Şimdi aylar hep o talihin insafsız cimriliğiyle geçiyor ve her ay geçtikçe sarı oturtma saatten kalan şeyler birer birer çekiliyordu. İki ay daha böyle gidecek olursa. . .

Hasan Efendi gözlerini kapayarak o feci ihtimali görmemek istiyordu. Fakat aylar, kopmaz bir bağlantı ile birbirlerine bağlanmışcasına, hep aynı yoksulluğu tekrar ede ede gelip geçiyorlardı. Nihayet birgün, bir ay sonu, ilk defa olarak dükkân sahibim tatmin etmeksizin gönderdikten sonra Hasan Efendi başını iki ellerinin arasına aldı. Ve karşısında Ahmet, manavın getirdiği iri gümüş saati yağlarken düşündü. . .

* Artık camekânda asılı saatlerden her ay geçtikçe bir ikisi eksiliyor, sarı oturtma saatin açış törenini yaptığı yolu izliyordu. Nihayet aylardan beri zihnini bir kâbus gibi karartan şeyi yapmak için acı ve amansız bir mecburiyet gördü. Gururunun, İzzeti nefsinin isyanını dinlememek için kalbine zor kullanarak, gidip küçük kardeşinden dükkânında bir yer istedi.

Fakat bu ondan bir parça ekmek istemek gibi bir şeydi. Bunu pek iyi hissediyor, bu alçalmanın olanca acılıklarını yüreğinde ve zihninde duyuyordu. Lâkin daha ziyade uğraşmaya, talihin o kendisine karşı daima kapalı duran o demirden pençesini açmaya gücü kalmamıştı.

İşte şimdi seneler oluyor ki Hasan Efendi Mercan'da, o her gün yeni yeni gelişmeler gösteren dükkânın bir köşesinde, küçük kardeşinin parlak alış verişlerine ilgisiz bir şahit tavrıyla, ara sıra bakılan saatlerin âletlerini silerek, ayarını düzelterek, ona uzaktan bakan bir seyirci gibi duruyor.

Artık bütün hülyaları onun için olup bitmiş unutulmuştur. Kendi alçalmış durumunun bile pek öyle farkında değil gibidir.

Hatta sabahtan akşama kadar dükkâna gelip giden simsarlardan, müşterilerden, kardeşinin, yeğeninin telâşlarından, uğraşışlarından âdeta eğlenen bir hâli vardır. Kendisine, düşmüş bulunduğu alçaltıcı durumu hatırlatan herhangi bir davranışta da bulunulmuyor. O dükkânın bir köşesinde unutulmuş emekli bir kedi hükmündedir. Yalnız bir derdi; ah, ciğerlerini söken bir derdi var: Ahmet!. . .

Yavaş yavaş görüyor ki önüne geçilemez bir düşüşle Ahmet uşaklığa doğru iniyor. Şüphesiz babasına bir yardım olmak maksadıyla Ahmet, dükkânın bazı işleriyle meşgul olmak üzere, kardeşi Hüseyin Efendi tarafından görevlendirilmiştir. Ona haftada iki mecidiye veriliyor. Fakat ara sıra amcasının:"Ahmet, oğlum, bu işi ancak sen becerebilirsin. Köprü başından ev için kırk tane sulucalarından portakal alıverir misin? " Yahut, bir müşteriyi ağırlamakla meşgul olan Mehmet'in:"Ahmet, kardeşim, şuradan bir paket birinci sigara alıversene; zıvanalısından olsun. . ." dediklerini işittikçe Hasan Efendi'nin artık bütün damarları donan kalbinde yalnız bir damar, babalık damarı acı bir ıstırap iniltisiyle inliyor, inliyor. . .

Şimdi iki aydan beri Ahmet dükkânda değil. Onun için Hasan Efendi'nin bu damarında da geçici bir sükûn var. Ahmet, Hüseyin Efendi'nin Gedikpaşa'da, Marmara'ya bakan bir arsada yapılmakta olan evinin inşaatına gözeticilik yapmakla meşgul. . .

Halit Ziya Uşaklıgil

METNİ TAHLİL ÇALIŞMALARI

1. Okuduğunuz hikâyenin konusunu söyleyiniz.
2. İki kardeş aynı işi yaptıkları halde niçin ayrılıyorlar?
3. Büyük kardeş Hasan Efendi'nin kendine özgü düşünceleri nelerdir?
4. En büyük anlaşmazlık hangi eşya üzerinde çıkıyor ve kimde kalıyor?
5. İki kardeşin, birbirlerine karşı evdeki davranışlarında ne gibi değişmeler oluyor?
6. Hangi kardeşin işleri yolunda gitmiyor?
7. Büyük kardeş Hasan Efendi'nin iş yerleri gibi evleri de ayırmak isteyişinin asıl sebebi nedir?
8. Sonunda dükkân kirasını dahi ödeyemez duruma düşen Hasan Efendi hangi çareye başvuruyor?
9. Kardeşinden ayrılırken kurduğu hayallerinin hiçbirini gerçekleştiremeyen ve artık hayattan hiç bir şey beklemeyen Hasan Efendi'nin oğlu Ahmet'le ilgili büyük acısı nedir?
10. Küçük kardeş Hüseyin Efendi'nin yükselişinin sırrı ne?

Alıştırma 10:

Sözcük sayısı	1443
Başlama saati	
Bitirme saati	

BİR KADININ MEKTUBU:

Sayın Bay,

Dün Behiye geldi. Yazdığınız kâğıdı getirdi. Ağızdan buyurduklarınızı da anlatmaya çalıştı. Kâğıdı okudum. Söylediği sözleri de dinledim. Bana öyle geldi ki siz, biraz öğüt vermekle -eğer varsa- öfkemin geçeceğini, kocamın yanına döneceğimi, kurulmuş bir evin de bozulmaktan kurtulacağını sanmışsınız.

Niçin Hayri'den ayrılmak istediğimi kimseye anlatmayacaktım. Sanıyordum ki, ayrılmak isteyince, kocam bu isteğin neden ileri geldiğini bilecek, kolayca da ayrılacağız. Yazdıklarınızdan ve buyurduklarınızdan anlaşılıyor ki Hayri, ondan umulduğu kadar olgunluk gösteremiyor. Benden ayrılmayacağını söylemiş. Bu boş sözü söylemeyeceğini sanırdım.

Ben istemedikten sonra, kim beni ona yahut başka birine bağlı tutabilir! O yasalar, kanunlar, töreler şımarık kızlarla kart yaşlarında azmış kadınlar içindir kî yok yere evlerini bozmaya, çocuklarını sokak ortasında bırakmaya kalkışırlar. Yahut o kocalar içindir ki ilkin, ne halt ettiklerini bilmeyerek karılarına yüz verir, şımartır, sonra da, "kanlanır şımardı" diye, boşamaya kalkarlar. Kanun, bu densizliklerin önüne geçmeye çalışır. Ben bunlardan değilim ki! Bizi birbirimizden ayrılmalı ki belki birer ev kurarız. Bu işi kısaca size anlatayım. Belki siz de Hayri 'ye anlatabilirsiniz.

Bilirsiniz ki ben burada öğretmenlik edip duruyor, birini bulup evlenmek istediğimi de yakın tanıdıklarımdan

gizlemiyordum. Babam, anam, kızkardeşlerim ölmüşler, bizi ninemle yalnız bırakmışlardı. Ninem de bu son yıllarda ölünce tek başıma kaldım. Evimiz kapanır gibi olmuştu. Birini bulup da evlenirsem, birkaç yıl içinde, yeniden bir ocak tütmeye başlar, diye düşünüyordum.

İsteyenler de oldu, varmadım. Kurulmuş evlere gelin olmak, kocamın evinin göreneği ve töresi içine girmek istemiyordum. Ev içinde ev kurmak olmaz. Soranlara da"kaynanalı, görümceli yere gelin olmam" dedim. Geçti. Sonra günün birinde, giden istasyon müdürünün evinde, bu Hayri'yi gördüm. Müdür ile karısını sever, onlara inanırdım. Hayri'nin anasını, babasını tanırlarmış. Uzun yıllar İzmir'de komşuluklarını etmişler."İyi adamlardı" dediler, Hayri de benim gibi yalnız kalmış. O da evlenmek istiyormuş. İşi var, eli ekmek tutuyor."İyi çocuktur, var!" dediler. Ben de kendi anladığım kadar denedim; fena bulmadım. Güler yüzlü, ağırbaşlı bir genç! O da beni beğenmiş olacak ki evlendik.

Bu yeni evi kurmak için önümde tuttuğum Örnek, anamın, babamın kurmuş, içinde bizleri yetiştirmiş oldukları evdi. Bu evde başlangıcından bitimine kadar dirlik, düzenlik hiç bozulmamıştır. Bu evde yetişen adamlar şaşkın, yahut haylaz olmadılar. Hepsi yüreklerinde ana, baba, kardeş, yurt, ulus saygısı taşıyan kimseler oldular. Sırası gelince kendi paylarına düşen can borcunu da ödediler. Yiğitçe öldüler. Bu ev, ancak geçinecek kadar kazanabilen bir araba yapıcısının evi idi; ama, ekmeklerini alınlarının teri ile kazanan; yalan, dolan bilmeyen, yürekleri doğru, gönülleri geniş insanlar yetiştiriyordu.

Ben öğretmen olduğum, birçok çocuğu bir arada gördüğüm için, baba ocağı içinde alınan sıkı bir terbiyenin değerini, belki başkalarından biraz daim çok bilirim. Bildiğim için de bu yeni evi açarken ona göre hazırlandım. Bizim evimizde babam, evin büyüğü idi. Hayri de bu evin büyüğü olacak. Anam

babamı nasıl saydı ise, ben de kocamı öyle sayacağım. Ben o kadınlardan değilim ki evin büyüğü olacağım diye tutturup türlü akılsızlıklarla ağzımın tadını kaçırayım. Her eve bir baş ister, o baş da erkek olur. -Yaradılışın töresi böyledir. Ben, bunu, çocukluğumdan görüp anamın babamın da birbirini kullanışlarını öğrenmiş ve beğenmiş olduğum için evlenince hiç şaşırmadım. Kocamı saymaya başladım.

Hayri bunu beklemiyormuş. Beni şımartacak şeyler yapmak istedi. Hiç kendimi bozmadım. Babam ile anam nasıl yüz göz olmamışlarsa ben de öyle, kocamla aramda -biraz güçlükle- bir utanç, bir saygı payı bıraktım. Temiz bir ev, temiz bir sofra, ağız tadı ile yenir iki kap sıcak yemek, güler bir yüz, herkesin hoşuna gider. Kocaların en yola gelmezi ile en anlamazı bile, böyle bir evde, az çok yola gelir. Daha düğün olmadan Hayri benim okuldan çekilmemi istedi. Hemen çekildim. Yalnız evimle uğraşmaya başladım. İyi gidiyor gibi idik.

Daha başlangıç sayılacak aylarda idi, bu savaşlar karışıklığı başladı.

Hayri'nin işleri arttı. Alım satıma başladılar. Hayriye bir arkadaş, başlarına da bu Aziz Tokdoğmuş gibi sarhoşun birini yolladılar. Hayri de yeni evimizin temellerini, ötekinden berikinden hediye almakla kurmaya başladı.

Bir gün ben evde yoktum, dört teneke yağ getirip bırakmışlar. Gündüzleri bize gelip çalışan Elife Kadın da almış. Yağımız da vardı. Ben de yağ istememiştim. Akşam Hayri geldi, ondan sordum."Haberim yok" dedi Belki bir yanlışlıktır, bakalım, anlaşılır, dedik. İki gün sonra da anlaşıldı. Yanlış değilmiş. Bu yağları bize Salih Arapoğlu hediye yollamış. Bunu öğrenince canım sıkıldı. Biliyorsunuz ki bu Salih Arapoğlu tefecilikten, çalıp çırpmaktan para yapmış, uğursuz heriflerden biridir. Şimdi de müteahhitlik ediyormuş. Bize ne diye yağ yollar?

Hayriye, yağları yollayanın Arapoğlu olduğunu öğrendiğimi söyledim, "Parasını yollayım mı? "diye sordum:"Niçin parasını

yolluyorsun, bize hediye yollamış." dedi."Öyle ise biz de onlara bir hediye yollamalıyız." dedim. Yüzüme baktı."Bakalım, yollarız."dedi. Ben de üstüne varmadım. İstemediği şeyleri anam, babama ne kadar söylerse, ben de o kadar söyleyip işin tadım kaçırmamaya çatışıyordum.

Aradan biraz geçtikten sonra, bilmem nasıl bir sırası geldi de"Salih'e bir hediye yollamayı unutmayalım." demiştim, Hayri canı sıkılmış gibi, "Ne hediyesi yollayacağım, dedi, keratalar bizim yüzümüzden yüz binlerle liralar kazanıyorlar, varsın versinler. Bir de üstelik para mı vereceğim." Ben sustum. Yüzüm biraz değişmiş olmalı ki Hayri sözünü çevirdi:"Bakalım, dedi, uygun bir şey olursa yollarız!"

Benim bu hediyelerden hoşlanmadığım anlaşılınca, artık evimize hediye gelmez oldu. Bundan sonra gelen şeyleri, Hayri, , birinden ucuz bulmuş da almış getirmiş oldu. Herkes darlaştıkça bizim evimizde kahve, un, şeker bollaştı. Nemize, niçin bunları topluyoruz? Hayri'nin aç gözlülüğünden başka bir şey değil. Koyacak yerimiz bile yok.

Bir gün de bir taban halısı getirmiş, bana diyor ki:"Bunu taksitle ucuz veriyorlar, istersen alalım!"Anladım ki bu da öyle hediyeli bir iş."Bizim koyacak yerimiz bile yok, dedim, halımız, kilimimiz de var, alıp da başımıza deri mi edeceğiz? "Beni kandırmaya çalıştı. Ben kanmadım ve sustum. Sustuğumu görünce: "Dursun da ben aldırırım" dedi; ama aldırmadı. Bugüne kadar da evdedir.

Bu arada Hayri'nin arkadaşının karısı geldi Ben görüşüne gitmeli idim, gitmedim. O bize gelmiş. Kolları altın bilezikler, parmakları altın yüzüklerle dolu; etine dolgun, genç bir kadın. Birlikte getirdiği, kimler olduklarını bilmediğim iki yaşlıca kadın karşısında bana öğünüyor:"Ben, diyor, bizimkini alıştırmışımdır, ne istersem elbette yapacak. Bulsun buluştursun, yapsın. Herkes nasıl yapıyor! Bu sefer İstanbul'a izinli giderse, bana kürk manto

getirecek. Yemin ettirdim. Şimdi ellerine para geçiyor. Bugün yapmazsa ne gün yapacak!"

Bu sözlerden bu bayanın nasıl bir kadın olduğunu anladınız. Bir işte çalışan, bir rütbede iki adamdan birinin karısı o ise, birisi de benim. Herkes ona ne gözle bakıyorsa, bana da o gözle bakacak. Benim sırtımda kürklü manto görmezlerse, "Bunlar çalmıyorlar." demeyecekler ki!"Çalıyor da saklıyor, " diyecekler. Diyorlar da. Benim yüzüme karşı da dediler. Bir sabah tanıştığımız memur bayanları bize geldiler. Hiç böyle geldikleri de yoktu. Daha kapıdan girerken:"Doğrusu, size halis kahve içmeye geldik, dediler, halis kahve bulunsa bulunsa, Ayşe Hanım'da bulunur dedik. Allah artırsın, onlarda her şey bulunur. . ."

Bana ne gözle bakıldığını bu kadınların ağzından açıkça işitince evimden, kocamdan, her şeyden, hepsinden soğudum. Kadınların karşılarında da kızardım. Söyledikleri doğru. Aşağıda belki on okka kahve var. İçmiyorum ki Hayri'ye de içtirmiyorum; ama, var! Tuhafı bu ki Hayriye içirmiyorum da, o da sormuyor."Kahvemiz yok mu? Niçin bana nohut içiriyorsun? " demiyor.

Bizim yerlilerimizden olup da tanıyanlar belki söylemezler ama, bu yabancılar arkamızdan söylemedik söz bırakmıyorlar."Bu misafir kadınlara ne demeli? " diye düşündüm, "çok iyi etmişsiniz, dedim, elbette bulunur."Hemen Elife Kadın'a koştum, bir tava kahve kavurmasını söyledim. Biraz geç oldu ise de, halis kahve içip gittiler. Böyle yapmasaydım, arkamdan, bir fasıl dedikodu daha başlayacaktı.

Arkamızdan pek çok sözler söylendiğini, bunların birazının da doğru olduğunu Hayri de öğrendi ve ilkin korktu, sıkıldı ise de biraz sonra alıştı mı ne oldu, bilmem, gene eski kayıtsızlığını takındı. Bir zaman işinden üç dört yüz lira aldı; getirdi, bir çantaya koyup kilitledi Benden sakladı. Gökçaylı Kasap İsmail ile ortak oldu. Bunu bizim eve getirdi, içki içirdi, yemek ye-

dirdi. Gizli konuştular. Daha bunun gibi birtakım işler içinde dönüp, para toplamaya koyuldu.

Kocam bana karşı iyi davranıyor, benim de şık kadınlar gibi giyinip kuşanmamı, boyanmamı istiyordu. Ben boya kullanmam; ama giyinişimi de çoklarına değişmem. Kocamın bunu anlamadığı ve bu işten çakmadığı anlaşıldı. Hayri'nin attığı temeller üzerine ancak, bir sonradan görme, türedi evi kurulabilirdi. Artık iyice anlamaya başladım ki bu adamla benim istediğim ev kurulmaz."Ne yapmalı? " diye düşündüm. Babam, böyle yolsuz bir adam olsaydı anam ne yapardı? diye kendi kendime sordum. Belki katlanır, otururdu. Ben de katlanıp oturabilecek miyim? Günlerle bunu düşündüm. Katlanamayacağım. Böyle bir adamın karısı olmak bana ağırdı. Bundan başka, yarın bunu tutarlar, içeri tıkabilirler. Bu karanlık işlerin hesabını sorarlar. O kötü günde artık bundan ayrılamam da! İyisi mi, yol yakınken herkes kendi evine dönmeli.

Kurulmuş bir evi bozmamak için, ben, Hayri ile açıkça konuşup ona şart koşabilirdim. Koşmadım. Şunun için ki, ona inanım kalmadı. Benim diyeceğim sözleri o anlamazdı."Çok çalışıp, az kazanmak, alın teri ile ekmek yemek, bununla övünmek" ona masal gelir. Yirmi iki ay birlikte yaşadık, karılık kocalık ettik, o beni hiç anlamadı, ben onu pek güzel anladım. Son günlerde bile istiyordu ki beni giydirsin, kuşatsın, arkadaşından işitmiş olacak, bana kürk manto almaya kalkışıyordu.

Bu yazdıklarımdan anlayacaksınız ki, karı koca bizim aramızda çok ayrılık var. Bu ayrılığı Hayri'ye anlatabilmeniz, umarım ki o da çocukça inatlar etmez, bu iş de böylece bitmiş olur.

Vekilliğimi alarak bu işte bana yardım etmenizi yeniden diler, saygılarımı sunarım.

Esendal; Memduh Şevket: Ev Ona Yakıştı

METNİ TAHLİL ÇALIŞMALARI

1. Hikâyenin kişileri kimlerdir? Özelliklerini belirtiniz.
2. Mektubun sahibi kocasından neden ayrılmak istemektedir?
3. Hayri Bey'le karısı arasında ortaya çıkan anlaşmazlığın kaynağı nedir?
4. Hayri Bey'in eşinin"ev", "evlilik" konusundaki düşünceleri nelerdir?

Alıştırma 11:

Sözcük sayısı	905
Başlama saati	
Bitirme saati	

TÜNELDEKİ ÇOCUK:

Şu insanlara hiçbir şey çok değildir. Bu günlerde İstanbul nahiyelerinden birinde gecelerimi geçirmek mecburiyetindeyim. Saat dokuzdan sonra, nahiyede müthiş bir karanlık, denizin içinden çıkar, etrafı doldurur, nahiye derin bir uykuya dalar, tam bu saatlerde insan arayan serin bir rüzgâr sessiz ve karanlık sokakları ve sahipsiz köpekleri, dostsuz kedileri bulur, böylece sabahlara doğru giderdik.

Vaktiyle bir müteşebbis Rum'un mazotla işleyen iki dinamosu nahiyede bir elektrik verir; san, ölgün bir courant continu, insanları uzaktan hayalen belli eder; ama şeklen hiç belli etmez, çiftlerin kim olduğunu kimsecikler bilmezmiş. Şimdi belediye ile anlaşamayan müteşebbis, cereyanı kesmiş. Karanlık sokaklar 8:30'dan sonra nereye giderler, meçhul!

Nahiye sakinleri ise yalnız karılarını sever insanlar olduklarından evlerine kapanıyor; insana, yarınki dalaverelerini pencere kenarlarında sigara içerek düşünüyorlar gibi geliyor.

Yalnız bazen çocukların paçavralara gaz bulayıp karanlığı deldikleri ve deniz kenarlarında bu meşalelerle korkunç kıskaçlı büyük pavuryaları topladıkları görülüyor. Sahil boyu evleri bu ekzotik, garip ve şairane manzarayı seyrederek bir dereceye kadar uykularında ışık ve ses işitip görüyorlar.

Nahiyede kolej tahsili yapmış; Fransızca, İngilizce lisanlarını dili gibi bilen bir Türk hanımına bu uzayan, ışıksız gecelerden bahsettiğim zaman:

- Şu insanlara karanlık çok bile! - dedi.

Posbıyıktı Rum balıkçılar, çıplak bacaklı sıska çocuklar, gırtlakları bir karış dışarıya fırlamış Kürt hamallar, doksanlık Rum kadınları, ben, sen, posta müvezzii, o bakkal çırağı. . . Hepimiz şu insanlardandık.

Ben hanımın yanında, öteki biraz uzakta, beriki manavın köşesinde, güzel ve meyus bakkal çırağı yokuşun ortamdaydı.

Münakaşa etmedim; neme lâzım! Kadın, nahiye müdürüyle senli benli konuşur. Erkeklere fikir, kadınlara nasihat verir.

O gün İstanbul'a indim. Şuracığa Tüneldeki çocuk müşahedemi - o hanım için değil, ben ondan ümidimi kesmiştim - yine Tüneldeki çocuk için yazacağım:

Tünele Beyoğlu tarafından bindik. Bu saatlerde bu taraftan aşağıya kalabalık yoktur. İkinci mevkideyiz. Bir köşede üç asker, beride bir ihtiyar kadın, yanıbaşında gelini, daha ötede vapura yetişmekten mühim mühim bahseden bir Ermeni grubu, ben, bir de o vardık.

Ayaklarını oturduğu yerin altına mümkün olduğu kadar çekmişti. Ancak dikkat edilirse ayakkabımız olduğu fark edilebilirdi. Daha kalkmamıştı. Birinci mevkii ikinciden ayıran parmaklığın ve peronla yolcu vagonlarını ayıran parmaklığın otomatik demiri kapanıyor, yeni kalkıyordu.

Sonra kapılar, denizden bir balığın nefes alıp vermesini hatırlatan bir iç çekişiyle kapandılar.

O, sağ elinin parmaklarını bükerek kulak memesinin altına koymuş, ağzı açıktı. Öteki eli; kirli, siyah, pis, fakat tırnakları derisinin koyu esmerliğinden olacak bembeyaz, dizinin üstündeydi. Kalem gibi parmakları vardı. Siyah bir mintanın üstünde, yağlıboya hissini veren beyaz denemeyecek kadar açık renk birtakım desenler fark ediliyordu. Sedef bir kopça, kirli ve incecik boynunu sıkmıştı. Şimdi yüzündeyim. . .

Basık bir burun, açık, hayretle açılmış sulu bir ağız, büyük, koyu kahverengi, insanî denemeyecek kadar masum gözler; gözlerin beyazlarında da hayret saçları karmakarışık; üstlerinde cigara külü var.

Kapılar kapanınca - ben ayakta ve hemen onun yanındaydım - kafasını kaldırıp bana baktı. O zamana kadar ben vaziyetimi almıştım. Ciddî ciddi başka yerlere bakıyordum. Evvelâ gözlerini, sonra kafasını indirdi Ben yine kendisini dikizlemeğe başladım. O kadar belirsiz ve o kadar içten zevkli bir gülüş, dudağını, gözünü kaşını yalayıverdi ki. .

Tünele binmek sevincini bu on iki yaşındaki çocukta bulabilmek hoş! Belki ben de ilk binişte sevinmişimdir. Birçok sevinen çocuklar da gördük. Ellerini çırpmışlar:

- Baba, bak! Bak, ne hoş! - demişlerdir.

Sevincimizi biz ne kadar belli etmiştik.

Halbuki o bunu belli etmemeğe çalışıyor. Aşağıya doğru titreyerek sallanarak gürültülü ayrılıyoruz. O bu sefer karşıdaki madamla küçük çocuğu gözlüyor. Onlar ona bakmıyorlar bile. Biraz rahattır. Yine bana bakıyor. Ben gazeteme dalmış görünüyorum. Şimdi büsbütün rahat Fakat bir şeyler, benim tarafımdan bir bakış sezmiş haliyle yine, yanından karanlığın içinden insanları, ışıklan ve cehennemi gürültüsüyle geçen Öteki hattaki vagona karşı, istediği gibi sevinemiyor. Yine o küçük gülüş; o minimini; bedbaht, masum, korkak gülüş. Şimdi uzaktan, Tünelin Galata tarafındaki kapısının yarım küresinin ağır ağır açılışım seyrediyoruz; o da, ben de. O minimini gülüş eksilmeden devam ediyor. İşte öbür taraftayız. Küçük çocuğun yüzü, soyulmuş bir taze badem gibi parladı. Esmer, adamakıllı esmer bir yüzde bütün bir aydınlık. Sanki yüzünü bir meşale ve bir çağlayan aynı zamanda yıkayıp aydınlatıyor. Fakat bu o kadar âni bir andı ki yakalayamadım. O büyük ışığın çocuğun içine doğru birdenbire çekildiğini ve yine deminki küçük

tebessümün yerine yerleştiğini gördüm. Bu sefer o beni yakalamıştı. Kendisine baktığımı gördü. Yüzünden tebessüm uçup gitmişti Yüzlerce, binlerce defa Tünele binmiş bir adamın, hattâ ya yıkılırsa korkusuyle Tünele mecburen binen adamın lâkaydisi ve sıkıntısı üstüne çökmüştü. Kapılar gürültü ile açıldı. Küçük, yine onların da tırnakları bembeyaz kalem bacaklarını sürüyerek giderken yine ona yetiştim.

Şimdi Tünelin dışındaydık. Evvelâ buraya nasıl, ne çabuk geldiğine hayretini ifade eden açık ağızla iki kapıyı ve akşam kalabalığında Beyoğlu'na çıkan insanları seyretti. Evet, sanki ağzıyle seyretti. Sonra büyük bir hazla yürüdü.

Arkasından baktım. Pantolonunun geniş ve yırtık paçaları seviniyor. Arkasının büyük dikişlerle dikilmiş ve alt tarafı tamamen sökülmüş yaması bir Tünel'e oturmaktan memnun olduğunu söyler gibiydi.

Kara bacakları kalabalığın içine karıştılar.

Her şeyinden Edirnekapı'da, kışın bir teneke evde ve yazın bir çadırda oturduğu anlaşılıyordu.

Tünelleri insanlar için yapsak. Yokuşlardan lâhzada insinler, yokuşları âni vahitte çıksınlar diye. Tünelin kayışı, Tünele ilk defa bindiği zaman sevinen ve bu sevinci bile belli etmek istemeyen bir çocuk için yapılabilecek bir şey.

Eğer bugün biz Tünel kayışı yapamıyorsak, bunun en büyük sebebi Tünel'e ilk binen ve sevinen çocuğu sevmememizdendir, demeyeceğim. O zaman hem kendimi methetmiş olurum, hem de tünel kayışı yapabilecek bir iktidarda olduğum zehabı hasıl olur, müracaatlar vaki olur! Diyeceğim yalnız şu:

- Şu insanlara hiçbir şey çok değil.

Edirnekapı'da bu akşam, bir ana bir çocuğun Tünele nasıl bindiği hikâyesini dinleyecek. Çocuk, "Kocaman gözlü bir adam bana baktı da, iyice sevinemedim." diyecek. Yabancılara gülemediği, beyaz dişlerini gösteremediği, duyduğu şeyleri,

söyleyemediği şeyleri bu anaya söyleyecek, onlar da Tünele binmiş kadar sevinecekler.

Abasıyanık, Sait Faik: Tüneldeki Çocuk

METNİ TAHLİL ÇALIŞMALARI

1. Yazarın bir süre kaldığı yörenin, gece saat dokuzdan sonraki görünümü nasıldır?
2. Yörenin karanlıkta kalmasın nedeni nedir? Bu karanlık yazarı nasıl etkiliyor?
3. Kolejli bayanı nahiyenin karanlığı nasıl ekiliyor.
4. Yazar kolejli bayandan niçin umudu kesiyor?
5. Tüneldeki çocuğun dış görünüşü ve içinde bulunduğu durum nasıl belirtilmiştir?
6. Vagon kayarken tüneldeki çocuk neler hissediyor?
7. Tünel çıkışında çocuğun durumu nasıldır?

Alıştırma 11:

Sözcük sayısı	813
Başlama saati	
Bitirme saati	

BİR MOTORDA DÖRT KİŞİ:

Güverteyi aydınlatan hüzünlü ampulün ışığında dört kişiydiler: Sarı saçlı bir kadın, çiğ et kokan bir kasap, dazlak başlı bir profesör, bir de ağzında piposu, delikanlı.

Dördü de son vapuru kaçırmış, bu uykulu kaptanın istediği beşer uyarı hemen verip motora atlamışlardı.

Motor şimdi karanlık suları yara yara ilerlerken sarışın kadın bacak bacak üstüne atmış, sigara içiyor, dumanını da şahane tavırla gecenin serinliğine savuruyordu.

Esmer delikanlının gözleri kadının çukur dizkapaklarında (. . .) idi.

Profesörün zihni tramvayda okuduğu bir makaleye takılmıştı.

Kasaba gelince, o hem fıstık yiyor, hem toptancının yolladığı son faturayı düşünüyordu. Hadi karamana yüz elli yazdığı neyse ne; fakat dağlıcı ne demeye yüz seksenden hesap ediyor herifçioğlu?

Gece yıldızsız, deniz hafif çalkantılı idi. Bordaya vuran küçük dalgaların serpintisi ara sıra muşamba şilteleri ıslatıyordu. Motor artık Moda'yı, Kalamış'ı da geride bırakmış, Adalar'a doğru yol almaya başlamıştı.

Sarışın kadın üşümüş olacak ki, birden kalktı, rüzgârdan uçan eteklerini tuta tuta, içeri kamaraya doğru yürüdü. Fakat içeri girmesiyle başının dönmesi bir oldu. Burası yanık benzinle karışık kızgın demir kokuyordu.

Kadın hemen bir pencere açıp önüne oturdu. Sonra yeni bir sigara yakıp dışarı üfürdü.

Çamlıca sırtlarında iki uçaksavar ışıldağı karanlık gökyüzünü tarıyorlardı. Işıldakların biri sağdan sola kayarken öbürü soldan sağa doğru iniyor ve ikisi ortada bir yerde birleşince husule gelen gözalıcı ışığı seyretmek, doğrusu pek ömür oluyordu.

Sarışın kadın dalmış bunlara bakarken, hemen biraz ötesinden denize ateşböceği gibi bir şey uçtu. Bunu bir başkası, bir başkası daha ve nihayet ardı arası kesilmeyen birçokları takip etti. Kadın dalgın gözlerle bir müddet hiçbir şey düşünmeden birbirini kovalayan bu acayip böceklerin çini mürekkebi siyah denizde teker teker eriyişlerini seyretti. Sonra birden deminki kızgın demir kokusunu hatırlayınca yerinden fırladı. Kaptan kamarasına geçen kapıdan dışarı şimdi hafif bir duman sızıyordu. Kadın şaşkınlıkla kapının topuzuna yapıştı ve o zaman yüzünü alazlayan sıcak bir dumanın ortasında, kaptanla çımacıyı yere çömelmiş, kan ter içinde uğraşırken gördü. Bayılacak gibi oldu bir an. . . Sonra:"Yanıyoruz. - İmdat!. . Yanıyoruz!" diye kendini dışarı attı.

Bu feryat güvertenin üstünü bir anda allak bullak etmişti. Kadın, kaptan kamarasının kapısını açık bıraktığından şimdi dumandan göz gözü de görmüyordu. Kasap, şaşkınlıktan, oturduğu minderi kucaklamış; profesör ise motorun tek tahlisiye simidini boynuna geçirivermişti.

Sarışın kadın, telâştan piposunu düşüren genç adama doğru koştu:

- Kurtarın beni. . . beni kurtarın, yüzme de bilmem ben. diye yalvardı. Delikanlı titrek bir sesle:

- Ben de bilmem. diye cevap verdi. Halbuki biraz bilirdi. Kendim şöyle yarım saat su üstünde tutabilecek kadar. . . Ama yalnız kendini. . . Kadın ondan ümidi kesince kasaptan medet umdu. Fakat o şimdi iki elini açmış:

- Şu vartayı bir atlatalım. Dinim hakkı için üç koyun gurban edecem. diye adak adıyordu.

Hepsinden çok profesörün işi bitikti. Halbuki o, kahramanda geçinirdi Hatta daha o sabah derste Sokrat'ın hayatı nasıl istismar ettiğini anlatırken gerçek bir filozof için bunun hiç de güç olmadığını ve nitekim kendisinin de anım gibi ölümü tebessümle karşılayabileceğini söylemiş, ışın tuhafı, sözlerine talebeleri kadar kendini de inandırmıştır.

Kadın şimdi bakraca su dolduran çımacının kıllı göğüsüne sarılmış:

- Allahaşkına bırakmayın beni, ne olursunuz bırakmayın. diye yalvarıyordu. Onlar böyle çırpınıp dururken ön taraftan kaptanın sesi duyuldu:

- Teprenmeyun be!. . Ne oliysiniz? Motoru paturacaksınız.

Fakat hiddetli olmasına rağmen sesinde nedense herkese emniyet veren bir şey vardı. Yoksa. . . Yoksa söndürmüş müydü yangını? Evet muhakkak söndürmüş olacaklardı. Hiç söndürmeseler kaptan böyle onlara çatacak vakit bulabilir, hiç çımacı kovada kalan suyu tekrar denize boca eder miydi?

Kaptan:

- Ne adamlara çattık yahu! diye söyleniyordu. Profesör, kaptanın hiddetini haklı bulmuştu. Yakalığını düzeltti.

- Öhö, öhü diye öksürdü; nedir bu telâş yani? Öyle ya, biraz sakin olalım beyler. diyecekti. Evet handiyse böyle diyecekti, isabet ki demedi. Zira tahlisiye simidi hâlâ sımsıkı boynunda duruyordu.

Motor bir iki homurdanıp durduktan sonra şimdi keyifli keyifli işlemeğe başlamıştı. Yerine dönen kaptan içerde hâlâ geçmişi kınalı motora ve şamatacı yolculara veriştirip duruyordu. Fakat onlar aldırmadılar artık. Paylasındı, sövsündü, isterse dövsündü onları. Kurtulmuşlardı ya bir kere.

Çımacı, ilerde kolunun yeniyle terini siliyordu. Belli ki bu hengâmede kaptandan çok o yorulmuştu.

Bir çeyrek sonra her şey artık normale dönmüş bulunuyordu. Sanki rüzgâr o boğucu dumanla beraber ölüm korkusunu da güvertenin üstünden silip götürüvermişti.

Güverteyi aydınlatan hüzünlü ampulün ışığında şimdi yine dört kişiydiler. Yine kendi içlerine kapanmış dört kişi.

Kadın adamakıllı sükûnet bulmuş gibiydi. Eli fazlaca titremese hattâ sigara bile içecekti.

Delikanlı yine piposunu içiyor, fakat artık kadının dizlerine bakamıyordu.

Profesör evde kendini bekleyen tombalak karısıyla şimdi her zamankinden çok sevdiği pembe yanaklı evlâtlarını düşünüyordu.

Kasaba gelince, o biraz evvel adadığı üç kurbanı ikiye indirmek için vicdanını dolandırmakla meşguldü. Bunda muvaffak da oldu. Hattâ öyle ki, Büyükada'nın ışıkları göründüğü zaman bu iki kurban da bire inmiş bulunuyordu. Hem artık onu da kurban bayramında kesecekti.

Motordan ilk atlayan profesör oldu.

Onu esmer delikanlı takip etti. Islıkla oynak bir samba çalıyordu.

Kasap koşa koşa, zıplaya zıplaya bir çocuk gibi uçup gitti.

Sarışın kadın en sona kalmıştı. İnip kalkan motordan bir türlü rıhtıma atlamaya cesaret edemiyordu. Çımacı ona elini uzatmak istedi. Fakat kadın bu ter kokulu, hırpani adamın elini tutmamak için acemi bir sıçrayışla kendini rıhtıma atıp dik ökçelerinin üstünde pür azamet uzaklaştı. . .

Haldun Taner

METNİ TAHLİL ÇALIŞMALARI

1. Hikâyedeki olayı özetleyiniz.
2. Hikâyedeki kahramanları tanıtınız.
3. Hikâyedeki mizahı unsurlar nelerdir?

METNİ HEM HIZLI HEM DE ZEVKİNE VARARAK OKUYABİLİR MİYİZ?

Elbette!

Buraya kadar pek çok alıştırma yaparak geldik. Okuduğumuz metinlerin içinde okuma hızımızı yavaşlatacak pek çok yabancı sözcük yer alıyordu. Bütün bu zorluklar hızımızı artırmamızı sağladı.

Toprağın altında küçük bir tohum önce filiz verir. Ve o narin filiz kayayı yararak yeryüzüne çıkmaya çalışır. Zorlandıkça güçlenir. Toprağın yüzeyine çıktığında yağmurla, rüzgarla, güneşle baş edecek gücü kazanmıştır. Artık ne rüzgar ne yağmur ne de güneş onun büyümesine engel olamayacaktır. Ve o dilediği gibi büyüyecektir artık…

Siz de buraya zorlanarak geldiniz. Hâlâ pes etmemişseniz sizi kutluyorum. Şimdi dilediğiniz gibi, zamana meydan okuyarak aşağıdaki metinleri okuyabilirsiniz…Sizi ne dışarıdaki gürültü ne heyecanınız ne de stresiniz yavaşlatamayacaktır. Çünkü siz onlarla baş etmeyi öğrendiniz.

Zevkle okumak için hazırsınız artık… İYİ OKUMALAR!

Alıştırmalar 1:

AMACINIZI KEŞFEDİN

Gençlik yıllarımda babam bana asla unutamayacağım bir şey söylemiş ti:"Oğlum doğduğunda bütün dünya sevinirken sen ağlıyordun. Öyle bir yaşam sür ki, öldüğünde sen sevinirken bütün dünya ağlasın."Hayatın anlamını unuttuğumuz çağda yaşıyoruz. Bir insanı kolaylıkla Ay'a gönderebiliyoruz; ancak caddenin karşısına yeni taşınan komşumuzu ziyaret etmekte

güçlük çekiyoruz. Dünyanın öbür ucuna bir füze yollayıp hedefe yüzde yüz isabet ettirebiliyoruz; ancak çocuklarımıza kütüphaneye gitmek için verdiğimiz sözü tutmakta zorluk çekiyoruz. İletimizi sürdüre bilmemiz için e-postalarımız, faks makinelerimiz ve dijital telefonlarımız var; ama yine de insan oğlunun en az iletişim kurabildiği bir çağda yaşıyoruz. Kendi insanlığımızla olan bağlarımızı kaybettik. Kendi amacımızla olan bağlarımızı kaybettik. En fazla önem taşıyan değerleri göz ardı ettik.

O halde siz bu kitaba başlarken, size saygıyla soruyorum:"Siz öldüğünüzde ardınızdan kim ağlayacak? Bu gezegenden gitmeden kaç yaşamı etkileyeceksiniz? Sizi takip eden nesiller üzerinde nasıl biz iz bırakacaksınız? Son nefesinizi vermeden önce arkanızda bıraktığınız miras ne olacak? " Yaşamdan aldığım derslerden biri şudur:Eğer yaşamda siz harekete geçmezseniz, yaşamın sizin üzerinizde harekete geçme alışkanlığı vardır. Günler haftaları, haftalar ayları, aylar yılları kovalar. Çok kısa bir zaman sonra da her şey sona erer ve sizde sadece yarı yaşanmış bir hayattan dolayı pişmanlık dolu bir kalp kalır. George Bernard Shaw biraz düşünmüş ve sonra derin bir iç çekişle:"Olabileceğim, ama asla olmadığım kişi olmak isterdim."demiş. Aynı şeyin sizin başınıza gelmemesi için bu kitabı yazdım.

Profesyonel bir konuşmacı olarak zamanımın büyük bir bölümünde şehirden şehre Kuzey Amerika'nın bir ucundan diğer ucuna uçup, iş hayatımda ve yaşamda kilit noktalara değinerek liderlik üzerine görüşlerimi farklı insanlarla paylaştığım konferanslar verdim. Bu kişilerin hepsi farklı yaşamlara sahip olmalarına rağmen, bu günlerde karşılaştığım sorular hep aynı çerçeveye oturmaktadır. Yaşamımın daha anlamlı hale gelmesini nasıl sağlayabilirim? Yaşam yolculuğumu, iş işten geçmeden nasıl sadeleştirip keyfine varabilirim?

Cevabım her zaman aynı şekilde başlar, amacını bul. Ben hepimizin içinde ortaya çıkmayı bekleyen farklı yetenekler ol-

duğuna inanıyorum. İnsan olarak hepimiz en yüce potansiyelimizi ortaya koymak ve aynı zamanda etrafımızdaki insanların yaşamlarına değer katmak için eşsiz bir amaçla, asil bir görevle burada bulunuyoruz. Amacımızı bulmak, şu anda sahip olduğumuz işi bırakmak anlamına gelmez. Sadece işinize kendinizden daha fazla bir şeyler katmanız ve en iyi olduğunuz alanlara odaklanmanız gerekir. Bu sizin arzuladığınız değişiklikleri başkalarının yapmasını beklemekten vazgeçmeniz anlamına gelir. Mahatma Gandi'nin ifade ettiği gibi: "Yaşamımızda en çok görmek istediğiniz değişikliğin bizzat kendisi olun."Bunu yaptığınızda yaşamınız değişecektir.

Robin Sharma

Sözcük sayısı	403
Başlama saati	
Bitirme saati	
Dakikada okunan Sözcük sayısı	

Alıştırma 2:

NEZAKETLE"HAYIR"DEMEYİ ÖĞRENİN

Yaşamınızın öncelikleri belirsiz olduğunda sizden istenen her ricaya "evet" demek kolaydır. Günleriniz geleceğinizin zengin ve ilham veren vizyonunun rehberliğinde değilse, istediğiniz sonucun açıkça ifadesi doğrultusunda daha bilinçli davranmak yerine, etrafınızdakilerin sizin davranışlarınızı yönlendirmesi hiç de zor olmayacaktır. Ferrari'sini Satan Bilge'de Kendine Liderlik Etmenin Kadim Sanatı'nda yazdığım gibi:"Eğer öncelikleriniz planlarınız arasındaki yerini almazsa, diğer insanların öncelikleri ajandanıza yerleşecektir." Yaşamınızın en yüksek amaçları konusunda net olmalı ve daha sonra nezaketle hayır demeyi öğrenmelisiniz.

Çinli bilge Chuang-tzu bir mihrace için demir kılıç döven demir ustasının hikayesini anlatır. Doksan yaşında olmasına rağmen, usta işini tam bir doğruluk ve muhteşem bir yetenekle sürdürmekteymiş. Usta çok hızlı çalışması gerektiği zamanlarda bile en ufak bir hata yapmıyormuş. Günü birinde mihrace adama, "Bu doğal bir yetenek mi, yoksa muhteşem eserini yaratırken kullandığın özel bir tekniğin var mı? " diye sormuş."Bu gerekene odaklanmaktır."demiş demir ustası."Ben kılıç yapımına 21 yaşındayken başladım. Başka hiçbir şeye aldırış etmedim … Eğer önümde duran bir kılıç değilse, ona bakmadım, onu fark etmedim. Kılıç dövmek benim tutkum ve amacım olmuştu. Başka taraflara vermediğim enerjimin tamamını sanatıma verdim. Egemenliğimin sırrı budur"

Birçok etkin kişi ilgisini"mükemmel olduğu alanlara" odaklar, yani demek istediğim, en iyi yaptığı işlere ve yaşamlarının ilerlemesinde en fazla etkiyi sağlayacak olan faaliyetlere yoğunlaştırır. Enerjilerini önemli şeylere harcadıklarında, dikkatleri-

ni başka yöne çekmeye çalışan daha az önem taşıyan şeylere hayır diye bilmek onlar için daha kolaydır. Basketbol tarihinin en iyi oyuncusu Michael Jordan kontrat görüşmeleri yapmadı, formalarını tasarlamadı veya seyahat planlarını hazırlamadı. Zamanını ve enerjisini en iyi yaptığı işe verdi: Basketbol oynadı ve diğer işleri için idarecilerini görevlendirdi. Caz devi Louis Armstrong zamanını konserinin biletlerini satarak veya seyircilerin koltuklarını düzenleyerek geçirmedi. En parlak özelliğine odaklandı. Trompet çaldı. Zorunlu olmayan şeylere hayır demeyi öğrenmek, yaşamımızı gerçek anlamda daha iyiye taşıya bileceğiniz şeylere kendinizi adamanıza zaman bırakır ve kalbinizin en derinlerinde kendinizi adadığınızı bildiğiniz mirası bırakmanıza yardımcı olur.

Robin Sharma

Sözcük sayısı	303
Başlama saati	
Bitirme saati	
Dakikada okunan Sözcük sayısı	

Alıştırma 3:

"SUÇ VE CEZA"

Temmuzun ilk günlerinin sıcak bir akşam üzeri, genç bir adam, Marangoz Sokağı'nda pansiyon olarak işletilen bir evin çatısındaki küçük odasını bırakıp yola çıktı, bir karara varma konusunda duraksarcasına ağır, ağır, Kokuşkin Köprüsüne doğru yürüdü.

Ev sahibesine basamaklarda rastlamamayı başarmıştı. Beş katı yüksek bir binanın tavan arasındaki küçük odası, bir barınaktan çok, bir dolabı andırıyordu. Ona yemek sağlayan ve diğer işlerine de bakan ev sahibesi aşağı kattaki bir dairede oturuyordu. Sokağa her çıkışında onun mutfağından geçmesi gerekliydi, bu mutfak kapısı sürekli açıktı. Genç adam kapının önünden her geçişinde ona utanç veren ve yüz buruşturan, hasta edici bir dehşet duygusu yaşardı. Ev sahibesine gırtlağa kadar borçlanmıştı ve ona rastlamaktan korkuyordu.

Ürkek ya da gözü rahatça yapıda değildi. Üstelik bunun tam tersiydi. Ama uzun zamandır kuşkulu denecek denli alıngan ve gergindi. Öyle içe kapalı ve öyle ilgisiz bir yaşam sürüyordu ki, bırakın onu bitirmiş di, ama son günlerdeki koşullar dahil onu ev sahibesini, diğer insanlarla da karşılaşma korkusu vardı. Yoksulluk kederlendirmiyordu. En acil çözüm bekleyen sorunlarıyla ilgisini tamamen kaybetmişti ve bunlar için tedirgin olmak istemiyordu. Bu durumda kendisine karşı ne oyunlar çevrilirse çevrilsin, ev sahibesinden de birazcık olsun korkusu yoktu; ama basamaklarda zorla yolu kesilip, onu zerrece ilgilendirmeyen tüm o bunaltıcı saçmalarını dinlemek, o inatçı ödeme taleplerini o tehditleri, sızlanmaları dinlemek ve mantıklı özürler düşünmek, yalanlar uydurmak zorunda kalmak"Hayır" bir fareymişçesine usulca aşağıya süzülüp, hiç kimse görmeden sıvışmak bin defa daha iyi idi.

Bunlara rağmen, bu kezinde, sokağa vardığında ev sahibesine rastlama korkusu kendisini de şaşırttı.

"Aman Tanrım" diye düşündü tuhaf gülümseyişiyle burada bir şey tasarlıyorum ve aynı zamanda bu denli sıradan bir sorunda nasıl sinirlenebiliyorum. Evet kuşkusuz her şey insanın kendi elindedir ve insan, bunların parmaklarının arasından akıp gitmesinin izleyicisiyse, bunun tek adı korkaklıktır. Ve bu bir gerçektir. Yine de insanların en büyük korku kaynağını merak ediyorum. Bence, insanların en büyük korku kaynağı yeni bir adım atmak veya yeni bir şey söylemek. Bununla beraber, ben fazla konuşuyorum. Pek bir şey yapmadığımdan fazla konuşuyorum. Ama bunun tersinin de doğruluğunu söyleme cesaretine sahibim. Fazla konuşuyorum, çünkü tek bir şey yapmıyorum. Geçen aydan bu zamana da, bu kendi kendine konuşma huyunu edindim. Tüm gün o fare ininde yatmak ve düşünmek, yer yüzünde ne denli saçmalık varsa tümünü düşünmek. Ne halt yemeye gidiyorum şimdi oraya? O tehlikeli bir iş mi? Neresi tehlikeli? Tehlikeli filan değil… Sadece soyut düşüncelere dalarak oyalanıyorum. Oyuncaklar! Evet, galiba öyle oyuncaklar!

Sokakta hava oldukça sıcaktı, boğucu hava, insan kalabalıkları, her taraftaki harç yığınlar. İnşaat iskeleleri, tuğlalar toz ve Petersburg'ta yaşayıp yazlıkta herkesin pek iyi bildiği özel, kirli yaz kokusu, zaten sinirleri laşkalaşmış genç adamı bunların tümü son derece tahlisiz bir biçimde etkiliyordu. Ve kentin özellikle bu semtinde sayıca çok olan meyhanelerinden yayılan katlanılmaz kötü bir koku, hafta içi olmasına rağmen birkaç adımda bir karşısına çıkan sarhoşlar da zaten yeterince iğrenç ve korkunç olan bu tabloyu tamamlıyordu. Kısa bir anlığına genç adamın yüzünden derin bir tiksinme ifadesi geçti. Güzel siyah gözlü, koyu kahverengi saçlı, orta boylu, ince yapılı, oldukça yakışıklı bir genç adamdı. Ama hemen derin bir dalgın-

lığa gömüldü. Veya belki daha doğru deyimiyle bir tür komaya girdi. Ve çevresindekilere hiç aldırmadan, kafasında onlarla ilgili zerre kadar bir düşünce olmadan yolunu sürdürdü mırıldanıyordu, bu da kendini verdiğini ayrımsadığı bir alışkanlıktı.

Zaman zaman kendi kendine konuşma alışkanlığı edindiğinden bir şeyler eksikti.

O anda düşüncelerinin duru olmadığını ve çok güçsüz olduğunun adam akıllı farkındaydı: Çünkü iki gündür bir şey yememişti.

Dostoyevski

Sözcük sayısı	568
Başlama saati	
Bitirme saati	
Dakikada okunan Sözcük sayısı	

Alıştırma 4:

KARAMAZOV KARDEŞLER

Aleksey Fedoroviç Karamazov'un hikayesine başlarken biraz tereddüt geçirdim. Sebebi şu: Aleksey Fedoroviç'i kahraman olarak ele alırken onun hiç de büyük adam olmadığını iyi biliyordum. Bu sebepten Aleksay Fedoroviç'imizi ne gibi özelliklerinden dolayı kahraman seçtiler? Neler yapmış bu adam; nerede neyinle tanınmış? Ben okuyucusu olarak onun hayatına ait bir sürü olaya kafa yorup neden vakit öldüreyim? Gibi sorularla karşılaşacağım kesin.

Tabii en zoru da son soru. Çünkü bu soruya sadece ben."Bunun cevabını, romanı okuyunca anlarsınız."diyebilirim; ama ya romanı bitirdikten sonrada Aleksey Fedoviç'imde ne özellikler olduğunuz görmez, kabul etmek istemek istemezlerse? Hem de bunun böyle olacağını şimdiden üzülerek tahmin ediyorum. Bence bu adamda bazı nitelikler var, fakat bunu okuyuculara anlatıp anlatamayacağımdan emin değilim. Belki de hareketli olduğu halde kabiliyetleri gizli kalmış bir adamdır. Zaten asrımızda insanlardan açıklama istemek de tuhaftır ya! Yalnız onun tuhaf hatta garip bir adam oluşunun şüphe edilecek bir tarafı da yoktur. Fakat tuhaf bir adamın özelliklerini bir araya toplayıp, saçmalığın bütününden bir anlam çıkarmak, insana faydadan çok zarar verir. Tuhaf adamın, her zaman birtakım nitelikleri ve apayrı durumları vardır, öyle değil mi?

Siz şu son sözlerimi kabul etmeyip de."Hayır, öyle değil!"ya da"Her zaman öyle değil" derseniz, ben de kahramanım Aleksey Fedoroviç'in önemi üzerine bir umut uyanır. Çünkü, tuhaf bir adamın varlığı her zaman başkalıklarla dolu değildir; tam tersine, bazen o bir bütünün özüdür. Çağdaşları, nedense, sanki geçici bir rüzgarın etkisiyle ondan sıyrılıvermişlerdir.

Aleksev Fedoroviç Karamazov, on üç yıl önceki dehşetli, esrarengiz ölümü hâlâ unutulmamış olan bölgemizin derebeyi Fedor Pavloviç Karamazov'un üçüncü oğluydu. Babasının ölümünü yeri geldiği zaman anlatacağım. Şimdilik, hayatı boyunca çiftliğinde hemen hemen hiç oturmamış bu çiftçinin sadece ilginç bir tip olduğunu söylemekle yetineceğim.

Sık rastlanan, yalnız kötü ve ahlaksız değil, üstelik kafasız, fakat kendi işlerini gayet iyi beceren kafasız tiplerdendi. Başka işlere de aklı ermiyordu galiba.

Fedor Pavloviç sıfırdan işe başlamış sayılırdı. Mal varlığı önemsizdi. Onun bunun sofrasına kabul edilmek, dalkavukluğunu yapmak için fırsat kollardı. Yine de öldüğü zaman üzerinden yüz bin ruble çıktı.

Bu adamı bölgemizde herkes, ömrü boyunca münasebetsizin, deli dolunun biri olarak kabul etmişti. Fakat yine söylüyorum sersemliği yoktu. Böyle deli doluların çoğu hayli zeki, kurnaz kimselerdir. Deli doluluğu da kendine has, âdeta milli bir özellik taşıyordu.

Üç oğlu vardı, iki evlilik yapmıştı Büyük oğlu Dimitri Fedoroviç ilk karısından; İvan'la Aleksey ise, ikinci karısındandı Fedor Pavloviç'in ilk karısı Miusovlar'dandı. Miusovlar, bölgemizin hayli zengin, asaletiyle tanınmış bir derebeyi ailesiydi. Kızlarının çeyizi, dırahoması yerli yerindeydi; güzeldi, hem de bu nesilde sık rastlandığı halde o zamanki kızları arasında tek tük görünen canlı bir zekaya sahipti.

Bütün bunlara rağmen herkesin "uğursuz" dediği, silik bir adama nasıl varabildiğini uzun uzun anlatmayacağım. Bundan önceki romantik kuşaktan bir genç kız tanırdım. Adamın birine birkaç yıl esrarlı bir aşk duyduktan sonra onunla pekala tatlı bir şekilde evlenmek imkanı varken -ne hikmetse- kendi kendine bazı anlaşılmaz engeller uydurarak sonunda, fırtınalı bir gece, kendini yüksek bir sahilden oldukça derin akıntılı bir

ırmağa atıp boğulmuştu. Bunu da kendine has bir kaprisle, sırf Shakespeare'in Ofelia'sına benzemek için yapmıştı. Hatta çok önceden beğenerek seçtiği kayanın manzarası o kadar güzel olmasaydı da bunun yerine dümdüz, basit bir su kenarı olsaydı belki intihar etmezdi.

Dostoyevski

Sözcük sayısı	512
Başlama saati	
Bitirme saati	
Dakikada okunan Sözcük sayısı	

Alıştırma 5:

NASIL DEĞERLENDİRİLDİK?

Hangi okulu bitirmiş olursak olalım okulda öğrendiğimiz var sayılan bilgilerimiz sınavlar aracılığıyla ölçüldü hep, adını bir türlü koyamadığımız şekilde kategorize edildik. Çalışkanlar, tembeller, ortalar vb. Öğretmenlerimiz "hadi çalış biraz gayret göster" dediklerinde kafalarımızı hep önümüze eğdik. Kızarmış elmalarla değerlendirildik. Okumayı önce öğrenenlerin elmasını boyadı öğretmen, bizimki beyaz kaldı. Hele Aslı'nın kendisine kurdele takıldığındaki gösterişli hali. Asıl olanın rekabete dayalı öğrenme ortamı olduğunu anladığımızda kocaman kişiler olmuştuk. Soramamıştık öğretmenlerimize? "Sizin de öğretmenler odasında elma resimleri var mı? " diye. Çalışkan öğretmenler, elması beyaz kalmış öğretmenler.

Sadece çalışsın, yoksa denildi… Oysa çalışmak ne demekti? Bir derse nasıl çalışılırdı? Neden çalışmamız istenirdi? Küçücük beyinlerimiz algılayamamıştı bizden ne istendiğini… Algılayamayan beynimiz büyüklerimizin isteklerini nasıl yerine getirsin? Çocukluğumuz, gençliğimiz hep" Hadi aslan, oğlum dersine çalış, birinci ol." türünden söylemlerle geçti. Birinci olmak ne demekti? İnsan neden birinci olurdu? Hayat 100 metre yarışı mıydı? O halde neden bir kazanan on kaybeden yoktu?

Bu soruları soramamıştık bir türlü. Ama bize sorular sorulmuştu yıllardır. Uzunluklar, nüfuslar, yüzölçümleri… daha niceleri. Sınavlarda doğru yanıtlar ürettikçe hep, öğrenmiş olduk. Çünkü sadece sonuçları değerlendiren bir sistemdi bu. Süreç ve yıllık çalışmalar göz ardı edilmişti.

Hayatında fark oluşturan ünlülerin listesine baktığımızda okullarda başarısız olarak değerlendirilen bu kişilerin kendi alanlarında büyük başarıların altına imza attıklarını görüyoruz.

Örneğin; Beethoven'in özel öğretmeni onun besteci olamayacağını söylemişti. Emile Zola edebiyat sınavından sıfır almıştı. Honere De Balzac'tan tamamen umudunu kesmişlerdi ve onun asla öğrenemeyeceğini düşünüyorlardı. ABD başkanı WOODROW Wilson on bir yaşına kadar okuyamamıştı. Thomas Edison derse dikkatini vermediği ve oturduğu sırada sallanıp durduğu için öğretmeni tarafından sopayla dövülmüş, bu yüzden de okuldan kaçmıştı.

Başarının sadece girilen sınavlar sonucu alınan notlar olduğu öğretildi bize. Özel yetenek ve beceri isteyen derslerin sorulmadığı veli toplantılarında değerlendirildik. Spordaki, müzikteki, resimdeki başarılarımız konuşulmadı bile. Konuşulmadı yazdığımız şiirlerdeki nükteler de, şiirlerimize bile sevinemedik. Sevinemedik ortaya koyduğumuz ürünlerin takdir edilişine.

Sebahattin Eker (Provasız Hayata Kişisel Marka Olabilmekten)

Sözcük sayısı	303
Başlama saati	
Bitirme saati	
Dakikada okunan Sözcük sayısı	

Alıştırma 6:

KOZA KELEBEĞİ BİLMEZ

Düşündüğünüzden daha büyüksünüz. Şu handa hayatınızda ne yaşıyor olursanız olun, hepsinin iyi olduğuna ve size en büyük yararları sağlayacak şekilde ortaya çıktığına inanın. Belki görünüşleri çok güzel olmayabilir; ama büyümeniz, kaderiniz olan kişi haline gelmeniz için ne öğrenmeniz gerekiyorsa, yaşadıklarınız tamamen bunu yansıtır. Hayatınızda olan her şey, sizi gerçek gücünüze kavuşturacak şekilde, mükemmel bir biçimde ayarlanmıştır. Hayatın getirdiği dersleri öğrenin ve sizi gitmeniz gereken yere götürmesine izin verin. Yaşam en yüksek çıkarlarınızı kollar.

Ben insanın hayatının amacının "benliğin büyük uyanışı"nı gerçekleştirmek yolunda yürüyerek, bir zamanlar var olduğunuz yere, yuvanıza, eskiden tanıdığınız o asıl yere dönmek olduğuna inanıyorum. İnançlarımın en güçlüsü yeni doğmuş çocukların mükemmelliği, yeni dönüp yeniden ulaşmayı görev edinmemiz gereken o yeri temsil ettiğidir. Siz, doğumunuzdan hemen sonraki o anda korkusuzdunuz, katıksız sevgiydiniz, masumdunuz sonsuz bir bilgelikle doluydunuz, sınırsız potansiyele sahiptiniz ve evreni yaratan o gözle görülmez elle aranızda çok güzel bir bağ vardı. Küçücük bir çocukken içinizde harika bir duygu, bir merak, hayata yönelik müthiş bir uyanıklılık vardı. Hatta o sırada tümüyle aydınlanmış durumdaydınız.

Bugün, bu gezegende çoğumuz , özgün benliğimizle aramızdaki bağı kaybetmiş durumdayız. Olanaklara doğru yürüyüp yıldızlara uzanacak kadar korkusuz olduğumuz o ilk durumumuzda değiliz artık. Kim olduğumuzu bilmiyoruz. Bencil, korkulu, gücenik davranan insanlara dönüştük. Bu tavır bizim asıl yapımızın değil, tersine, doğduğumuz zamanki masumiyetten

ayrılıp günbegün yolculuğumuzu sürdürürken aldığımız yaraların yansımasıdır. Acı verici şeyleri yapabilen insanlar ancak acı çekmiş insanlar olabilir. Ancak incinmiş insanlar başkalarını incitebilir. Ancak yüreğini kapatmış insanlar sevgisiz hareketlerde buluna bilir.

Bence varlığımızın nedeni, en yüce halimize ulaşacak kadar büyümek ve aslında kim olduğumuzu hatırlamaktır. Hayat bu yolculukta sizi mükemmel şekilde destekleyecektir. Sizi, kendi parlaklığınızı daha çok ortaya koymaya, imkanlarınızın daha çoğunu keşfetmeye davet edecek insanları, olayları, deneyleri peş peşe size gönderecektir. Acılar her zaman derin manevi bir büyümenin aracı olmuştur. Gelişip, büyük bir insan olanlar genellikle büyük acılara dayanmış kişilerdir. Acılar bizi değiştirir tabii bunun olmasına izin verirsek.

Robin Sharma

Sözcük sayısı	325
Başlama saati	
Bitirme saati	
Dakikada okunan Sözcük sayısı	

Alıştırma 7:

ÜÇ TANE SARI GÜL

Süper markete alış veriş için gitmemiştim aslında. 37 yıllık kocamı kaybedeli bir hafta olmuştu ve bu dükkanda ne tatlı anılarımız vardı. Ben alışveriş yaparken ortadan kaybolurdu, nereye gittiğini bilirdim… Elinde üç tane sarı gülle dönerdi hep… Rudy, sarı gülleri sevdiğimi bilirdi. İçim hem sevinç hem de hüzünle doluydu. Birkaç şey alıp sepete attım. Tek kişi için alış veriş, iki kişiye alırkenden daha fazla düşündürüyor insanı, nedense.

Et reyonunun önünde bifteklere bakıp Rudy'nin bunlara nasıl bayıldığını düşünürken bir kadın geldi yanıma. İnce, uzun, güzel bir sarışındı, bir kocaman biftek aldı, sepetine attı. Sonra durdu, düşündü, pirzolaları sepetten çıkarıp tekrar koydu. Ona tebessüm ederek baktığımı fark etti aynı anda. Kocam pirzolayı çok sever; ama bu fiyata alamam ki. Bilemiyorum…

Dokunsalar ağlayacaktım mavi gözlerinin taa içine baktım."Kocam sekiz gün önce öldü." dedim, sesimin titremesini kontrol altına almaya çalışarak.

"Alın bu pirzolaları ve birlikte olduğunuz her anın hazzını yaşayın." başıyla evetledi. Pirzolaları tekrar sepetine koydu ve yürüdü. Ben de süt reyonuna doğru yürüdüm. Artık hangi büyüklükte almalıyım diye düşünürken bana doğru gelen yeşil elbiseye dikkat ettim. Oydu… Sarışın kadın… Yüzünde o güne kadar kimsede rastlamadığım güzel ve anlamlı bir tebessüm vardı. Göz göze geldik "Bunları sizin için aldım" dedi."Kasaya vardığınızda parasının ödenmiş olduğunu göreceklerdir."

Uzandı yanaklarımdan öptü ve… Sepetime üç sarı gül bıraktı. Ona ne yaptığını, güllerin benim için ne anlam ifade ettiğini söylemek istedim; ama mümkün mü?

Hıçkırıklara boğulup göz yaşlarımı görmesini hızla engellerken uzaklaştığını hayal meyal seçtim. Sepetimdeki sarı güllere baktım, hem de üç taneydiler. Nerden biliyordu ki? Birden anladım, bilmiyordu ki. Dükkanda yalnız değildim. Gözlerimde yaşlarla yukarıya baktım."Rudy" dedim… Rudy" beni unutmadın, beni hâlâ bırakmadın değil mi?

Sözcük sayısı	325
Başlama saati	
Bitirme saati	
Dakikada okunan Sözcük sayısı	

Alıştırma 8:

BİR KAVAK VE İNSANLAR

"Kavağın altına" demişti."Beni o sahildeki kavağın altına gömün." Kavak zaten kulübesinin uzağında değildi. Sahile bakan dik yamacın üstünde dağ çiçekleriyle böğürtlenlerin sarmaş dolaş oldukları vahşi bir kırlığın ortasında idi.

İhtiyar, elinde tespihi her akşam onun altında oturur, denizin aşağıdaki kumluğu tatlı, tatlı yalayışlarını seyrederdi.

İşte şimdi mezarını yine o kavağın gövdesi gölgeleyecek, yine dalgalar ayak ucunda o çok sevdiği besteyi söyleyecek.

Böylece yaz geçti. Güz geçti. Kış geçti. İlk bahar gelip de mayıs güneşi bir genç kızınkine benzeyen ılık nefesini tabiata hohlayınca bademler birden beyazlara büründü. Kırlar kokularını süründü. Deniz aniden duruldu. O sanki mavisini yeniden buldu.

Bu arada ihtiyar kavak da tomurcuklanıp yaprak açmıştı.

Fakat köylüler bu bahar onda tuhaf bir değişiklik keşfediyorlardı. Hayır, hayır bu sade yapraklanmaktan ileri gelen o her yılki mutat değişiklik değildi. Bu öyle kolay kolay anlaşılamayan kati olarak tespit edilemeyen ve ancak sezilebilen bir bambaşka, bir acayip gelişmeydi.

Kadınlardan biri:""İhtiyar"" diye haykırdı. İhtiyara benziyor kavak. Gerçekten de kavak, sanki altında yatan ihtiyarın bütün özünü kökleriyle emip gövdesine geçirmişe benziyordu. Şekil itibariyle yine aynı ağaçtı belki. Fakat insan ona bakarken o uzun kametli, zayıf ihtiyarı görmüş gibi oluyordu.

Yaprakları bile şimdi bir başka yeşil görünüyordu. Daha munis daha sıcak adeta gülümseyen bir yeşil. Rüzgardan hışırdayışları bile bir başka türlüydü. Ağaç, yapraklarıyla dile gelmişti sanki. Durgun havalarda bir fısıldayış, rüzgarda mırıldanış, fır-

tınada ise homurdanış halini alarak bir şeyler anlatmak istiyor gibiydi. Ne söylediği anlaşılmıyordu gerçi. Fakat onu tanıyanlar bu esrarlı hışırtılardan ihtiyarın sesini konuşma tarzını, hatta cümle yapısını tanımakta güçlük çekmiyorlardı.

Tevekkeli oraya gömülmek istememişti adam. İşte ne yapmış, yapmış, ruhunu verip kendini o çok sevdiği yeryüzüne atmanın yolunu bulmuştu. Hem böylece tabiatı, daha yakından, olanca haşmetiyle tadabilecekti artık. Nitekim şimdi sağlığında iken yapamadıklarını yapıyor nezle, bronşit, korkusu olmaksızın göğsünü yaz yağmurunda ıslatıp akşam yağmurunda kurutuyordu.

Eski dostlarının bu şekilde aralarına karışması, sade köylüleri değil, kuşları, bulutları, çiçekleri, kısacası bütün doğayı sevince gark etti.

Kuşlar şimdi gelip yüzüne gözüne konuyor, bulutlar bazen alçalıp anlını öpüyorlardı. Onun ölümünden beri boyunları bükük duran çiçeklerse başlarını otların arasından çıkarıp yine eskisi gibi keyifli keyifli sallanmaya başladılar. Hatta öyle ki deniz bile, o karada olup bitenlere ilgisiz sanılan deniz bile, bu işe pek sevinmiş şimdi kumsalda beyaz köpüklerini göstere, göstere gülüyordu.

Fakat hangi saadet ebede kadar sürmüş ki? Bir sabah yapraklarındaki çiğ damlalarını silkeleyip kurunan kavak, az ötesinde bir takım insanların eğilip, kalkıp yerleri ölçtüklerini gördü.

Öğle vakti gelip onun altında oturdular. Elindeki planlardan mimar olduğu anlaşılan bir tanesi, üç katlı ensesinden mal sahibi olduğu anlaşılan bir başkasına:" Makine dairesi şuraya oturacak laboratuarlar beri yandan kurulacak, lojmanlar ise garp cephesine rastlayacak" diye açıklama yapıyordu.

Kavak gerisini dinlemedi. Bu duyduğu sözlerden yaprakları diken diken olmuştu. Demek buraya bir fabrika kuracaklardı. Demek bu cennet kıyıları, bu canım bayırları makine uğultu-

suna, kurum kokusuna boğacaklardı. Dünyada başka yer mi kalmamıştı Yarabbim?

Hayır, hayır bunu yapamazlardı. Bu kadar zevksiz, bu kadar vicdansız olamazlardı.

Fakat yaptılar işte. Onlar öyle renklerden kokulardan, denizlerden doğadan zevk alacak soydan değillerdi. Maliyet fiyatı diyor da gözleri başka bir şey görmüyordu.

Maliyet fiyatı ise bu sahilde çok düşük olacaktı. Binaenaleyh…

İlkin sahile bir iskele kurdular. Malzeme deniz yoluyla daha ucuza nakledilecekti. Sonra bir mendirek inşa edip denizle sahilin alakasını kestiler. Dalgalar artık suları tatlı tatlı yalamaz olmuşlardı. Mendireğin içinde kalan miskin, ölü sulara ise deniz demeye bin şahit isterdi.

Sade deniz mi ya, çiçekler de vaziyetten şikayetçi idiler. Papatyalar kurumdan simsiyah olmuşlardı. Gelinciklerin kırmızısı ise isli çatana bayraklarına dönmüştü. Kuşların cıvıltısı, şantiyeden yükselen çekiç sesleri arasında güme gittiğinden onlarda birleşip koro alinde ötmeyi denediler. Fakat bu gürültülü medeniyet konseriyle baş edemeyeceklerini anlayınca onlar da küsüp ötmemeye karar verdiler. Hem zaten pazarları gıcır gıcır çifteleri ile ava çıkan şantiye mühendisleri hayatı onlara zehir etmeye başlamıtı.

Kuşlar küsüp deniz susup çiçeklerde solunca kavak öksüze döndü"Bir yıldırım gelse de, beni de yok etse bari."diye kötü, kötü düşündüğü oluyordu. Fakat yıldırama hacet kalmadı. Bir sabah, daha uykuda iken belinde keskin bir testere sızısı ile uyandı. Ve neye uğradığını anlayamadan yan üstü böğürtlenlerin üzerine devriliverdi. Ötede bir ses fabrikatörün sesi:"Günah da ne demekmiş." diye bağırıyordu. Bize ağaç değil yer lazım, yer. Zaten neye benziyordu, tek başına sipsivri bir ağaçtı. Sonra maiyetindeki mühendislere dönüp:"Bundan güzel telefon direği olur."dedi.

Ve ihtiyar kavak soyuldu, yontuldu, bil cümle direkler gibi göztaşı sürülerek toprağa girecek kısmı ziftlendi. Bu işler bitince, üzerine bir parmak kalınlığında boya sürülüp tepesine külah gibi çinko başlık geçirildikten sonra, ana şebekeyi fabrikaya bağlayan yan yola öbür direklerin arasına dikildi.

Böylece yaz geçti, güz geçti. Kış geçti, her yıl olduğu gibi bahar bir genç kız misali eteklerini kaldırarak sıcak kokusu ile yine kırların üzerine çöküverdi. Gezici kuşlar gittikleri yerden döndüler. Böcekler de kurtlar da saklandıkları yerden çıktılar. Papatyalar tavada yumurta gibi ortalığı sarıya, beyaza boyadı. Ve gelincikler bir yıl önce fabrika kurumundan ölüp giden cetlerine inat, kıpkırmızı açıverdiler.

Bu arada kavaktan bozma direk de bütün vücuduna su yürüdüğünü hissediyor ve gece gündüz, çıtır çıtır tatlı bir bahar şarhoşluğu içinde gerinip duruyordu.

Nihayet bir gün, evvela o kalın boya tabakasını pul pul kabartan sivilceler döküldü. Sonra orasından burasından beyaz beyaz, körpe dallar sürdü ve bir sabah baştan aşağı yemyeşil yapraklarla donandı.

Buna sade köylüler kuşlar çiçekler değil, tersine çevrilmiş kahve fincanlarına benzeyen ağır başlı izolatörler bile şaştılar. Fakat fazla yağlarını eritmek için karısıyla yürüyüşe çıkan fabrikatör, onu bu halde görünce küplere bindi."Vah namussuz." diye haykırdı. Bu o kavaktan yapılan direk değil mi? " Görüyor musun hanım bana inat yapıyor. İnan olsun bana inat yapıyor"

Köylüler her ne kadar:"Değildir beyim, bu o kavak değildir."dedilerse de fabrikatörü teskin edemediler. Adam fena halde kızmıştı."Yaprak açmış telefon direği nerede görülmüş."diye feryat ediyordu."Olacak rezalet mi bu? Bari bundan sonrada teller meyve versin. Biz burada verimli çalışmaya gayret ediyoruz. Bu direk de kalkmış dal budak salıyor. Bütün direkler dal sürecek olursa budamaya adam mı yeter?

Sonra yanındakilere dönüp kesilsin diye ferman etti. Derhal merdivenli araba geldi izolatörleri bir başka direğe aktarıp yapraklısını yere yıktılar.

Fabrikatör bir balta kapmış, direğin kök salmış ziftli kısmına, yaprak açmış körpe dallarına vuruyor, vuruyordu. Hırsını bununla da alamadı. Direği adamlarına kuş başı, kuş başı doğrattı. Bu parçaları bile ortada bırakmaktan korkuyordu. Ne olur ne olmaz bir daha ki bahar yine kim bilir ne madik oynardı. Direğin enkazını orada gözünün önünde bir güzel yaktırdı. Ve küllerini toplatıp denize attırdı. Gerçi ihtiyar kavak şimdi de dalgalarla karışıp sahile vurabilir. Buhar olup yağmur tanesi şeklinde yine sevdiği kırlara yağabilirdi. Fakat fabrikatörün aklı o kadar incesine pek ermiyordu. Bu nedenle memnundu, ellerini yıkayıp dairesine mayonezli levrekle, fasulye pilakisi yemeye gitti.

O gece çiçekler sabaha kadar kan ağladılar. Kuşlara gelince, onlar da ilkin ah vah ettiler ama sonra baş başa verip bu harekete bir misilleme çaresi aradılar.

Bir ağaç kakan"İntikam." diye bağırdı. Serçelerin en yaşlısı peki ama nasıl? diye sordu. Canı tatlı olan saksağan"Herifler dişerine kadar silahlı." dedi.

"Toptan gitsek hepimizi vururlar. Tecrübeli baykuş"Bir fedai seçeriz, içimizsen biri…"daha sözünü bitirmemişti ki , ihtiyarın avucun dan yem yemiş bir ibibik kuşu:"Ben giderim" diye atıldı."Yarın zaten fabrikanın açılış töreni var. Ben hepinizin intikamını alır, gerekirse bu uğurda seve seve ölürüm."

Ertesi günü, daha sabahın erken saatinden fabrikada bir faaliyet başladı. Her pencereden bir bayrak sarkıyor, her taraf allı, morlu, yeşilli, beyazlı kurdeleler dalgalanıyordu. Bacalar bile gemi direkleri gibi flamalarla süslenmişti. Bir bando durmadan marşlar çalıyor, çalarken otomobillerle davetliler geliyordu.

Ne davetliler vardı ne davetliler! Erkeklerin çoğu silindir şapkalı ve jaketataylıydılar. Kadınlarsa beyaz elbiseler geniş kenarlı şapkalar giymişlerdi.

Bir ara bando durdu, ses kesildi. Ve ön sırada oturan tıkız fabrikatörün ayağa kalkıp önüne mikrofon yerleştirmiş kürsüye doğru ilerlediği görüldü. Adam ağır, ağır basamağı çıktı. Notlarını önüne açıp"Öhö" öhö…."diyerek sesini ayar etti, sonra:

"Sayın vekil bey, muhterem davetliler" diye söylevine başladı.

Sakladığı pervazdan aşağıyı gözetleyen ibibik kuşu"İşte tarihi an geldi." diye söylendi

Seke seke pervazın üzerinde ilerledi ve tam fabrikatörün dazlak başını nişan alıp …Bir güzel pisledi. Gerçi ibibik kuşu olmak sıfatıyla çok kolay def'i hacet ederdi. Fakat o sadece bu kabiliyetiyle yetinmemiş, bu tarihi günün şerefine bir gece önceden küf tutmuş kendir tohumu yiyip üzerine bol miktarda deniz suyu imişti. Bu nedenle sabahtan beri sancılar pahasına katlandığı hamulesini şimdi durmadan dinlenmeden aşağıya boşaltıyordu.

Fabrikatör çıplak başına saplanan ilk damla üzerine yukarı bakınca ikinci, üçüncü yüzüne gözüne bulaştı.

Dinleyiciler ilkin şaşırdılar. Bir iki kadın davetli kendini tutamayarak güldü.

Bundan cesaret alan diğerleri de makaraları koyu verdi. Artık herkes eğile kalka, kasıklarını tuta tuta gülüyordu. Vekil bey bile yüzü mosmor, kahkahasını mendiliyle boğmaya çalışıyordu.

Fabrikatör yüzüne çok defa pisletilmiş insanların pişkin tebessümü ile mendilini çıkardı, yavaş yavaş, ağzını burnunu, gözlerini, çıplak başını, silip sıvazladı ve gürültünün biraz kesilmesinden sonra:

"Bayanlar, baylar …" dedi…. . Bayanlar, baylar…Şu mutlu olay bile tesislerimizin memleket için, insaniyet için, ne kadar uğurlu kademli olacağının işareti değil midir? "

Ve tıkız fabrikatör bu giriş konuşmasından sonra tekrar notlarına dönüp imal edeceği termosifonları tanıtmaya başladı

Haldun Taner

Sözcük sayısı	1467
Başlama saati	
Bitirme saati	
Dakikada okunan Sözcük sayısı	

Alıştırma 9:

KARANFİLLER VE DOMATES SUYU

Küçük bir çam ormanı. Vakit sabah. Arı, sinek, kuş sesi. Bir siyah gözlükten görülen yerde ve ağaçlarda güneş parçaları. Sonra uzak, göğün kendi renginden biraz daha koyu kıyılara giden hututlu bir deniz…İşte böyle bir yerde köyün insanlarını düşünüyorum. Kitaplar, bir zaman bana, insanları sevmek gerektiğini, insanları sevince tabiatın, tabiatı sevince dünyanın sevileceğini, oradan yaşama sevinci duyulacağını öğretmiştiler. Hayır, şimdi insanları, kitapların öğrettiği biçimde sevmiyorum. Kitaplar dediğime bakıp da büyük ilmi kitaplar, yahut da dört meşhur kitaptan birini okuyup iman ettiğim sanılmasın. Şiirler, romanlar, hikayeler, masallar bana bu ilmi tahsil ettirmişlerdi. Beyinin vapurdan iner inmez çantasını kapan uşaktan iğrenmeyi, sabahleyin altı buçukta tabiatla kavga için sokağa çıkmayan adamın çalışmadığını kendi kendime öğrendim. Ama şu sabahleyin altı buçukta tabiatla kavga için sokağa fırlamayan adam, isterse akşama kadar insanları aldatmak için didinsin. Kaç para eder!Gözümde, milyonu olsa da, kalp para ile metelik etmez.

Şimdi artık kimi sevdiğimi, kime saygı duyduğumu biliyorum. Günlerden beri kafamı bir adam kaplıyor.

Köyde ona"Kör Mustafa" derlerdi. Bir gözü sola doğru biraz kaymıştı. Sağ tarafın beyazıyla göz kapağı arasına ciğer kırmızısı bir et parçası oturmuştu. Böyle mi doğmuştur? Yoksa çocukken bir şey mi batmıştır? . . . Bu arızalı göz, öteki gözden daha parlaktır, daha siyahi daha canlı, daha zekidir. Bana bir kamburu hatırlatıyor bu göz; tuhaf değil mi? Bir kambur insan çirkindir; ama bütün kamburlar yürekli, sevimli insanlardır. Arkadaş canlısıdırlar, şendirler. Ne severim kamburları!

İşte Kör Mustafa'nın bu gözü de bir kambur insanın ruh halini içine sindirmiş, şıkır şıkır, pırıl pırıl, sevimli, canlı bir gözdür. Öteki doğru dürüst göz, onun yanında, mahcup, sönük, tatsız tuzsuz, pek de kibirlidir.

Kör Mustafa bahçelerde çalışır, gündeliğe gider, sarnıç sıvar, dam aktarır kuyu kazar…

Bizim köyün lodos tarafı bakımsızdır. Orada fundalar, yabani meşe palamutları, koca yemişler, çalı süpürgeleri bir türlü ağaç haline gelemeden ama ağacı taklit edercesine gelişir, bir birinin içine girmiş yaşarlar. Bütün bu fundalıklar Fino kilisesinin malıdır. Kocaman sivri sakallı, cin gibi bir papaz … Fundalıkları"bizimdir" diye ara sıra dolaşır. İsteyen olursa ucuza kiraya verir. Ama kimse kiralamaz. Çünkü orman memuru buraları, orman kanunu gereğince orman olarak adlandırır. Aralarında üç beş ufacık çam ağacı, yabani, cüce, oduna bile gelmez çalı çırpı; orman memurunun, orman kanununun sayesinde mesut yaşarlar.

Kör Mustafa nasıl becerdi bilmem…Denize diklemesine inen bu çalılığın bir kısmını ne pahasına ayıkladı biliyor musunuz; tırnakları pahasına …O çalı çırpının sere serpe geliştiği, bu denizlere diklemesine inen toprak öyle taşlık, öyle taşlık ki… Sonra Mustafa gündüzleri başka yerde çalışmak zorundaydı.

Akşam olunca çalıların arasına sakladığı kazmasını alıyor gün ağarıncaya kadar söküyor, koparıyor, kazıyordu. Kazdıkça kaya, kazdıkça taş. Bütün bir yaz bütün bir kış orman memurunun baskısı; çalı, palamut, defne, kocayemiş, diken, ot, kök, ona karşı koydular. Bu korkunç mücadeleye üç evlek toprak için Mustafa'dan başka bizim köyde kimse girişmezdi.

Kaya bitip de yumuşak esmer, pembe, bir funda toprağıyla bir karış meydana çıkınca, bir meşe palamudunun korkunç yılan gibi kökü önüne çıkardı. Onu sökünce orman memurunu karşısında bulurdu. O gidince, zehirli bir diken baş parmağını

şişirirdi. Kazma körlenir, kürek bulamaz, taş dağ gibi yığılırdı. İnsan büyüklüğünde bir kaya, yumuşak toprağın üstünde, altındaki bir insan büyüklüğünde cüssesini hiç belli etmeden yosunlu yüzüyle dikilir; omuzları, tırnakları, göğsü, ayakları, sırtı, bütün kuvvetiyle dayanır, onu yener yıkardı. Kazma iş görmediği zaman yumruğu, yumruğu yetmediği zaman parmakları, parmakları kalın geldiği zaman tırnakları ile toprağı tırmalardı.

Bir sonbahar günü baktı ki, küçük çam ağaçları filizi, körpe diken yapraklarıyla, üç beş koca yemiş çıngıl çıngıl yemişleriyle yer yer esmer, pembe, külrengi toprağa gölge salar…Biz görenler:

-"Bakarsan bağ bakmazsan dağ olur." dedik.

Bilmedik ki dişle, tırnakla, kanla, canla, tabiat denilen canavarı yenmek gerekir. Bendeniz bu mücadeleye şahidim. Mustafa'nın kör gözünün hiddetten ala bulandığı günleri hatırlıyorum."Hey, aslan Mustafa !" der; uzakla bir çam gölgesinden korkunç kavgayı seyrederdim. Bu kavga, Romalı esirlerin aslanlarla dövüştürülmesinden biraz farklıydı. Romalı esir aslana bir çeyrek saat içinde yeniliyordu. Mustafa ejderhayı bazen ümitsizlikten, bazen ümitten yeniyordu.

Bir sabah her zamanki çamın altın vardım ki, bir köylü kadın, üç yarı çıplak çocuk garip bir takım taşlar, tahtalar, saçlarla bir şey yapıyorlar. Bu her tarafından poyraz, gün doğusu lodos keşişleme, yıldız, karayel rüzgarları giren bir evdi. Mustafa arkasına yeşiller giymiş, güçlü kuvvetli bir kadın takmış, ocak açıyordu.

Aslan Mustafa! dedim su buldun mu, su?

Deniz kıyısında eski bir kuyu vardı. Tuzlu bir parça ama, idare edeceğiz. Şuraya bir sarnıç kazabilsem……

Onu gördüm mü toparlanıyor; hayret, sevgi ve saygı ile bakıyorum. Koca yaylamızın üzerinde böyle milyonlarca insan bulunduğunu düşünüyorum, yine dünya yuvarlağı üzerinde böyle

milyonlarca insanın tırnakları, nasırları, çirkinlikleri, tek gözleri, tek kollarıyla bir ejderha ile kavga etmek için birleştiklerini düşünüyorum.

Küçük hanımlar! Bu günlerde bir gün nişanlınız size koyu al karanfiller gönderecektir. Dikkat edin, belki Mustafa'nınkilerdir.

Küçük beyler! Domatesler göreceksiniz çarşıda, elmalar, ferik elmaları gibi kokulu, şekerli, tatlıdır. Keserseniz içinde çekirdekleri altın gibi parlar. Belki de lokantada bir gün şişelere doldurulmuş bir domates suyu içersiniz ve tadını fevkalade bulursunuz. Yunan tanrılarının ölmemek içtiği nektar lezzetini damağınızda hissedersiniz, emin olun ki Mustafa'nın domateslerinden biri içtiğiniz suya katılmıştır.

(Nektar: Yunan mitolojisinde, ölümsüzlük veren içki)

Sait Faik Abasıyanık

Sözcük sayısı	800
Başlama saati	
Bitirme saati	
Dakikada okunan Sözcük sayısı	

Alıştırma 10:

GECEYDİ

Ayten, tavanda yanan ufacık ampulün ışığında sırt üstü uzanmıştı sedire. Elinde bir gazetenin haftadan haftaya verdiği ilavelerden biri; görmeden bakıyordu. Oysa neler yoktu ilavenin o sayfasında, genç kız kalplerini hoplatacak o eldivenlerden söz ediyordu ilave; kumaş, yün, saten, desenli desensiz, on beş liradan yetmiş beş liraya kadar. Sonra pudriyerler; gümüş, sarı, maden. Bilezik, tarak, çeşitli kolyeler, gece ayakkabıları, botlar, çantalar, sonra gece elbiseleri şapkalar boneler, orlon, yün, naylon kazak, bluzlar, tuvalet, makyaj takımları, vazolar, şekerlikler, seramikler…

Elindeydi ilave, bakıyordu, oysa görmüyordu. Artık ne olursa olsun okula bir tekme, çalışacaktı. Az sonra kim bilir hangi İstanbul şaraphanesinden fitil gibi sarhoş dönecekti babası. Açacaktı ağzını yumacaktı gözünü:"Bıktım, usandım sizden hanım. İşler akıntıya gitti, kazanamıyorum diyorum, anlamıyor musunuz? Amacınız beni öldürmek mi? Ben ölünce çalışmaya köpek gibi razı olmayacak mısınız?

Sende çalış, kızın da çalışsın farz edin, öldüm geberdim, yahu…

Yorganın altında sıcak göz yaşları dökerek gecelerce dinlemişti. Dışarıya kadar savrulur, acı rüzgar kendini yerden yere çalar sonra bahar gelir, evde geceler süren bu tartışma değişmezdi. Annesi sızılı kalbi, pır pır, gözlerinden kara kara gölgeler uçuşan, dermansız kadın, nasıl giderdi el kapılarının tahtası, çamaşırı, yemeği, söküğü dikiğine?

Kirası aylardır ödenmeyen evin kapısı çalındı. Ayten anladı. Fırladı sedirden koştu açtı. Babasıydı. Şarap kızılı vurmuş ablak, koskocaman yüzüyle öfkeli girdi içeri. Bakmadı bile yüzüne kızının. Çalışsınlardı efendim, şaraphanedeki emekli hak-

sız mıydı? Baktım işler gitti akıntıya, emeklilik maaşı yetmiyor, oğlanlarla kızı seferber ettim. Şimdi her biri işte. Evimize bet bereket geldi, bet bereket.

Sonra da eklemişti: "Önce ekmek"

Altları delinmiş, sarısını atmış, kat kat pençeli pabuçlarını çıkardı, ağır ağır çıktı merdiveni. Önce ekmek! …Sonra başkası. Okumak, bir meslek sahibi olmak evet ama neyle? Önce ekmek sonra her şey… Hay hayım gitti, vay vayım kaldı, bir bu kadar daha yaşayacak değilim. Bana ne ben öldükten sonra kızımın doktorluğundan? Kendi gibi bir doktor veya eczacıyla ilgilenir, ooooh keka"

……

Günlerden beri kızıyla karısının çalışmasını isteyen babanın içinde pişmanlığa dair bir şeyler geçti. Ağlayacak kadar hislendi. Gırtlağına bir şeyler sokulmuşçasına huzursuzluk duydu. Belli belirsiz

"Hanım!" diye seslendi, "Hanımcığım!"

Uzun boylu, kupkuru renksiz kadın, sabunlu ellerini kirli önlüğüne kurulayarak geldi:

"Efendim?"

Adam konuşmadı:"Bu kız çalışmak istiyormuş. Haberin var mı? " diyemedi. Dese boşanacak ağlayacak. Karısına uzun uzun, baktı, bakıştılar. Ayten babasının ayak ucunda dikiliyordu.

Parmaklarıyla oynuyordu, veda ettiği okulunu, daha çok da bayıldığı kimya dersini düşünüyordu. Kimya, biyoloji, aritmetik. Yarın için hazırlanacak yığınla ödevi vardı. Şimdi otursaydı masanın başına gece yarısı hazır olabilirdi ancak. Ama yıllardan beri ilk kez kimyacı, belki de aritmetikçi, Ayten'i soracak, arkadaşları: "Gelmedi efendim." diyecekler. Öğretmeni şaşırtacaklardı. Yıllar yılı okula kırk derece ateşle gelip bütün zorlamalara karşın eve dönmeyen Ayten neden gelmezdi? Niçin? Oysa onunla övünüyorlardı. Biyoloji öğretmeni aklına sokmuştu asıl doktor olmasını. Bir de komşuları varisli Hediye Nine.

….

"Hediye Nine? "

"Yavrum"

"Ben doktor olunca seni muayenehaneme alırım, varislerini tedavi ederim…. ."

"İnşallah kızım"

"Sırtına beyaz bir iş gömleği, ayaklarına yeni bir pabuç."

"O zaman beni unutursun kız!"

"Unutmam Hediye Nine, vallahi unutmam!"

"Ya unutursan? "

"İki közüm kör olsun ki unutmam ha!"

"Aman yavrum o nasıl laf? Düşmanların gözü kör olsun. Unutsan bile değil mi ki bu kadar düşünüyorsun, bu da bana yeter"

Dışarıda sulu sepken mahalleye saldırıyor gene. Aklına Hediye Nine geldi. Koştu mutfağa. Bir kap aldı, mercimek çorbası doldurdu, bir parça ekmek, kocaman bir baş soğan, biraz tuz. Babasıyla annesinin ne konuştukları umurunda bile değildi. Evden yıldırım gibi fırladı. Sulu sepken az kalsın uçuracaktı. Kurşun gibi daldı Hediye Ninenin yarı aralık kapısından içeri. Az önce bir komşu bir parça kömür ateşi götürmüştü.

….

"Hediye Nine bak ben geldim.

Uyandı, elli beş yıl önceki İstanbul'un sulu sepken sabahından. Baktı Ayten'e.

"Hoş geldin yavrum."

"Ne düşünüyorsun."

"Bilmem."

"Bak sana mercimek çorbası ekmek, bir de ne getirdim, bil bakalım!

Bilirdi, bilirdi:

"Sovan nı? "

"Al, iyi ettim mi? "

"Sağ ol yavrum. Allah iki cihanda aziz etsin."

Sonra çorba sahanı, ekmek, sovanı oracığa bırakıp doğrulmakta olan kızın başını oracıkta tuttu yanaklarından öptü

"Ayten" dedi."Ayten'im benim; yavrum sen doktor oluncaya kadar bekleyeceğim, ölmeyeceğim. Karar verdim. Senin doktor olmanı bekleyeceğim!"

Ayten kendini tuttu.

"Kaç yıl vardı doktor çıkmana Ayten? "

"Sekiz"

Hediye Nine parmaklarıyla hesapladı. O zaman yetmiş sekiz yaşında mı olacaktı? Sekiz yıl daha yaşayabilir miydi? Ama bunları genç kıza açık edemez, onun neşesini kaçıramazdı.

"Muayenehaneni silip süpüreceğim. Hastalarına bakacağım. Sen de benim varislerimle şekerimi, midemdeki yelleri, bağırsak ağrılarımı iyi edeceksin değil mi? "

Ayten kendini zor tutarak:

"Tabi tabi" dedi her zamanki gibi.

Sonra dışarının sulu sepkenini yıldırım gibi geçti.

Önce Ekmek, İstanbul 1960, s. 8-11

Pudriye: Pudralık

Keka: İyi, ne güzel

Orhan Kemal

Sözcük sayısı	721
Başlama saati	
Bitirme saati	
Dakikada okunan Sözcük sayısı	

Alıştırma 11:

BİR KARTAL HİKAYESİ

Bir rivayete göre dört tavuk, bir kartal yuvasına gidip bir yumurta çaldılar. Yumurtayı kümese getirdiklerinde, kümeste bulunan diğer tavuklar gördükleri bu yumurtanın çok büyük bir tavuğa ait olduğunu düşündüler. Zaman geçti, yumurtayı getirenler de unuttu, onlar da bu yumurtanın büyük bir tavuğa ait olduğuna inandılar,

Bir anne bulundu yetim yumurtaya, kuluçka başladı. Kısa zaman sonra yumurta kırıldı. İçinden simsiyah kanatlı, ilginç gagalı tuhaf bir tavuk çıktı. Herkes çok mutluydu, böylesini ilk defa görmüşlerdi. Anne tavuk, dersler vermeye başladı yavrusuna:"Bak yavrum, yerden bulduğun böceği böyle ye, arpayı, buğdayı şöyle ye!"Anne tavuk her gün yeni bir şeyler öğretiyordu yavrusuna. Büyük tavuk annesinin her söylediğini yapıyordu. Tehlikelere karşı nasıl davranacağını öğretti annesi:"Bak yavrum, eğer kedi buradan gelirse aksi istikamete doğru kaç, şurdan gelirse buraya kaç…."

Büyük tavuk büyüdükçe güzelleşiyordu. Oldukça uzun kanatları vardı. Ara sıra diğerleri onun kanatlarını görmek için geliyorlardı…

Bir gün anne tavuk yavrusuna havadan gelen tehlikelere karşı kendisini nasıl savunacağını anlatırken büyük tavuğun gözü gök yüzünden süzülerek korkunç bir ihtişamla geçiş yapan bir başka canlıya ilişti.

Anne bu ne? Dedi.

Büyük tavuk:"Ha o mu? " O kartal yavrum, kuşların padişahı.

Ne güzel uçuyor!

Evet yavrum! Ama sen ona özenme, asla onun gibi olamazsın!

Sen bir tavuksun. Senden önce baban, deden amcan hepsi ona özendi; ama hiç biri onun gibi uçamadı…. Sen bir tavuksun ve bir tavuk gibi yaşamalısın.

Annesi gittikten sonra siyah kanatlı büyük tavuk, kümesin arka bahçesinde yalnız kaldı. Kartalın yeniden geçmesini bekliyordu biraz sonra korkunç ihtişamıyla süzülerek geçti kartal. Bir an etrafına baktı siyah kanatlı büyük tavuk. Sonra haddini aşarak, kanadını şöyle bir açtı. Kendi kanadıyla kartalın kanadının arasında inanılmaz benzerlik vardı. Heyecanlandı. O heyecanla kümese daldı. Kümeste siyah kanatlı birkaç büyük tavuk daha vardı. Hepsi mışıl, mışıl uyuyordu

"Arkadaşlar uyanın ve de beni dinleyin, ben bir şey fark ettim bizim kanatlarımız o uçan şeyin kanatlarına çok benziyor, bence uçmayı denemeliyiz."

Arkadaşları söz birliği yapmışçasına:"Hadi canım sende, dalga mı geçiyorsun? Unuttun mu biz tavuğuz ve asla uçamayız, annemiz de öyle söylemişti." dediler.

Siyah kanatlı büyük tavuk, diğer siyah tavuklar tarafından reddedilmişti. O da adeta"Ne haliniz varsa görün!"diyerek, tekrar kümesin arka bahçesine geçti. Saatlerce kendi kanatlarını inceledi. Gök yüzünden süzülen kartalın kanatlarına benzettiği kanatlarını. Kendi kendine:" Bunu denemeliyim."dedi. Herkesin tam olarak uyumasını bekledi. Kimse görmemeliydi onun uçmaya çalıştığını. Delilikle suçlanmaktan korktu. Biraz sonra herkes uyudu. Yalnız o ayaktaydı.

Kanatlarını çırpmaya başladı. Korkunç bir şey oldu, yükseliyordu. Yükseldi, yükseldi…Havadan aşağıya bakmak meğer ne muhteşem bir şeymiş dedi.

Bir ses duydu sonra: "Sen tavuk değilsin, sen bir kartalsın! Yakala avını, parçala ve ye! Hemen bir kuş yakaladı ve onu yedi. Hayatındaki en büyük tecrübeydi bu. Kalp atışları hızlanmıştı. Ölecek gibi olmuştu. Apar topar kümese indi. Her

şeyden habersiz uyuyan arkadaşlarını yeniden uyandırdı. "Arkadaşlar uyanın; ben uçtum, siz de uçabilirsiniz. Ne olur benimle gelin, sizlere de göstereyim." Kimse inanmadı onun uçtuğuna "Sen uçmuşsun" dediler, alay ettiler."Siz bilirsiniz, ben gidiyorum." dedi ve oradan uzaklaştı. Kimin ne dediği umurunda değildi artık, tekrar kanat çırpmaya korkuyordu:"Ya bu bir rüyaysa." diye mırıldandı. Tüm cesaretini topladı ve yeniden o muhteşem kanatlarını çırpmaya başladı, yine yükseldi. Yükseldiğini bazı siyah kanatlılar da gördü. Görmelerine rağmen inanmadılar. Onun uçtuğuna…O yükseldi; yükseldikçe yeni dostlar, yeni kartallar, şahinler, atmacalar, doğanlar tanıdı.

Artık o bir kartaldı. Yıllar sonra bir gün bir kartal dostuna. "Yıllar önce yaşadığım bir kümes vardı, oraya gitmek istiyorum, benimle gelir misin?" dedi. arkadaşı onunla gitmeye karar verince birlikte uçmaya başladılar. Daha önce yaşadığı kümesin üzerinden yıllar önce geçen ihtişamlı kartal gibi geçtiler. Bu geçiş sırasında aşağıya doğru bakan bizim kartal siyah kanatlı büyük tavukların yıllar önce kendisinin de yaptığı gibi gıptayla kendisine baktığını gördü. Gözünden iki damla yaş süzüldü, bizim kartalın arkadaşı sordu: "Neden ağlıyorsun, dostum?" Bizim kartal sessizce ve çok derinden şu sözü söyleye bildi: "Hiiiiç!"

Sözcük sayısı	635
Başlama saati	
Bitirme saati	
Dakikada okunan Sözcük sayısı	

SINAVA HAZIRLIKTA HIZLI OKUMADAN NASIL YARARLANACAĞIZ?

Üniversite sınavına hazırlanan öğrencilerimizin hızlı okuma tekniklerinden daha farklı yararlanması gerekiyor. Öykü, roman okurken kullandığımız hızlı okuma teknikleriyle herhangi bir konuyu öğrenmek amacıyla kullanılan teknikler arasında büyük farklılıklar vardır.

Ders çalışmak, herhangi bir konuyu öğrenmek amacıyla yapılan okumalarda daha farklı teknikler kullanmalıyız.

Konuyla ilgili bilgi öğrenmek amacıyla okumamız gerekiyorsa önce gelişi güzel hızlı tarama yoluyla okuyarak neler öğreneceğimiz hakkında bilgi sahibi olmak için okumalıyız. Bu ön okuma bizi öğrenmek için okumaya hazırlayacaktır. Kısaca önce beynimizi öğrenme konusunda ısıtarak hazırlayacağız.

Isıtma işleminin ardından öğreneceklerimizi bölümlere ayırmamız gerekiyor. Parçalara böldüğümüzde öğrenmemiz gerekenlerin çokluğu bizi ürkütmeyecektir. Şu soruyu hepimiz duymuşuzdur: "Fili nasıl yiyip bitirirsiniz?" Cevap: "Isırıp lokma, lokma mideye indirerek" tir. Bu öyküden yola çıkarak öğrenmemiz gereken konu ya da konuları lokmalara böleceğiz. Böylece boğulmadan sindire, sindire yiyebileceğiz.

Örneğin:

Edebiyat dersinden sınava hazırlanıyorsunuz, ne yapacağız?

İlk yapacağımız şey kitabı elimize alıp baştan sona taramak olmalıdır. Öğreneceğimiz konular nelerdir? Belirlemek amacıyla bir kez kitaba göz gezdirerek okuduk.

Bundan sonraki aşamalarda öğreneceğimiz konu başlıklarını belirleyerek lokmalara bölmek olacaktır."Edebi Akımlar"

konusunu inceleyeceğimizi düşünün akımları tek, tek ayıracak ve sonra çalışacağız. KLASİZM akımıyla başladığımızı düşünelim. Akımın özellikleri nelerdir, kullanılan dil, işlenen konuları, temsilcileri…. olmak üzere kendi içinde bir daha böleceğiz. Şimdi elimizde renkli kalem altlarını çizerek okuyacağız. Sayfayı fotoğraflama yöntemiyle öğrenmek istiyorsak, masanın başından kalkalım ve evin içinde gezinerek okuduklarımızı gözümüzün önünde canlandıralım. Kalıcı bir öğrenme yoludur, soru sorulduğunda cevap altını çizdiğiniz renkle gözünüzün önünde canlanacaktır. Uzun süreli hafızayı harekete geçirmek istiyorsanız gece yatağa girdikten sonra da bir kez daha tekrar ediniz.

Yazarlar, eserleri, terimler ezberlenecekse ezberleyeceklerinizden öykü veya akrostiş oluşturursanız işiniz kolaylaşacaktır. Bu tarz çalışmaya alışkın değilseniz başlangıçta zorlanabilirsiniz. Sistemin size getirdiği kolaylığı gördükçe bu tarz çalışmayı bırakamayacaksınız.

Örnek:

Edebiyat dersinde yazarların eserlerini öğrenmek istiyoruz. Nasıl kalıcı bir öğrenme sağlayabilirsiniz? Hangi yazarların eserlerini ezberleyeceğinize karar verelim masanın başına oturalım. Yazarın yaşamını ve eserlerini hızlı okuyarak ön okumamızı tamamlayalım. Eserlerine de göz gezdirdik, şimdi kalıcı hale getirmek için bir öykü oluşturalım. Bu öykü yazarın eserlerinin tümünü kapsayacak şekilde olsun.

Örnek: 1

Mehmet Akif Ersoy'un eserlerini ezberleyeceğiz,

Eserleri:"Hasta, Küfe, Meyhane, Seyfi Baba, Hasır, Mahalle Kahvesi"

Şimdi bu eserlerin tümünü içeren bir öykü yazacağız. Hayal gücümüzü zorlayarak bir öykü oluşturalım.

"Hasta Seyfi Baba Hasır Küfe'siyle Mahalle Kahvesi 'nden çıkıp Meyhaneye doğru yürüdü"

Örnek:2

Bu kez Halide Edip Adıvar'ın eserlerini ezberleyeceğiz

Romanları:"Handan, Raik'in Annesi, Ateşten Gömlek, Vurun Kahpeye, Sinekli Bakkal, Akile Hanım Sokağı, Çaresiz, Dağa Çıkan Kurt, Yol Palas Cinayeti, Zeyno'nun Oğlu, Tatarcık.

Öykümüz:

"Akıle Hanım Sokağı'ndaki Sinekli Bakkalın sahibi Zeyno'nun Oğlu Tatarcık ve Raik'in Annesi Handan Ateşten Gömlek'iyle Çaresiz, Dağa Çıkan Kurt gibi Vurun Kahpeye diyerek Harap Mabetler arasında Yol Palas Cinayetini izledi"

Siz de hayal gücünüzü zorlayarak daha güzel öyküler yazabilirsiniz.

Bu yöntemi bütün derslerde uygulayabilirsiniz, ezber konular sık tekrarı gerektirir, çalıştığınız konuları sık sık tekrar ederseniz kalıcı olacaktır.

Hızlı okuma, anlam bilgisi konularında, özellikle paragraf çözerken çok işinize yarayacaktır. Paragraf çözerken yavaş okursanız beyniniz o boşlukları başka şeylerle dolduracaktır. Ve sonuç, motivasyon bozukluğu….

Pek çoğumuzun ortak sorunu şu: BEN PARAGRAFIN SONUNA GELDİĞİMDE BAŞINI UNUTUYORUM.

Elbette unutacağız; çünkü yavaş okuduk, hatta bazılarımız özellikle yavaş okudular. Çünkü onlar yavaş okuduklarında daha iyi anlayacaklarını düşünüyorlar. Halbuki tam tersidir.

Bu konuda neler yapabiliriz. 20 sorudan oluşan paragraf testleriyle çalışmaya başlayalım. Soru başına bir dakika hesabıyla, 10 dakikalık süre belirleyelim. Saatimizi çep telefonumuzu

veya kronometremizi ayarlayalım. Önce soru kökünü okuyarak paragrafın bizden ne istediğini belirleyelim. Sonra paragrafın tamamını hızla okuyalım. Paragrafı okurken sorunun cevabını aklımızdan geçirerek belirleyelim. (Asla cevabı paragraflardan aramaya kalkışmayalım; çünkü orası tuzaklarla dolu) Aklımızdan geçirdiğimiz cevabı aşağıdaki seçeneklerden bulalım. Sizin sözcüklerinizin aynısı olmayacaktır; üç aşağı beş yukarı ona benzeyenini aşağıda bulacaksınız.

Bu tarz soru çözmeye alışık değilseniz başlangıçta zorlanacaksınız. Hatta eski alışkanlıklarınız yakanızı bırakmamak için uğraşacak; ama siz asla vazgeçmeyin. Sonunda yeni sisteme alışacaksınız.

Örnek:1

1999 ÖSS:

Soru: Bu parçanın bütününde, şiirle ilgili olarak aşağıdakilerin hangisi üzerinde durulmaktadır?

PARAGRAF:

Şiir yazmanın belki en zor yanı ilk dizeyi bulmaktır. O ilk dize ozanın gideceği yönü belirler. Hiçbir şiir planlı olarak yazılmaz. Ozan şiirin yolunu açtığı gibi şiir de ozana yol gösterir. İşte bunun için ben konuşmamda:"Şiirimi yazarken düşünürüm ya da düşünürken yazarım." demiştim

Çözüm:

Soru kökünde şiirle ilgili konunun istendiğini anladık. Okurken bu sorunu cevabını aradığımızı hiç unutmayacağız. Konu şairin konuşmasından alınan cümlede belirtilmiştir."Şiirimi, yazarken düşünürüm ya da düşünürken yazarım." Demek ki konu yazarın şiirini yazarken oluşturduğudur."Şimdi seçeneklerden sorunun cevabı hangi şıkta onu bulalım.

A. Düşünce ve duyguları birlikte ele aldığı
B. Yazma süreci içinde oluşturduğu
C. İletisinin, yazmaya başlamadan önce belirlendiği
D. Ozanın duygu dünyasını yansıttığı
E. Ozanın değer yargılarından izler taşıdığı

Bizim cümlemizin aynısını bulamayacağız; ama düşünce aynı olacaktır. İncelendiğin de doğru cevap"B" şıkkıdır.

Pek çoğumuz daha kolay olduğunu düşünerek cevabı kendi bulmak yerine şıklardan aramayı tercih etmektedir. Bu sağlıklı bir yol değildir

Örnek: 2

Soru: Bu parçadan aşağıdaki cümlelerin hangisi çıkarılırsa-parçanın anlamında önemli bir daralma olmaz?

Paragraf:

(I)Bireysel acılarını yansıtmak için bir araç olarak görmez şiiri. (II)Kendi acılarına yer vermez şiirlerinde. (III)Daha çok içinde yaşadığı toplumun acılarını, sevinçlerini yansıtmak ister. (IV)İmgeleri yalındır. (V)Söyleyişinde inişler çıkışlar yoktur. (VI) Bütün şiirlerinde okuru saran bir sıcaklık vardır.

Çözüm:Parçadan çıkarıldığında parçanın anlamında daralmaya yol açmayacak cümle, diğer cümlelerle aynı yargıyı içeren cümledir. Bu parçanın ikinci cümlesi, giriş cümlesiyle aynı anlamı içeriyor. Öyleyse ikinci cümlenin çıkartılması hiçbir anlam daralmasına yol açmayacaktır. O halde doğru cevap"A" şıkkıdır.

A. II B. III C. IV D. V E. VI

Örnek: 3

2002 ÖSS:

Soru: Bu parçada aşağıdakilerden hangisine DEĞİNİLMEMİŞTİR?

Paragraf:

"Yazar Hamlet çevirisinin sonundaki notta, tüm Shakespare çevirileri için ortak olabilecek düşüncelerinden söz etmiş. Çeviri yapmanın okumaktan, dinlemekten, seyretmekten çok daha zor olduğunu belirtmiştir. Ayrıca bunun metnin tadına gerçek anlamda varmayı sağladığını söylemiş. Hamlet'i çevirmek için gecesini gündüzüne katarak aylarca çalıştığını belirtip şunu eklemiş: 'Kim bilir ne hale getirmişimdir istemeden Hamlet'i?' Yapıtları kuşa çevirmek biraz da çevirmenliğin şanından değil midir? Ne var ki kuşa çevirdiğimiz bu yapıtlar bizim taktığımız bücür kanatlarla da uçabiliyor ne hikmetse. Bu soluklarının rüzgarıyla oluyor belki de"

Çözüm: Bu tarz paragraflar bir kez okumakla çözülemez. Seçeneklerin tek, tek incelenerek var ya da yok işaretlenmesi gerekir. Kısaca çözümü zaman alan paragraf türleridir. Demek ki her zaman hızlı olmak işe yaramıyor. Bazen yavaş olmak gerekecektir. Bunu yola hızla giderken viraja gelmek olarak algılamanızı isterim.

Seçenekler:

A. Çeviri yapıtlarda, okurun, aradığı tadı bulamadığına
B. Çeviri yaparken yazarın, yapıttaki güzellikleri gördüğüne
C. Bir yapıtı başka bir dile çevirmenin çok güç bir iş olduğuna
D. Çeviride, yapıtların kimi özelliklerini aktarılmadığına
E: Hamlet'i çevirmenin çok zaman isteyen bir iş olduğuna

Parçada "Ayrıca bunun, metnin tadına gerçek anlamda varmayı sağladığını." sözüyle B'ye, "çeviri yapmanın okumaktan, dinlemekten, seyretmekten daha zor olduğunu belirtmiş." sözüyle C'ye, "Kim bilir ne hale getirmişimdir Hamlet!i?" sözüyle D'ye, Hamlet'i çevirmek için gecesini gündüzüne katarak aylarca çalıştığını… sözüyle E'ye değinmiştir.

A'da belirtilene rastlanmadığı için doğru cevap "!A" şıkkıdır.

SONSÖZ

Örnekleri çoğaltarak alıştırma
yapmaya devam ediniz.
Unutmayın!
"Salyangoz bile sabrederek"
Nuh'un Gemisi"ne ulaşmayı başarmıştır.

ASLA,
ASLA,
ASLA
VAZGEÇMEYİN. . .

KAYNAKLAR

Kanatsız Uçan Kuşlar, Değişim Budur, İmkansız Yoktur, Mustafa Çay
Kendi Kutup Yıldızını Bul, Nüvide Gültunca Tulgar
Düşün ve Başar, İstemenin Esrarı, Muhammed Bozdağ
Soyut Düşünce ve Beyin Sırları, Prof. Dr. Nevzat Tarhan
Eğitimde NLP'yi Uygulamak, Di Kamp
İçten Dışa Eğitim Teknikleri, Ursula Markham
Özel Beslenme, Gayelord Hauser
Aklını En İyi Şekilde Kullan, Tony Buzan
Bilim ve Teknik Dergisi
Sinir Sistemi ve Hastalıkları, Dr. Murat Alper, Dr. Sami Selçukbiricik
Meydan Larousse Ansiklopedisi
Provasız Hayatta Kişisel Marka Olabilmek, Sebahattin Eker, Nobel, 2007, Ankara
Beyin Kullanma Kılavuzu, Serdar Taci Zengin, 2006, Eskişehir

Değerli Okurumuz,

İş dünyası, kişisel gelişim, yönetim, başarı-motivasyon, üretim, pazarlama, insan kaynakları, eğitim, edebiyat, tarih, maneviyat, sağlık ve çocuk konularıyla ilgili yayınlarımızı:

- Size en yakın kitapçınızdan, www.hayatyayinlari.com adresimizde satış noktaları bölümündeki kitabevlerinden alabilirsiniz.
- 0212 613 11 00 - 0530 290 99 78 nolu telefondan sipariş edebilirsiniz.

Yayınlarımızla ilgili görüş ve düşüncelerinizi

twitter.com/hayatyayinlari veya

facebook.com/hayatyayinlari adresimize iletmeniz bizlere ışık tutacaktır.

Kitap ihtiyaçlarınızı Hayat Yayın Grubu ile temin edebilir, varsa kitap çalışmalarınız bizimle paylaşarak hayata katabilirsiniz.

İlginize teşekkür ederiz.

Saygılarımızla,

Hayat Yayınları